

L'ESTEL

de Mallorca

ANTIC S'ARENAL DE MALLORCA

EL DIARI DELS MALLORQUINS

ANY XII. NÚMERO 281

15 DE DESEMBRE DE 1993

PREU: 200 PTS

CAMPEON DE BALEARES

IMBATIDOS - TEMP. - 92/93

MAS - BASTIDA - DELGADO - VARELA - ADROVER - S. MAS (Presidente) - SAHUQUILLO - DARREN - MULET
JUANMI - GIMENEZ - TOMEU (Delegado) - PABLO - MUNAR - MANZANARES - MONTALVA (Entrenador)
GOLOBARDA - LUCESSE - CARRASCO - GUILLEM (Masajista) - AMENGUAL (Delegado) - RUA - ESTEBAN
BRUNET - PONS - PUIGCERCOS y PIÑAR

Equip de Ca Na Paulina. Juguen el torneig d'empreses i foren campions de les Illes Balears la temporada 92/93. Son en Mas, en Bastida, en Delgado, en Varela, n'Adrover, en Sebastià Mas (president), en Sahuquillo, en Darren, en Mulet, en Juanmi, en Jiménez, en Tomeu (delegat), en Pablo, en Munar, en Manzanares, en Montalva (entrenador), en Golobarda, en Luchesse, en Carrasco, en Guillem (massatgista), n'Amengual (delegat), en Rua, n'Esteban, en Brunet, en Pons, en Puigcercós i en Piñar.

Són en Ximo, en Maties, na Fàtima i en Manolo, els nous propietaris del Music Bar Flamenco a la platja de s'Arenal.

En Toni i na Roser, que regentaven la Cafeteria Balear, a la plaça de Can Pastilla, se n'han anat dos carrers més cap a Ciutat. Ara regenten el Bodegón Toni i Roser, al carrer Virgili. Tenen vinc-i-cinc castes de tapes i vos poden servir allò que vulgueu per encàrrec. Per un milenar de pessetes, s'hi pot menjar d'allò mes bé.

Un exemplar d'aquest periòdic serà regalat a totes les famílies de les barriades de Can Pastilla, el Coll d'en Rabassa i el Molinar. Si vos ha agradat, telefonau al 26 50 05 i el vos enviarem cada 15 dies.

**Ja rebeu
L'ESTEL de Mallorca**

És molt fàcil!
Telefonau al 26 50 05 i us
l'enviarem cada 15 dies

BODEGON

Toni i Roser
(Ex-Cafeteria Balear)
Vint-i-cinc classes de tapes
C/. Virgili, 3. Tlf.: 26 89 38
07610 Can Pastilla

**BONES
FESTES**

Xafarderies

• "Ho faré per Mallorca, me subscriuré perquè vos vull ajudar a veure si prest podeu sortir cada setmana". Això m'ho deia una botiguera ben trempada de Can Pastilla. És inquera de naixement i nom **Caterina Pujades**.

• M'ho contava un coller ja jubilat que va molt per devers el camp de futbol: "Aquesta **fàbrica d'electricitat**, la varen construir ara fa 27 anys. Està aferrada a s'Hospital de Sant Joan de Déu, a dos-cents metres de s'escola des Coll d'en Rabassa i des pas des avions de s'Aeroport... és per això que té ses xeme-neies tan baixes... és d'una il·legalitat total, però què vols? En Taca tenia aquestes pedreres que no valien res i, com que era amic des dirigents d'aquell temps, els ho va vendre. En aquells temps se feien moltes il·legalitats i ara és ben hora de posar-hi remei. Jo no sé a on, però s'ha de construir una nova central almanco a vint quilòmetres de poblat, millor a sa vorera de la mar i llevar aquesta nosa."

• La marina que va des del Portitxol fins a la Ciutat Jardí ha canviat molt aquests darrers anys. L'**Ajuntament de Ciutat** hi ha fet moltes millores, els particulars hi han fet moltes cases i ara comença a poblar-se de gent i de negocis. Negocis tots relacionats amb la restauració. Al Portitxol, a més dels cinc o sis restaurant que ja hi havia, n'han obert un altre: **El Vaixell**. La Ciutat Jardí però és el lloc on han obert més restaurants, quasi tots dedicats a menjar peix d'aquest viu que bota. Un bon lloc per anar-hi a menjar, aquesta marina, on trobareu restaurants a l'abast de totes les butxaques, encara que predominin els cars, on l'aparcament és fàcil permor de l'urbanisme ben fet de tota la contrada. Anau-hi, que en quedareu ben contents."

• Llegim a un diari de Madrid que l'ultradretà **Ricardo Saenz de Ynestrillas**, absolt el passat mes de febrer de l'acusació d'atemptar contra dos diputats d'Herri Batasuna, prepara un nou partit polític sota la denominació de Movimiento Social Español (MSE). Saenz de Ynestrillas, fill del comandant implicat en el cas Galaxia i assassinat per ETA l'any 1986, diu que el MSE es fundarà a finals d'any a Madrid i que l'objectiu és superar "el període d'estancament dels sectors nacionalistes espanyols, que és l'únic nacionalisme que podem concebre, i al qual contribuïrem en qüestions socials". Després d'afirmar que el nou partit és un objectiu d'ETA i fins i tot del Govern quan convingui, a través d'ETA i d'altres mitjans, assenyala que el partit es recolza en tres pilars: "reivindicar la identitat espanyola, ara en perill; incidir en les qüestions socials, oblidades; i el qüestionament del sistema". Nosaltres, a Mallorca, en coneixem un de partit d'aquestes característiques: **Asociación Social Independiente (ASI)**, el qual s'assembla molt a aquest partit de n'Ynestrillas. Potser a les properes eleccions aniran plegats.

• L'altre diassa n'Aznar, que és el president d'aquesta gent del PP, és va amollar amb allò que el català no havia estat mai perseguit. I què me'n direu del fet que l'any 1977 es va revocar l'ordre que prohibia l'ensenyament del català? A la Ciutat de Mallorca, hi havia acadèmies d'anglès. L'Alianse Française ensenyava

francès, i la Berlitz podia ensenyar totes les llengües. La nostra llengua estava penada i si trobaven qualcú que l'ensenyàs, anava a la presó. N'Aznar és, idò, un desinformat o un mal parit i els qui li aguanten el ble per dins els nostres pobles són uns traïdors a la nostra terra.

• Qui no creguin que la llengua catalana ha estat perseguida pels castellans que ens governen fa prop de tres-cents anys, els recomanem llegir el llibre de Francesc Ferrer i Gironès *La persecució política de la llengua catalana* d'Edicions 62. El podeu trobar a totes les bones llibreries. En aquest llibre són recollides i comentades totes les disposicions legals o governamentals, així com altres instruccions oficials, que els estats espanyol i francès han dictat contra l'ús de la llengua catalana: és una veritable summa de restriccions imposades al català des de Lluís XIV i Felip V fins a l'actualitat. És un llibre que hauria d'estar a la tauleta de nit de tots els mallorquins i que en tres anys ja va per la sisena edició. Aniria bé que n'Antonio Alemany el llegís, d'aqueixa manera podria explicar el perquè de la introducció de l'idioma dels forasters, dels xoriços i dels presidiaris a la nostra terra.

• El **carrer Xadó** concentra el comerç del Molinar. Hi hem vist un forn, botiga de sabates (que pareix que tanca), botiga de queviures, biblioteca municipal, botiga de bicicletes i el consultori d'un metge.

• La **plaça de braus de Can Pastilla** ha desaparegut. De l'arena, de les graderies, de les torretes, no en queda res, fins i tot se n'han duit les pedres i ara en queda un bell solar que està en venda. Molt, però que molt bé. Un altre trosset d'Espanya que desapareix de la nostra geografia. I que no sia el darrer!

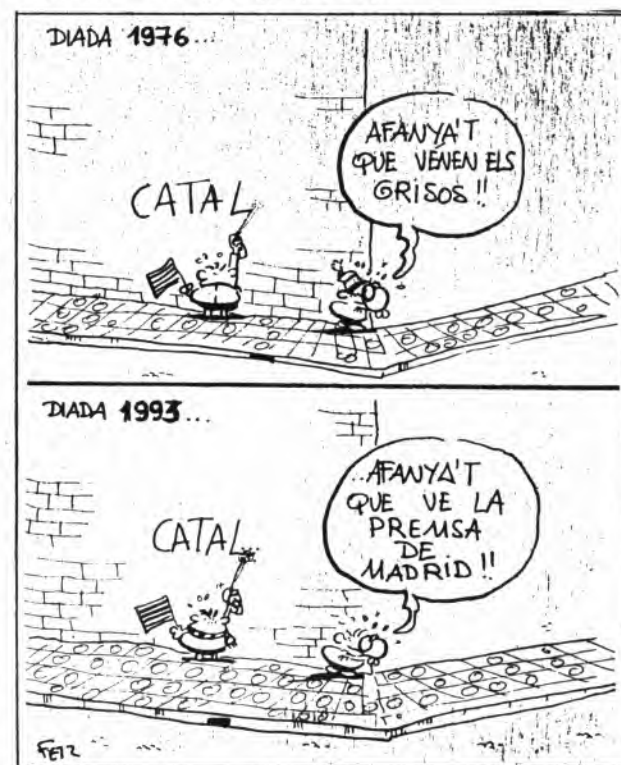
• A l'**Hort de Can Sastre** de les Cadenes vénen pollins i pollines, ens han dit que de pura raça espanyola. Suposam que són de la raça castellano-andalusa que és la raça més espanyola de totes. Si hi estau interessat telefonau al 491151.

• En **Joan Jordà** i la seva dona anaren a una excursió d'INSERSO a un hotel de Múrcia la setmana passada amb altres mallorquins. Allà hi havia altres grups de la tercera edat. "Bon dia", va saludar en Joan quan va arribar a un grup que hi havia per allà i que resultaren esser de Madrid. Aquesta salutació va provocar la ràbia dels saludats: "Estos catalanes no lo pueden asumir", va dir tot rabiós un d'ells. En Joan Jordà es va empenyar molt amb aquesta endemesa. Els francesos, que també n'hi havia a l'hotel, deien "bon jour", els anglesos deien "good morning" sense incórrer en les ires dels madrilenys. Sentir "bon dia", però, els posava furiosos.

• Segons les enquestes, els alemanys volen tornar a Mallorca en un 49% i els anglesos en una xifra similar, només el 10% dels espanyols *enquestats* volen tornar a Mallorca. Mallorca és hospitalària amb tothom i no gens racista, devers s'Arenal hi ha africans i europeus

de tot color, gent de pell blanca com la llet i gent de pell negra com el carbó, i tots són ben arribats. Només als espanyols deim allò de "barco de rejilla". I ens alegra que no vulguin tornar.

• El **PSOE** tanca tres de les seves seus a Ciutat i fa comptes de tancar la d'Inca. Diuen que per retallar despeses i estalviar. Ara només tindran la seva oficina del carrer de la Puresa. Allò que seria de desitjar és que cap mallorquí els votàs mai més i que els "socialistas obreros españoles" se n'anassin a Espanya i deixassin d'empenyar per aquí.

1896.- Es prohibeix parlar català per telèfon.

1902.- Decret del liberal Romanones que obliga a l'ensenyament del catecisme en castellà.

1923.- Circular de la Dictadura de Primo de Rivera obligant a l'ensenyament del castellà.

1924.- Ordre que prohibeix ensenyar el català, ni que sigui optativament.

1940.- Circular per la qual es prohibeix l'ús públic del català.

1978.- Llei sobre les Reials Ordenances de les Forces Armades que prohibeix l'ús del català dins de l'exèrcit.

1989.- El Govern espanyol del PSOE aprova el reglament del registre mercantil, segons el qual les inscripcions es faran en castellà (BOE 30.XII.1989).

EMPRESARIS!

Si us anunciavau a L'ESTEL la vostra empresa guanyarà doblers!

Fins un 25% de descompte amb la presentació d'aquest anunci
ÒPTICA SIBERT
SANT MIQUEL, 83 (Cantonada Avingudes)
Graduam i adaptam lentilles
Per la compra d'unes lentilles li regalarem un altre parell d'iguals.
Ulleres de sol i graduades
Tlf.: 72 14 25

L'ESTEL de Mallorca. El diari dels mallorquins. Editor i director: Mateu Joan i Florit. Col·laboradors: Jaume Sastre, Joan Estades de Montcaire, Climent Garau, Tomeu Martí, Miquel López Crespí, Miquel Julià, Joan Quetglas, Guillem Crespí, Jordi Caldentel, Pere Gil. Depòsit legal: PM 473-80. Impresió: Hora Nova, S.A. Publicitat i subscripcions: Camí de les Pedreres, 30. Apartat de Correus 124. 07600 s'Arenal. Telèfon: 26 50 05. Fax 26 99 41 - 75 35 18

L'esperit republicà

La crisi dels estudiants (II)

Joan Quetgles Professor de Filosofia d'IB

Tot seguint les qüestions de l'article anterior, he de dir:

Quarta. Un hom molt ingenu —o, també, un cínic, un "paniaguado" del Règim, posem— podria tenir l'ocurrència de dir que amb aquests sistema d'escolarització de la població amb massa s'està acostant l'acompliment de la utopia marxista sobre la superació entre treball manual i treball intel·lectual. Com és sabut, Marx preveia que, acabada l'etapa de construcció del socialisme, començaria l'època comunista, la fi de la història; hauria quedat feliçment superada la divisió del treball i, per tant, l'existència de classes socials; es deixava entreveure un paradís celestial a la Terra, on els homes i dones, satisfetes les necessitats més primàries, es dedicarien a "activitats" més superiors, més humanes, com puguin ser les artístiques i les científiques. Malauradament, la crisi dels estudiants no es correspon amb un procés o situació que indiqui una superació o reforma del sistema de producció capitalista; tampoc assenyala, la crisi en ells mateixa considerada, un avenç en la presa de consciència social o nacional (nacional catalana, s'ha d'entendre). Més aviat allò que mostra és un major grau de contradicció del sistema; vull dir, un augment de la irracionalitat de l'Estat espanyol; una creixent divergència entre el sistema de producció econòmica i un periclitat sistema d'ensenyament. En efecte, i...

Cinquena. Els plans d'ensenyament oficial no s'acomoden a allò que demana l'organització de l'activitat econòmica. En el camp de l'economia privada, de l'economia de mercat, la demanda de treball segueix exactament els interessos del sistema capitalista. Per posar un exemple concret: que els hotels allò que contracten massivament són, per exemple, dones de neteja; allò que li interessa al director d'hotel és que aquestes dones facin les 29 o 30 cambres per jornada de treball i que facin la neteja ben feta; si aquestes netejadores són analfabetes o si disposen d'una llicenciatura en Psicologia, tant se li'n dona (o, ara que hi pens, per ventura, mira de mal ull a una persona que té uns estudis universitaris). A l'empresa privada li importa un rave el nivell escolar o cultural dels seus empleats (excepció feta de les llocs de feina expressament culturals, es clar).

Sisena. La demanda d'empleats o de treballadors per part de les Administracions públiques segueix l'antiquat (és que per ventura tenen aquests espanyols alguna cosa que no ho sigui, d'antiquada?) sistema d'oposicions, mètode on si es té en compte les titulacions acadèmiques i, suposadament, el nivell cultural de l'aspirant al lloc de feina.

Oh, semblaria que a la fi ens hauriem trobat un àrea protegida —la de l'Administració i la de les empreses de caràcter públic, estatals o locals— on s'establiria una petita guspira de racionalitat, de convergència, entre els programes d'oposicions i els programes de l'ensenyament oficialment reglat. Malauradament, la racionalitat, si es manifesta, és pura apariència. Sense voler entrar a analitzar un o altre sistema d'oposicions, allò precis que convé destacar és que el servei públic de l'Estat espanyol és car i dolent, i que aquesta valoració se fa —i es fa la manera bona de tractar el tema— des del punt de vista dels interessos del sistema capitalista europeu; és la pròpia Unió Europea, són els mateixos economistes espanyols o catalans els qui assenyalen la irracionalitat dels serveis públics espanyols. O sigui, que no és la queixa de l'usuari d'allò que parlem, sinó que de que és tot el sistema econòmic de l'Estat —de Catalunya, pel que ens interessa— que pateix asfíxia per culpa

d'una administració funesta, un "coll de botella", en paraules de Fuentes Quintana.

Setena. Realment, si es dona un creixement enorme del nombre d'estudiants i dels anys d'estudi, no és estrany que s'hagi d'incrementar també extraordinàriament el nombre de professors. Però no per això el sistema productiu d'economia de mercat augmentarà la demanda de titulats universitaris. Per altre costat, també se dona el "desordre del desordre" (Spanish System) sistema forasenyat que obliga els joves aprenents d'un ofici a estudiar també set o vuit assignatures d'acompanyament; mentre que, en sentit contrari, l'Escola Oficial d'Idiomes, de Ciutat de Mallorca, no pot atendre ni la vuitena part de la demanda de matrícula (Això sí, se'ls ha de reconèixer que tenen qualche cop de geni burocràtic aquests de l'Escola: per dirimir quins dels aspirants podran gaudir del dret a la matrícula ho fan a sort, per mitjà d'una rifa).

Vuitena. Podem constatar com cada dia milions de persones de Catalunya (PPCC) —professors, alumnes, pares, personal no docent— giren al voltant d'uns programes d'ensenyament que no se corresponen amb les necessitats reals de la nació ni amb la demanda social, econòmica o tecnològica. Una realitat contraposada a les valoracions de l'economista Amando de Miguel, tan estimat pels espanyols (Amando de Miguel, que pel seu anticatalanisme militant va haver d'abandonar Catalunya). Amb la ceguesa que el caracteritza, aquest autor es congratulava del major nombre d'alumnes de les universitats espanyoles respecte de les catalanes, i aconsellava als catalans que defugissin aquest dèficit d'estudiants!

Novena. Els catalans patim la irracionalitat del sistema d'estudis espanyol. Però la contradicció encara és més accentuada a Castella; allà en mig d'aquelles extenses planúries pobres, pelades i semidesèrtiques —"pàramo" i "paramera", en diuen ells— hi ha la gran Babel estudiantil, Madrid, la increïble màquina burocràtica. L'oligarquia pot continuar el seu domini de l'Estat gràcies al control d'aquesta màquina prodigiosa. Els terribles esforços de les classes populars castellanes en ordre a donar estudis als seus fills fa que hi hagi legions de mestres i de professors que envaeixen Catalunya, però aquest esforç no atura el procés de decadència i despoblació de la major part d'àrees de Castella. I d'això no en parlen els Amandos de Miguel.

Desena. Que quedi clar, entenc que les classes treballadores de Castella, Andalusia i Extremadura pateixen l'espoli i el mal govern de la seva oligarquia; que mentre aquesta classe mantingui el poder continuarà la decadència de Castella.

Ja hem cremat el 93!

Julià Pere Rado i Garau.

Si l'any passat la fi, o el fi, fou molt lentament aquest 93 sens va cremar i ben cremat, treient foc pels queixals i amb una olor de socorrim i sofre que ni en Barrufet tan sols pot aguantar-la, i és que els fets ocorreguts els darrers 365 dies foren ben sucosos de flamada. Anem pels fets.

Laboralment el foc de la crisi ens ha cremat igual que l'any 1982 sense comptar que aquell any no hi havia, ni prop fer-hi, tres milions d'aturats.

Les mal anomenades eleccions generals acabaren amb les darreres guspies d'un retrobament dels partits nacionals amb el poble i la flamada que ens varen enviar fou prou abundantment perquè els electors, lliures i sobirans, continuassin enviant els doblers cap a la península, i d'allà ni tan sols no ens envien els Canadars i el foc ens ha arribat fins a tall de mànec.

De les anomenades inversions estatals arriben a les Illes les parpelles i els hospitals, la reconversió industrial, l'ajut al sector terciari, els salaris socials, etc, romanen plens de cendra.

La crisi monetària intencionada ha estat el misto que ha fet revifar el foc dels *tours-operators* que han comprat les places d'hostaleria als preus del 1982.

Cremats i calents van els ciutadans quan veuen que l'ajuntament de Ciutat ha anat reduint el nombre d'aparcaments de superfície als voltants de la segona zona de l'ORA.

Cremats, socorrats, empenyats, i tot allò acabat en -at, anam els d'aquí quan sentim que Joan Carles I demana el dret d'autodeterminació del poble... palestí.

Cremada i ben socarrada va la Mancomunitat del Pla veient que els volen fotre l'aigua de la Marineta, ationant-los el caliu de la salinitat i que ni tan sols l'aigua que els fotran servirà per apagar-los.

I a Formentera, la bella, també els ha arribat el mal somni del foc, i els volen cremar a poc a poc venent-los la illa al doble que als pobladors actuals i tan sols per trenta monedes de cendra.

Però els que estan ben cremats són els BOSCOS de la nostra terra; a ells, tan sols els ha arribat l'aigua salada, que no salobre, de la Mediterrània.

Gran foc del cel davallarà; mars, fonts i rius tot [cremarà].

Los peixos donaran grans crits, perden los [naturals delits].

Ans del judici, l'Anticrist vendrà; i a tot lo Mon [turment darà].

Lo jorn del Judici, parrà qui haurà fet servici.

Aquest periòdic està realitzat amb equips d'informàtica

Canon

Carrer de Jesús 34 baixos
Tlf.: 20 73 62 (5 línees)
Fax 20 40 29
07003 Ciutat de Mallorca

ELS MIRACLES D'EN JAUME JOAN BOVER!

LES MANS QUE CUREN!

C/. Joan Alcover, 10, entresol.
Tlf.: 46 44 00 Ciutat de Mallorca

Kang Tzu, el mestre (I)

MIQUEL LÓPEZ CRESPI

Actualment tenim molt poques informacions damunt la vida del gran filòsof de l'antiga Xina, Kang Tzu, el Mestre. Amb prou feines els investigadors han pogut esbrinar que va viure cap al 500 abans de la nostra era i fou contemporani i enemic acarnissat de Confuci, a les doctrines del qual s'oposà.

La seva filosofia no fou mai reconeguda ni valorada com pertoca per cap dels centenars de reietons que hi havia en el seu temps (la Xina estava dividida en més de cent cinquanta reialmes protofeudals que es combatien permanentment). Hi governaven els senyors de la guerra, tirans sanguinaris que es proclamaven emperadors i degollaven sense miraments a qualsevol que volgués fer ombra al seu poder.

En tan llunyana època la població de la Xina no excedia dels tretze o catorze milions d'habitants, la majoria dels quals vivien a la vora del riu Groc, sotmesos a l'esclavatge dels autòcrates que els mantenien en la ignorància i la més cruel opressió.

Als seguidors i sequaços dels dèspotes els anava bé una cosmovisió del món que servís per mantenir l'estatu quo de la servitud, quelcom que justificués el poder sangonós que oprimia al poble. Les subtilitats de Confuci servirem, durant generacions, a les corts xineses per mantenir i augmentar els seus furs i privilegis. Kang Tzu, el Mestre, va escriure nombrosos llibres en contra d'aquestes construccions ideològiques que justificaven els avantatges de casta. Pels atacs a què les seves idees foren sotmeses als tractats de Confuci sabem que, entre d'altres, redactà "El Llibre de la Revolta" i "Com els pagesos poden alliberar-se dels de dalt".

Però dels ingents volums en defensa dels desvalguts, només un parell de capítols de les seves "Reflexions a la vora del lantsé" han arribat fins a nosaltres. Un original, cal·ligrafat a l'any 523 abans de la nostra era, fou descobert dins una gerreta amagada als fonaments de la casa on, segons la tradició, naixé. Altres valuosos fragments foren trobats a diversos palaus i hom suposa que eren capítols dels seus escrits que la burocràcia imperial mitjançant l'ajut d'escriptors estudiava per a refutar adequadament.

Cap a l'any 518 fou desterrat de la comarca que conegué la seva infantesa i joventut (altres historiadors afirmen que va ser condemnat a mort i executat sense miraments). El cas és que el seu nom deixà d'aparèixer als manuals vers el 470 i de llavors ençà un silenci espès plana sobre la seva obra fins als nostres dies.

A finals dels anys seixanta, en temps de la famosa Revolució Cultural Xinesa i dins la campanya d'atacs a Confuci i la filosofia tradicional, es feren esforços per donar a conèixer la seva aportació a la filosofia universal. Cal recordar el petit opuscle de Mao "Endavant la Guàrdia Roja amb el pensament de Kang Tzu, el Mestre". Uns anys més tard, amb l'empresonament i execució de molts dels dirigents d'aquella frustrada provatura, altre pic l'espès mutisme caigué damunt la vida i l'obra de Kang Tzu.

Avui dia, a la Xina moderna, oberta al capitalisme i als productes de consum occidentals, tothom sap de memòria bona part dels manuals i tractats de Confuci i deixebles, però no trobareu ningú que us parli de Kang Tzu, les seves publicacions, els milers de còdex filosòfics que provaren de combatre la injustícia.

En aquest temps de confusió en què vivim, hem cregut que seria útil recuperar les encertades meditacions d'aquest gran desconegut de la història i

estudiar algunes de les idees extrems de l'incunable "Els gossos guardians dels senyors de la guerra". Retrocedint dos mil cinc-cents anys obrim el Llibre Primer (uns pocs fragments del qual han arribat miraculosament fins a nosaltres) i llegim:

I

El filòsof lu raonava amb els seus deixebles: — Ells, els gossos guardians de la senyorella, romanen a la cort, vora els militars que es mengen el producte del nostre treball: l'arròs que difícilment cultivem a l'albufera, els ànecs que cacem, els peixos que amb les xarxes portem de la mar. Ells, els gossos guardians dels senyors de la guerra, van coberts de sedes i dormen a matalassos fets de plomes mentre nosaltres ens consumim a l'aire lliure, amb els fills afamegats, faci fred o calor. Ells, mercenaris de la ploma a sou dels tirans, redacten tractats provant l'existència d'uns déus fonedissos i evanescent. Cal·ligrafien novel·letes parlant dels problemes de la filla de l'autòcrata, però mai han escrit una retxa en contra de la guerra i la fam que sacseja, de fa segles, la comarca. Mentre siguin a palau, mentre no coneguin l'esforç que significa plantar l'arròs a l'albufera, collir-lo, portar-lo a l'esquena; fins que no hagin vist amb els seus ulls morir de fam la mainada, mai no podran escriure res que ens interessi, les paraules exactes que necessitem.

II

Va dir el Mestre: — Qui es conforma amb les restes del menjar que cauen de la taula dels senyors, mai podrà conèixer la veritat, practicar la virtut.

III

El filòsof Tseng comentava: — Cada dia heu de fer el propòsit ferm de contestar a tres qüestions essencials: ¿On m'ha enganat avui el mestre d'escola, el capatàs que dirigeix les obres del patró? ¿Què puc fer per pagar enguany menys impostos, aconseguir que els meus fills no participin a la croada? ¿Com fer per arribar viu al dia de demà sense traïr les meves idees, aquesta ferma decisió de no claudicar?

IV

Digué el Mestre als seus deixebles: — Ningú estima el saber del pagès, del pescador, de la vella que coneix l'utilitat de les herbes del bosc i en sap el nom de cada una, el que s'ha de fer per guarir-nos de les malalties. Ans al contrari, qualsevol ignorant que hagi pogut comprar un diploma de la cort passarà per savi i creurà que tothom està obligat a agenollar-se al seu pas. Així ha estat sempre d'ençà que comanden els opressors, i així serà per tota l'eternitat si nosaltres no ho impedim.

V

El filòsof Teng ens advertí: — Mentre parlen de la pau esmolten les espases i afinen la punteria amb els arcs de guerra. Mentre afirmen fer tot el possible per evitar les conseqüències de la destrucció, ja tenen preparades les cambres on han de guardar l'or que guanyaran amb el vessament de sang. Cap veritat ha sortit mai de la seva boca.

VI

Tzu Txin digué a Tzu Kung: — Quan vagis de viatge no creguis ni escoltis el que repeteixen els de dalt. Ben al contrari, defuig les grans places, els alcàssers, els temples aixecats a tota mena de déus invisibles, i cerca les cases humils del poble. Entra-hi

demanant permís als estadants i descobreix què mengen cada dia, quantes hores treballen, què cobren, quins impostos paguen, quants d'anys han de romandre en campanya els seus fills. Només així podràs endevinar si és veritat el que t'han explicat del seu país els reietons.

VII

Instruïa el savi lu: — No cal alegrar-se de les grans demostracions d'amistat quan els convidats mengen gratuïtament a la teva taula celebrant la matança del porc i la carn, el vi i l'arròs són abundants. Quan la senyorella t'hagi robat la collita, quan els servidors del temple s'hagin emportat el porquim, els peixos, mira al teu voltant, comprova qui toca a la teva porta, qui t'ajuda a guanyar la pitànça per alimentar la prole. Aquell que s'acosta fins a casa teva en temps de desgràcia és en veritat

En veu alta

Dia 31, tothom a la manifestació

Tomeu Martí i Florit

El proper dia 31 de desembre se celebra, com cada any, la Diada de Mallorca i com cada any també hi haurà una manifestació. Enguany, aquesta manifestació, la convoquen unitàriament tot un seguit d'organitzacions que podríem qualificar, com a mínim, de diverses, però amb un tret comú: el seu compromís amb la lluita per les llibertats del nostre poble. Des de les joventuts d'Unió Mallorquina fins a Esquerra Republicana de Catalunya i Revolta, passant pel PSM-NM i les seves joventuts o les de l'esmentada ERC. També hi són presents la Joventut Nacionalista de les Illes, el sindicat de professors STEI i el d'estudiants BEI.

Només aquesta convocatòria tan àmplia ja és un motiu per ell mateix per assistir a la manifestació del dia 31 de desembre, a les 7 del vespre, al Passeig del Born. Però hi ha molts més motius per manifestar-se dia 31, se me n'acudeixen tants que només en citaré uns quants de passada: l'única llengua pròpia de Mallorca, la catalana, continua la seva lenta agonia mentre els qui comanden continuen omplint-se la boca de "normalització" i segueixen la seva tasca d'extermini del català; continua augmentant el nombre de cossos repressius, ja siguin privats o públics i esser jove i no morir en l'intent s'està fent cada dia més difícil; Espanya s'ha revelat com un mal negoci per als mallorquins i els catalans en general, que només ens tenen per pagar i arreglar la mala gestió dels polítics caciquils espanyols; els polítics del bloc espanyol PP-PSOE fan befa del poble mallorquí i dels seus símbols, quan el mateix matí del dia 31 folcloritzen, espanyolitzen i buiden de contingut la festa de l'estendard... I un llarg etcètera.

Motius que, potser, no són compartits en la seva totalitat per vostès, amables lectors i lectores, però que amb un de sol ja n'hi ha suficient per participar a la manifestació. Sí, segons com es miri, és un mal dia per a la mobilització, però el dia 31 és un dia de joia i alegria, i és amb aquesta joia i alegria que celebrem la nostra catalanitat i que expressam el nostre desig d'esdevenir col·lectivament lliures.

Dia 31 s'hi ha d'anar, s'hi ha d'esser. No valen excuses, hem d'expressar pacíficament, però amb contundència, que no volem morir com a poble, que volem ser un país normal, amb tots els drets i deures dels altres pobles. Hem d'anar a la manifestació per dir que de Salses a Guardamar i de Fraga fins a Maó som una nació i que com a tal tenim dret a decidir lliurement el nostre futur, tenim dret a l'auto-determinació.

Parlem clar i llampant

Per Joan Antoni Estades de Montcaire i Bisbal

Si fos així, això seria bona senyal

El passat 26 de novembre, horabaixa, ens trobàvem a la basílica de Sant Francesc de la Ciutat de Mallorca on, com en anys anteriors, el Bisbe Teodor presidia la concelebració eucarística en honor del Beat Ramon Llull, fill major de nostra raça. (Ací, "raça" s'ha d'entendre com a sinònim de poble, cultura, costums i història d'una mateixa terra; i aquesta, per a nosaltres, no és altra que la terra dels Països Catalans.) Entre les persones que assistien a aquell acte religiós, però al mateix temps mallorquí, ens semblà veure, assegut a un bancal i mesclat amb les persones "normals i corrents", un senyor molt paregut físicament al nou governador militar de l'exèrcit espanyol a Mallorca.

Que un governador militar espanyol pugui trobar-se a dintre una església i al moment d'una missa, no crec que sia cap cosa de l'altre món, més tenint compte de les fermes conviccions catòliques del senyor Josep Falcó Rotger, les quals ens consten personalment. Ara, el que sí ens pot causar certa sorpresa —i quina sorpresa més bona— és que tot un governador militar d'un exèrcit espanyol (que encara veu, per onsevulla, les bubotes del "separatisme antiespanyol", es trobàs allà i en aquella hora fent presència a un acte que, endemés de religiós i litúrgic, era patriòtic, però no del patriotisme obligat i imposat de fora sinó d'aquell que surt espontani de les mateixes entranyes de la nostra terreta mallorquina. Serà que el governador militar Falcó —nascut a Mallorca i amb llinatges ben mallorquins— endemés de catòlic practicant, se sent mallorquí i, com a tal, identificat amb la llengua, la cultura, la història i els costums autòctons de la terra nadiua? Molt ho celebràrem; ara per ventura els ulls ens enganyaren, encara que no creim haver tingut cap visió de l'altre món ni cap fenomen estrany o paranormal.

Sia el que sia, seria positiu que un militar però també un mallorquí pugui ésser present a un acte com aquest, en honor del nostre Beat Ramon Llull, on els sentiments de fe cristiana i fe mallorquina van junts. Els Països Catalans lliures i sobirans també necessitaran, per a defensar-se d'agressors externs i imperialistes, els seus fills que han fet de l'exèrcit i de les armes llur mitjà de treball i la seva professió.

La fòbia anticatalana d'Alcampo, molt natural

Que una macroempresa forastera, com aquesta

Hostes vendran que de casa ens trauran

Sr. director:
Havent viscut una temporada de calma, torna de bell nou la maror i la tempesta. D'un cert temps ençà des dels mitjans de comunicació madrilenys i, sense anar més lluny, al «Diario ABC» principalment, s'ha iniciat una campanya adreçada a l'opinió pública espanyola d'atac i odi contra el català. Ara això i ara allò, i vengam amollar llamps i pestes; i vengam presentar els infants espanyols com a pressumptes víctimes d'un apartheid lingüístic. O amb lemes d'aquells manifestants «No a la immersió», «Inmersión no, bilingüismo sí» o «Por un bilingüismo real». La darrera vaclada d'Aznar i d'altres bajanades similars etc., etc. tot, s'ha de dir, amb el més pur estil feixista i provocador, deixant Catalunya com un pedaç brut als ulls de tot l'Estat.

Ara bé, malgrat molts de mallorquins no en som conscients, els missatges també apunten a ca nostra. Sobretot si partim de la convicció que pertanyem a la mateixa àrea idiomàtica

ca i compartim la mateixa llengua. Des del meu punt de vista, això suposa una greu ofensa al poble balear i, gosaria dir, que de proporcions superiors a la d'un cert general de l'Aire que qualificà de «terrorista» la política lingüística de la universitat.

Només desitjaria, com a ciutadà del poble de les Illes Balears, un pronunciament en boca del nostre president —tal com l'ha fet, ja, Jordi Pujol assegurant que prosseguirà i reforçarà la normalització del català fins a trobar la igualtat plena amb l'espanyol— i un canvi d'actitud envers la política lingüística a la nostra comunitat.

Estic segur que el Sr. Cañellas no li preocupa gens aquest tema i jo diria que és per pura ignorància. Vull que sàpiga, emperò, que el mandat l'Estatut és ben clar i explícit i no hi valen excuses. Si és incapaç de defensar la seva pròpia llengua amb un cop de puny damunt la taula si és precis, contra els bombardeigs planificats des de Madrid, li recoman que plegui.

Antoni Martíàñez Llorens

que arreu de l'Estat espanyol es diu Alcampo, prohibesqui als seus empleats i empleades xerrar en mallorquí és molt natural si hom té en compte que la tal empresa Alcampo té la seva central a França, on la tal empresa forastera porta el nom de "Aux Champs". I és que d'una empresa que surt de França (la Gran França) no pot sortir cosa bona. I si no demanau-lo a Madame Jonqueres, presidenta de l'Associació Catalana de Genealogia, de Perpinyà, "NISSAGA". Aquesta senyora que, de costum, sempre parla en francès i no s'afica mai en política, per poc m'espantà el *Préfet des Pyrénées Orientales* quan la hi presentaren a una recepció de la Préfecture. Al representant de la República colonialista de París se li canviaren els colors de la cara, sols sentir anomenar "Association catalane". Això de "catalane", a Monsieur le Préfet, li degué parèixer com una cosa subversiva que vol ajuntar el departament dels "Pyrénées Orientales" amb Espanya. (Pobre home que hi va de calçat per aigua!) Madame Jonqueres, parenta del campió olímpic d'equitació Pere Jonqueres, d'Oriola gràcies a Déu, té molt clar això de la catalanitat de la seva terra.

La catalanitat d'aquell Rosselló que un rei espanyol com Felip IV, el qual en 1659 abandonà a la cobdícia d'un golafre com Lluís XIV "le Roi Soleil", a canvi d'uns terrenys flamencs que també acabaren essent acaparats per la gola francesa. Als seus amics i coneguts la Senyora Jonqueres no s'amaga de dir-los: "Les français ne nous aiment pas". Doncs què espera aquesta gent? No per ajuntar-se amb Espanya com creu, tal volta el *préfet* de la "République française de Perpignan", sinó per fer els Països Catalans lliures i sobirans que aniran de Salses a Guardamar i de Fraga a Maó tant si volen com si no volen.

L'oració de l'Església pobra

Pare nostre, que estau en el Cel, santificat sia el vostre sant nom, vengui a nosaltres el vostre sant regne, se faci la vostra voluntat, aquí en la terra, com es fa en el Cel. El nostre pa de cada dia, donau-nos Senyor el dia d'avui, perdonau-nos les nostres culpes així com nosaltres perdonam els nostres deutors, no nos deixeu caure en la temptació, ans alliberau-nos Senyor de qualsevol mal, perquè teu és el regne, el poder i la glòria. Pare Déu Creador nostre, te demanam que vengui la pau sobre la terra, que els governants de les nacions tinguin la vostra Llum per veure les coses clares i se decideixin d'una vegada a prohibir la fabricació d'armes, que se mentalitzin per cercar la verdadera Pau de Déu. I que els rics se n'adonin que ja és hora que s'acabi la injusta divisió humana en rics i pobres, explotadors i explotats, i que tots els éssers humans compreguin que fer-se rics a costa del treball del proïsme és immoral, i si els explotadors diuen que creuen en Déu, se'n riuen d'Ell i del proïsme. I vós, Pare Déu universal, sou l'únic que els podeu donar llum i guiar-los pel camí vertader.

Pare nostre, donau salut als malalts, alleujau el seu dolor, donau-nos idees clares i força de voluntat a fi que tot els éssers humans puguin allunyar-se dels vicis que atempten contra la seva salut física, moral i espiritual, però sabem que necessitam el vostre Esperit per poder vèncer i allunyar de la nostra ment l'egoisme, l'odi, la dolència, l'enveja, etc... a fi de poder viure com a éssers humans. Pare nostre, vos demanam que tots els éssers humans que poblam la Terra, sàpiguen que només en vós està la solució dels greus problemes de la humanitat, i que totes les religions organitzades sobre i que allò vertaderament important és un canvi de vida. Pare nostre, creador i recreador de l'Univers infinit, escoltau les oracions que tots els pobres del món vos elevam. Pare nostre, alabat siau. Amén.

aflyc ASSESSORIA D'EMPRESSES

Joan Company i Morey
Diplomat en Ciències
Empresarials

C/. Cardenal Rossell, 75
Tlf.: 26 56 00. Coll den Rabassa

CLÍNICA VETERINÀRIA ARENAL

Dr. Magrini Manescal
Medicina i cirurgia
Urgències 24 hores
Tlf.: 49 01 53

Carrer Joan Homs, 11
07600 s'Arenal de Mallorca

TENNIS SON RIGO

Tennis
Futbol-sala
Hàndbol
Petanca
Cir. Footing
Final Avda. Son Rigo - Tel. 74 33 66
Sometimes - Palma de Mallorca

Squash
Volei
Mini golf
Tennis Taula
Gimnàs

SERVICIO OFICIAL **OPEL**

SERVIAUTO ARENAL S.A.

Carretera Militar, 185 - LAS CADENAS
07600 EL ARENAL - PALMA (BALEARES)

Tel. 26 81 11
Fax 74 32 77

Carretera Militar, 185 Ses Cadenes
07600 S'ARENAL DE MALLORCA

N'heu fet un gra massa, de cinisme, Sr. Alemany

No és la primera vegada que escriviu enganyosament contra les Associacions de Veïns de Palma, Sr. Alemany. Tampoc no és la primera vegada que intent, amb un escrit meu, explicar-vos què són les Associacions de Veïns, procurant donar una resposta als vostres interrogants. Confii que aquesta pugui arribar a ser la darrera que faci falta fer, encara que no deix de tenir-ne dubtes seriosos.

Vull suposar que al periòdic on escriviu habitualment, li ha de fer vergonya —se n'ha d'empeguir força— haver de fer tant el ridícul acceptant públicament que hi fardegeu falsament d'ignorant supi sobre coses tan elementals com les que suren a l'article que publicàreu el propassat dia 3 al diari "El Día del Mundo", pàgina 4, al qual posàreu el títol rònec de "Los vecinos".

La veritat sigui dita, jo no em pensava que fóssiu, Sr. Alemany, un d'aquells periodistes que acostumen a confondre el cul amb les tèmpores. Sé ben cert que no desconeixeu que la legislació vigent, a la democràcia actual, no solament permet sinó que fins i tot impulsa la creació d'entitats ciutadanes l'objectiu primordial de les quals és la defensa d'interessos generals per a determinats col·lectius de ciutadans, com són ara les persones veïnades d'una determinada zona urbana.

Sé que tampoc no ignorau que, a la democràcia actual, tothom és ben lliure d'afiliar-se o no afiliar-se a aquestes entitats legalment constituïdes. Ningú no hi és obligat, i tothom hi és convidat.

Crec que tampoc no ignorau, i que, per això, no hauríeu de pretendre confondre els lectors, el vertader sentit que tenen, a la democràcia actual, les paraules "persona jurídica" i "persona física". Sabeu molt bé que cada veïnat és una persona física i que cada conjunt de veïnats que s'associa lliurement i legalment constitueix una persona jurídica, amb tots els drets i les obligacions que hi assenyala la constitució de la democràcia actual. Ni més, ni manco, que la democràcia jove que justament aquests dies compleix una quinzena d'anys.

Vull que sapiguen que, com a ciutadà ras d'aquestes illes mediterrànies, em preocupa moltíssim que, a punt d'acabar-se el segle XX, encara hi hagi qualque escriptor que malevegi fardejar de fer públics uns conceptes tan retrògats que, si fossin tenguts una mica en compte, no dubt que fariem anques enrera en molts de sentits. Cosa que seria molt lamentable.

Sé que sabeu que, això que en deis "Los Vecinos" no solament apareix molt sovint a les pàgines de la premsa i als mitjans de comunicació, sinó que també figura als Llibres de Registre d'instàncies públiques com la Delegació del Govern espanyol a les Illes Balears, la Vicepresidència del Govern Balear, el Consell Insular de Mallorca o l'Ajuntament de Palma, com a entitats ciutadanes de reconeguda importància

social. I ben segur que sabeu que aquests llibres de registre no compten amb tants lectors com els periòdics!

Sé que ho sabeu molt bé, tot això. Encara que intenteu presentar-vos públicament com un ignorant en aquestes matèries. Vós sabreu per què ho voleu fer així. Pensau treure'n algun profit? Que pugueu veure qualque dia els vostres desitjos satisfets!

Però no ho oblideu mai: és la mateixa Constitució espanyola, la que promou i impulsa la creació d'associacions ciutadanes i veïnals; és el mateix Estatut d'Autonomia per a les Illes Balears el que la recomana; és un Decret del Govern de la nostra Comunitat Autònoma el que l'afavoreix; és el Reglament de Participació Ciutadana, aprovat pel Ple de l'Ajuntament de Palma dia 26 de setembre de 1991, el que en concreta la normativa pràctica d'actuació; és, finalment, el sentit comú de tots els ciutadans demòcrates el que empeny a promoure la participació ciutadana des de l'associacionisme veïnal.

Ara bé, Sr. Alemany, hi ha una altra cosa que també sabeu molt bé, perquè els vostres mestres vos l'ensenyaren: "tota generalització sempre es fa a costa de la veritat". I a l'article esmentat n'heu fet un gra massa, de generalitzacions: quan vos heu volgut referir explícitament i negativa a TOTS els portaveus de les Associacions de Veïnats. Com que crec que heu arribat massa enfora amb aquestes apreciacions vostres, permeteu-me que vos faci una pregunta: quan afirmau que veis TOTS aquests portaveus de les AA.VV. com a "batles o regidors frustrats" ¿no serà que hi besllumau ben reflectida la vostra imatge personal d'assessor polític foragitat del Consolat de la Mar per incompetència professional manifesta? Perquè cap altra cosa no es pot dir d'una persona que fardeja de tanta ignorància com vós feis amb el vostre escrit.

QUÈ SÓN LES ASSOCIACIONS DE VEÏNATS I QUI REPRESENTEN? Molt senzill i molt simple: SÓN ENTITATS CIUTADANES QUE REPRESENTEN ELS VEÏNATS QUE LLIUREMENT S'HI HAN VOLGUT ASSOCIAR. Si animalats com els cans, —supòs que no en sou contrari—, són mereixedors d'iniciatives ciutadanes que els defensin ¿per què sou tan reaci a acceptar que hi hagi qui s'organitzi per defensar els interessos veïnals dels ciutadans d'un barri determinat de Palma o del conjunt de la ciutat? N'hauríeu de ser fervent impulsor, si és que encara creis que, la ciutat, l'aixequen els ciutadans que la trepitgen.

Si voleu que vos sigui franc, Sr. Alemany, vos diré que crec que allò que més vos cou, en el fons, ho deis al final del vostre article i pens que no s'adiu ni poc ni gens amb tot allò que vos heu anat demanant abans: allò que més vos cou no és que hi hagi Associacions de Veïnats ¿no serà que vos cou molt més el fet que aquestes hagin anat rebent les subvencions públiques que vós haguéssiu volgut per a ca vostra? Si és així, digau-ho clar i amb totes les lletres. Si no és així, per favor, posau-hi un altre exemple! Que una comunitat de propietaris d'una finca, tot i essent molt respectable, no té res a veure amb una Associació de Veïnats d'un barri!

Sr. Alemany, si és ver que voleu obtenir unes bones respostes, no formuleu intencionadament unes males preguntes. Per aquest camí no arribareu mai enlloc. El vostre cinisme arriba al cap curucull quan vos demanau: "qui són" Associacions de Veïnats, o quan vos demanau si qualque lector "és" Associacions de Veïnats, o quan deis quevós no "sou" Associacions de Veïnats, ni coneixeu ningú del vostre barri que "sigui" Associacions de Veïnats.

Si de veres voleu obtenir una resposta a preguntes correctament formulades sobre les Associacions de Veïnats —vos ho torn a repetir públicament— no heu

de fer altra cosa que adreçar-vos personalment a la seu social de qualsevol Associació de Veïnats de Palma (d'adreces, vos ho record, vos ne poden oferir gairebé totes les institucions públiques amb seu a Ciutat, si és que no teniu cor d'arribar fins al Casal d'Entitats Ciutadanes, situat al carrer Montenegro, 8). Però demanau-ho com cal: "què són" les Associacions de Veïnats, o si qualcú del vostre barri "és soci" d'una Associació de Veïnats, o "què heu de fer" per esser-ne soci vós mateix. Vos puc assegurar que podreu arribar a trobar moltíssimes respostes satisfactòries.

Per a la vostra informació, vos he de dir que heu comès un "petit" error". No és cert que la "suprema exhibició de poder" —com vós deis— sigui la Federació d'Associacions de Veïnats de Palma. Encara que vos pugui saber greu, també hi ha Associacions de Veïnats a la part forana de Mallorca i a Menorca i a Eivissa. Totes aquestes Federacions constitueixen la Confederació "VEÏNS" de les Illes Balears. A més a més, n'hi ha pertot arreu de la península ibèrica i Canàries. Totes plegades conformen la CAVE (Confederació d'Associacions de Veïnats de l'Estat Espanyol). Amb això, vos vull dir que som qualque cosa més que "quatre gats".

Atentament.

Cecili Buele i Ramis

L'ERA D'AQUARI

Juli Verd

Solucions: Quan a l'anterior article vaig dir que en el següent trobaríeu la solució al problema plantejat, és a dir, de l'eliminació de la figura de l'aturat, que compta amb milions d'individus dins de l'Europa Unida, no pensàreu trobar avui a aquesta columna la sortida definitiva a tal situació perquè aleshores estaria llegint l'article d'un "superman" de l'economia. Aquest no és el cas, sinó el d'un ciutadà preocupat des de temps enrera per aquesta qüestió. Conseqüentment amb la meua promesa, n'exposaré avui la solució.

L'eliminació de la figura de l'aturat és tan complexa que dubt que hi hagi ningú capaç per ell tot sol de presentar un programa que condueixi al fi desitjat. Per tant, consider que ha arribat el moment que l'equip dels millors cervells pensants de l'Europa Unida s'instal·lin a un taula rodona, com més gran millor, a fi que hi càpiga el major nombre possible d'especialistes en matèria laboral, sociològica, econòmica i d'altres, disposats a un piloteig d'idees que possibilitin un canvi a fons de les actuals estructures del sistema que fa aigua per tots els costats. Les coses van tan de pressa que els articles que tenia preparats fa un mes han quedat desfasats.

En poques setmanes, a França i a Espanya ha sorgit la proposició de reduir la setmana laboral a quatre dies. Doncs bé, suposant que es duguí a la pràctica, l'únic que s'aconseguirà serà reduir els *stocks*, però la llista s'aturats no farà menció. Aquest no és més que una part del problema que té plantejat la societat actual. La veritable solució està en la desaparició de la maltractada classe inferior a la qual pertanyen tants milions d'aturats. Hi haurà aturats mentre quedi un aturat i com que la indústria és incapaç de donar-los feina és lògic que li cerquin altres camins. El que no pot esser i per tant no serà és ajornar indefinidament aquesta nova situació, que per esser nova crea la necessitat d'acudir a propostes inèdites i fins i tot recórrer a les consignes del maig del 68, demanant la "imaginació al poder", reivindicant l'impossible, materialitzant la utopia i altres consignes que si ara, fa vint-i-cinc anys, pareixien absurdes, el temps ens ha dit que l'únic error és que es varen fer amb anys d'anticipació.

El que és evident, a hores d'ara, és que els principis establerts pels economistes clàssics han quedat fora d'òrbita, ja que les normes que han regit fins ara ens han duit a la crisi actual. La història ens demostra que les revolucions no es fan en dos dies i que la que ara està en marxa, no hi ha qui l'aturi.

ALDE's

Fruites i verdures
Pa i xarcuteria
Servei a domicili
Plaça de l'Església, 7 A
Tel.: 26 67 46.
Coll d'en Rabassa
Avinguda de Can Pastilla, 104
Tlf.: 74 39 02.
Can Pastilla

L'ESTEL amb la petita i mitjana empresa

ARENAS DIU QUE SERIA UN ERROR QÜESTIONAR EL LIDERATGE DE CAÑELLAS

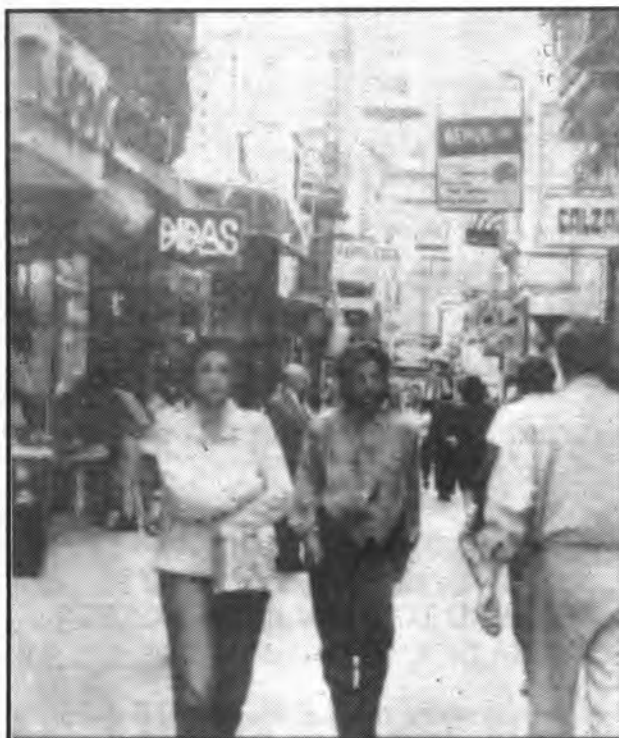
(Redacció) Dins el PP balear hi ha mal ambient i es tem una nit dels ganivets llargs. La setmana passada va venir a posta des de Madrid el vice-secretari general del PP, Javier Arenas, per intentar posar pau i va afirmar que: **Seria un error qüestionar Cañellas com a líder.** La veritat és que l'arrogància, la prepotència i la desconsideració del Sr. Cañellas, ell mateix diu de si mateix que és un llorell a qui els seus esclaus i criats li diuen *kefe*; han acabat provocant les adhesions en públic dels seus subordinats atemorits, però en privat diuen llamps i pestes contra el tarannà autoritari i neofeixista del seu líder. Un sector important del partit, el més liberal i acostat a postures nacionalistes, pensa, si bé no s'atreveix a dir en públic, que en el PP es viu una dictadura familiar i caciquil imposada pels germans Cañellas, cada un dels quals s'ocupa d'una àrea específica d'influència: Gabriel Cañellas és el que dona cara però José és la terminal a Madrid i Carlos el qui s'ocupa de la Part Forana. Curiosament, la pretesa renovació de Cañellas de juny de 1993, que va escabellar Alexandre Forcades, Jeroni Saiz, Gaspar Oliver i Llorenç Oliver, amb paraules de Cañellas perquè **tenien massa compromisos**, va deixar intocable l'estructura de control familiar, quan precisament el clan Cañellas va ben carregat d'anys. Vegem, per exemple, José Cañellas va néixer dia 27 d'abril de 1932, té per tant 61 anys. Carlos va néixer l'any 1935, té per tant 58 anys, i el llorell vell és de l'any 1941, té per tant 52 anys. L'operació de renovació de Cañellas no va ésser tal operació sinó un reforçament del poder del clan familiar. Amb la purga i la depuració de juny del 93, els germans Cañellas es van llevar de davant els consellers amb més pes i personalitat i els van substituir per jovea inexperta i ingènua a qui han enviat a la primera línia de foc perquè es cremin i els facin d'escut. Fixau-vos bé, per exemple, com en el tema de l'aigua de Sa Marineta, el llorell vell pràcticament no ha obert boca i qui ha hagut de carregar amb el desgastament i la ira popular ha estat el jove noi Bartomeu Reus, conseller d'Ordenació del Territori. Amb això ha quedat demostrat l'habilitat del llorell vell que actua com aquell general que instal·la hàbilment a la rera guarda, sacrifica la joventut i l'envia a l'avantguarda a rebre les bufetades.

CAÑELLAS PREOCUPAT PER LA PUIXANÇA NACIONALISTA

(Redacció) Dilluns dia 30 de novembre, el delegat provincial del PP a Balears, Gabriel Cañellas, va assegurar en un acte al País Valencià, concretament a Benidorm, que el govern de Madrid **no valora la importància real de les illes** i que la manca d'inversions **podria crear un sentiment nacionalista difícil de contenir.**

AFEDECO ACUSA CAÑELLAS DE CONSENTIR UNA ILLEGALITAT I TORNA A DEMANAR EL TANCAMENT D'ALCAMPO

(Redacció) Afedeco va acusar el Govern Cañellas i l'Ajuntament de Marratxí de consentir un acte il·legal per permetre l'activitat comercial a Alcampo, una gran superfície que va obrir sense llicència municipal i sense permisos. Basant-se diferents sentències del Tribunal Suprem, per exemple la de dia 24 d'abril de 1987, que diu: **L'apertura clandestina d'establiments comercials o industrials (...) obliguen a adoptar amb efectivitat immediata la mesura cautelar de clausurar l'establiment o paralitzar l'activitat;** AFEDECO no descarta actuar legalment i denunciar als tribunals el Govern Balear i l'Ajuntament de Marratxí.

LA MAJORIA ABSOLUTA DELS MALLORQUINS A FAVOR DE LA PETITA I MITJANA EMPRESA

(Redacció) Segons una enquesta realitzada per Penta-15 i publicada pel Butlletí Informatiu de PIMEM (Desembre 1993, pàg. 39) la majoria absoluta dels consumidors mallorquins, concretament el 63'7% estan a favor de la petita i mitjana empresa i pensen que els comerciants mallorquins tenen raó quan demanen una Llei de Comerç que aturi els peus als abusos de les grans superfícies com **Alcampo, El Corte Inglés**, etc. A Palma, els resultats afavoreixen encara més els comerciants ja que el 64% de la població està a favor, una minoria insignificant del 6'6% en contra i un 27'3% no ho sap, no opina. Aquest sondeig va ésser realitzat entre la població de Mallorca, major de 18 anys i amb telèfon. Han estat 300 enquestes, amb un marge d'error de més o menys el 5'7%. El sondeig telefònic va ésser realitzat els dies 23 i 24 de novembre i els criteris de segmentació han estat a priori, de 50% a Palma i 50% a la Part Forana.

EL GERENT DE SEFOBASA COBRA 9'5 MILIONS ANUALS

(Redacció) El gerent de l'empresa pública Sefobasa depenent del Govern Balear, Miquel Ferrer, segons els pressuposts de la CAIB fets públics, cobrarà un salari anual de 9'5 milions de ptes. Es dona la casualitat que Miquel Ferrer és el germà del batle de Sencelles, Guillem Ferrer, involucrat amb Ventura Rubí i amb en Fernando Dameto en tota la trama de la venda d'aigua de pous privats a EMAYA, empresa municipal de Ciutat també en mans del PP i dirigida per Arturo Cadenas. Els treballadors de les empreses públiques de la Conselleria d'Agricultura tallen claus amb el barram un cop han sabut el sou anual del gerent de Sefobasa, una xifra astronòmica que contrasta amb les condicions tercermundistes en les quals han de treballar i amb l'obligació d'assegurar-se com a autònoms, fet que els impedeix, per exemple, tenir dret a l'atur.

NOU EMBARGAMENT CONTRA VENTURA RUBÍ

B.O.C.A.I.B. núm. 137 de dia 11-XI-1993, pàg. 9360-61

Núm. 22250

Don Juan Manuel Sobrino Fernández, Juez del Juzgado de Primera Instancia n° 3 de Inca y su Partido, Hace Saber:

Que en el procedimiento especial sumario del artículo 131 de la Ley Hipotecaria, n° 272/93, seguidos a instancia de Don "La Caixa" representado por el Procurador Sr. D. Bartolomé Company contra Don Son Saletas S.A., y Buenaventura Francisco de Sales Rubí Servera, ha acordado por providencia de esta fecha dictada, sacar a la venta en pública subasta en la Sala Audiencia de este Juzgado, por término de veinte días, la finca/s que se describirán, por primera vez el próximo día 27 de Enero de 1994 y, en su caso por segunda vez el día 28 de Febrero de 1994 y por tercera vez el día 28 de Marzo de 1994, siempre a la hora 10 de su mañana, bajo las siguientes condiciones:

Primera: Servirá de tipo para la primera subasta las valoraciones de las fincas, para la segunda subasta el 75 por ciento del valor de que, siendo la tercera subasta sin sujeción a tipo y no admitiéndose en las dos primera posturas inferiores al tipo de cada una.

Segunda: Los licitadores deberán consignar previamente en la cuenta de Depósitos y Consignaciones de este Juzgado, una cantidad no inferior: al 20 por ciento del tipo de cada subasta, excepto en la tercera que no serán inferiores al veinte por ciento de la segunda. Las posturas podrán hacerse desde la publicación de este anuncio en pliego cerrado, depositando las cantidades indicadas. Solo pudiendo ceder el remate a un tercero el acreedor ejecutante.

Tercera: Los autos y certificaciones del Registro de la Propiedad estarán de manifiesto en la Secretaría de este Juzgado y se entenderá que todo postor acepta como bastante la titulación y que las cargas anteriores y preferentes si los hubiere - al crédito del actor continuarán subsistentes, entendiéndose que el rematante las acepta y queda subrogado en la responsabilidad de las mismas sin destinarse a su extinción el precio del remate.

Objeto de la Finca a Subastar

Rústica: Porción del Predio Son Saletas, situada en los términos de Binisalem y Sancellas.

Inscripción: La parte radicada en el término de Sancellas, al Folio 58 del Tomo 3124 del archivo, Libro 58 de Sancellas, Finca n° 6.780-N y la parte radicada en el término de Binisalem consta inscrita al Folio 21, Tomo 3.267, del archivo, Libro 146 de Binisalem, Finca 2726-N, se encuentra agrupada e inscrita al Tomo 3356, Libro 152, Folio 192, Finca 6587 de Binisalem.

Rústica: Consistente en una porción del Predio llamado "Son Antich" del término de Sancellas.

Inscripción: Folio 59, del Tomo 3124 del archivo, Libro 168 de Sancellas, Finca n° 6.781-N.

Las dos fincas del término de Sancellas se encuentran agrupadas e inscritas al Tomo 3323, Libro 179, Folio 105, Finca n° 8647.

Valoración a Efectos de Subasta Ciento Ochenta y Tres Millones Seiscientos Setenta y Dos Mil Setecientos (183.672.700.-).

Dado en Inca a Dieciocho de Octubre de mil novecientos noventa y tres. El Juez de 1ª Instancia.- Fdo: ilegible.

La Secretaría, Fdo: ilegible.

EL PETIT COMERÇ ACUSA LES GRANS SUPERFÍCIES D'ABÚS I DE COMPETÈNCIA DESLLEIAL

(Redacció) Florencio Díaz, president de l'Associació Espanyola de fabricants va acusar les grans superfícies comercials (**Pryca, Alcampo, Continente, El Corte Inglés...**) de prepotència, d'abús i de competència deslleial atès que paguen els fabricants amb una mitjana de 110 dies de retard, un cop haver fet la venda. Aquest fabulós capital, és el que permet acumular els doblers a 0 interès que utilitzen per subornar els polítics, per finançar les campanyes de publicitat i per obrir de nous centres comercials.

L'OCB PROTESTA PER LA MARGINACIÓ DE LA LLENGUA CATALANA EN UN PREMI ORGANITZAT PER L'EXÈRCIT ESPANYOL

(Redacció) Els fets són a la vista! Està ben clar que per als mallorquins l'exèrcit espanyol és un exèrcit d'ocupació enemic de la llengua i dels costums de Mallorca. L'**Obra Cultural Balear** ha acudit al delegat colonial de Madrid i al cap del sector aeri per protestar per l'exclusió de la llengua catalana del primer premi literari Puig Major. L'OCB demana a les autoritats militars que rectifiquin aquesta discriminació que constitueix una provocació i un insult a tots els mallorquins.

L'ESTEL amb la petita i mitjana empresa

ELS VERDS I UM ES REAFIRMEN CONTRA EL TRANSVASSAMENT DE SA MARINETA

(Redacció) En dos comunicats enviats a la premsa, **Els Verds** i **Unió Mallorquina** (UM) han sol·licitat al Govern Balear que impulsi un pla hidrològic, que iniciï una campanya de mesures per estalviar aigua i que paralitzi el projecte d'espolar l'aigua de la Part Forana cap a Palma i a Calvià. UM ha incidit a manifestar el seu profund desacord amb la pròxima reiniciació de les obres del transvassament de Sa Marineta, que compta amb l'oposició popular i de tot el Consistori de Llubí, i ha assenyalat com a aspecte positiu la sensibilització social davant la problemàtica suscitada pel transvassament. Per la seva part, **Els Verds** han insistit que el transvassament de Sa Marineta no soluciona el vertader problema i que és una solució transitòria mal pensada i encara més mal feta.

NOU COMITÈ LOCAL D'UM A SANT JOAN

(Redacció) La setmana passada **Unió Mallorquina** de Sant Joan va elegir un nou comitè local en un acte al qual va assistir la presidenta Mª Antònia Munar. El nou comitè està format per: Llorenç Llull com a president, Amador Bauçà com a vice-president, i amb els següents vocals: Joan Barceló, Bartomeu Company, Joan Jaume, Josep Jaume, Joan Mates, Joana Obrador i Joan Oliver.

UM ES GASTARÀ 6 MILIONS EN UNA CAMPANYA A FAVOR DELS PRODUCTES MALLORQUINS

(Redacció) **Unió Mallorquina** (UM), davant la indiferència i el menfotisme del PP, un partit centralista que governa Balears en benefici dels interessos de Madrid, ha decidit llançar una campanya en defensa dels productes i de les empreses mallorquines. En paraules de la presidenta d'UM, Mª Antònia Munar, aquesta campanya començarà dia 15 de desembre i tindrà dues fases: la primera durarà dos mesos i la segona es farà amb el suport de les empreses. Segons UM, cal impulsar una política més agressiva i competitiva que permeti als sectors competitiu de la nostra societat fer front als productes de fora. El lema escollit per a la primera fase és: **Triau-los mallorquins**, per a la segona fase hi haurà referències concretes a vins i a licors, aliments de foravila, de la mar, productes artesans i elaborats, etc. etc.

Nicolau Tous, regidor de Ciutat per UM

Mª Antònia Munar, presidenta d'UM, presentant la campanya **Aliments i Productes: Triau-los mallorquins!**

NICOLAU TOUS ANUNCIA LA SEVA SORTIDA DE L'AJUNTAMENT DE PALMA

(Redacció) El regidor de l'Ajuntament de Palma pel pacte PP - UM i responsable de l'Àrea de Manteniment, Nicolau Tous, va anunciar al batle del PP, Joan Fageda, la seva intenció de sortir del govern municipal en els pròxims mesos. Fonts ben informades, afirmen que l'anunci de la sortida de Tous forma part de l'estratègia d'UM destinada a preparar la ruptura del pacte PP-UM ja que UM ha anunciat repetidament que es presentarà a les eleccions de 1995 al marge i independentment del partit centralista venut a Madrid, el PP; un partit de cada dia més aliniat en postures fonamentalistes, ultrafeixistes i antimallorquines.

NOU ATEMPTAT RACISTA CONTRA LA LLENGUA CATALANA

(Redacció) El Tribunal Constitucional espanyol ha redactat no fa molt una altra resolució genocida contra la llengua catalana segons la qual els catalans no podem posar la i entre llinatges al Registre Civil. Això vol dir, per exemple, que els tribunals espanyols de justícia no permeten escriure Miquel Costa i Llobera al Registre Civil.

EL PSM PROMOU EL CONSUM DE PRODUCTES MALLORQUINS PER NADAL

(Redacció) El PSM farà una campanya per incitar els mallorquins a comprar per Nadal productes de la nostra terra a fi que aquests doblers es reinverteixin a Mallorca i es tradueixin en la creació de nous llocs de feina. Igualment el PSM ha criticat durament el Govern del Sr. Cañellas per afavorir les grans superfícies en detriment de la petita i mitjana empresa i de no promocionar els productes autòctons.

ANTONI PASQUAL DIMITEIX COM A SECRETARI DE LA COMISSIÓ DE TURISME

(Redacció) El diputat d'**Unió Mallorquina** (UM), Antoni Pasqual, va dimitir com a Secretari de la Comissió de Turisme del Parlament minuts després que fos elegit el trànsfuga Jaume Peralta com a president. Pasqual va qualificar d'**escàndol** el fet que el PP donàs suport al trànsfuga Peralta, que ha passat del PSOE al Grup Mixte, com a president de la Comissió, i va afirmar que **no vull entrar en aquests jocs**. El suport del PP al trànsfuga Peralta va provocar malestar dins les pròpies files del PP en comprovar que un giracamises qualsevol vingut de fora escalava més aviat que persones fidels al partit fa un caramull d'anys. L'entesa de Cañellas amb el trànsfuga provinent del PSOE, Jaume Peralta, és un nom més a afegir a la llarga llista de trànsfuges i de traïdors, avui totalment desprestigiats, que a cada moment Cañellas ha sabut captar per apuntalar el PP al poder: Pere J. Morey, Guillem Vidal, Francesc Salas, etc. etc. Tot això sumat a l'intent fracassat de compra, a canvi de 100 milions, del regidor del PSOE de Calvià, etc.

EL CORRUPT E CAÑELLAS PERJUDICA EL COMERÇ MALLORQUI I AFAVOREIX ALCAMPO

Aquest rètol de l'autopista Palma - Inca és un escàndol de jutjat de guàrdia i una prova irrefutable de la connexió entre el corrupte Cañellas i la gran superfície **Alcampo** que es va inaugurar amb la presència de la consellera Catalina Cirer i sense tenir els permisos corresponents. Des de quan la senyalització pública d'una autopista, tant vertical com horitzontal, està per beneficiar una empresa privada?

D'aquí a les eleccions autonòmiques de 1995, **L'Estel de Mallorca** publicarà cada número aquesta fotografia fins que Cañellas ordeni llevar el rètol de l'autopista.

L'ESTEL
de Mallorca
El diari dels mallorquins

Espanya és una fantasmada

Veig i crec fermament que Espanya, tal i com està constituïda, és una *fantasmada*, per la senzilla raó que encara intenta sotmetre els pobles que no tenen una cultura castellana, enlloc de respectar-los i acceptar-los pel que són: pobles diferents amb cultura pròpia.

Espanya és una il·lusió imperialista mantinguda per peninsulars i altres personatges desinformatos i mentalment confusos pels *flashos* d'un poder terrenal inversemblant, demostrablement contrari a tot allò que significa viure plenament immers dins la natura, creació de Déu, en llibertat, respecte, imaginació creativa i amor a tot allò que tenim tan prop i ens identifica com a éssers humans i com a poble.

Fa molt de temps els mallorquins vàrem esser conquerits per les armes d'un rei molt enfadat, disposat a prendre'ns allò que era nostre i enfortir així el seu molt estimat poble de Castella. Però també és cert i segur que la força de la raó i la justícia ens deixarà esser altra vegada un poble lliure, amb els costums, la cultura i la llengua que ens són pròpies i que ens han estat negades tant i tant de temps.

Ja passa d'hora que els Govern de Madrid i els seus incondicionals s'adonin del mal que fan amb la seva postura. Pensau que si el que ells fan amb nosaltres, sense més raons que les ganes de poder i d'imposar els seus costums, la seva llengua i tota la seva cultura (de ben segur meravellosa), altres pobles més forts ho podran fer amb ells mateixos, per les mateixes raons que ells defensen, fora cap respecte a allò que els identifica i que tant estimen. Així, el món arribarà a ésser un sol país, amb una sola cultura, una sola llengua i un govern totpoderós, que igualarà tota la humanitat, fins a arribar a ésser tots clònics...

Aquí, amics meus, s'haurà acabat allò que Déu va crear amb una riquesa i una varietat extraordinària, digne de més respecte que el que li donau els que pregonau una sola cultura, una sola llengua i una sola pàtria, mancada de tota dignitat humana. Ni respecte per tot allò que és diferent a les vostres coses i a vosaltres mateixos.

Si Déu ens ha fet diferents, és perquè ens necessitem, ens ajudem i ens respectem, però mai perquè sotmetem un poble a un altre per cap dels motius que vulgueu inventar ni ahir, ni avui, ni mai.

Ja n'hi ha prou de negar-nos la nostra identitat. Deman a Déu i al Govern de Madrid que per justícia ens sia retornat tot allò que per la força ens ha estat robat.

Mallorquins! Facem país de mica en mica i no ens deixem enganyar més, si fins ara no han aconseguit la nostra desaparició com a poble diferent del seu, ja no ho aconseguiran. Hem demostrat que les nostres arrels són vives, fermes i profundes.

I a vosaltres, castellanòfils, que pregonau una sola cultura i una sola llengua, us rept perquè aprofiteu els propers tres-cents anys per dur endavant dues cultures. La catalana, la basca, la gallega. Per què no? Si del cas deixau de llegir i estudiar el castellà dins les vostres escoles, deixau pas a l'altra llengua dins els vostres mitjans de comunicació, personal administratiu etc... com voleu continuar fent amb nosaltres. Després ja en parlarem i veureu clarament que no és el mateix receptor que prendre...

Mentalitzau-vos, el que s'està fent ara no és dur res a l'altre extrem. És posar les coses al seu lloc tal com ha d'ésser per justícia. Perquè és ben cert que cap llengua ni cap cultura serà la primera, dins les terres que no són les seves... Si s'estima la pau i la justícia. **Arrel d'Alzina**

González, Pujol, Serra i Aznar, els més influents

Felipe Gonzalez, Jordi Pujol, Narcís Serra, José María Aznar i Angel Rojo, són per aquest ordre, les persones més influents d'Espanya, segons un enquesta realitzada per Telecop entre 625 propietaris, directors generals i directius d'empreses situades a ciutats de més de 500.000 habitants.

El president del Govern és el personatge més influent del país per al 98'9% dels entrevistats seguit de molt de prop pel president de la Generalitat, a qui els últims esdeveniments —necessitat d'assistència parlamentària al PSOE, cessió de l'IRPF— el situen per damunt del vice-president Narcís Serra i José María Aznar.

A la llista, hi figuren financers importants com Mario Conde o José María Amusatégui, però n'hi manquen altres no menys importants com Emilio Ybarra (president del BBV) o Lluís Valls Taverner (president del Banc Popular). Probablement l'explicació és que, encara que sien presidents de grans empreses, el seu perfil no els fa aparentar que són vertaderament influents.

La importància de patronal i sindicats sembla clara: José María Cuevas, Nicolas Redondo, Antonio Gutiérrez o Carlos Ferrer Salat figuren els llocs 6, 8, 11 i 21.

Carlos Solchaga, malgrat que ja no és titular de la cartera d'Economia, segueix ocupant un lloc molt destacat: és el setè personatge més influent del país, per davant de qualsevol altre ministre en exercici (Solana és el desè i Pere Solbes el tretzè).

A la llista figuren alguns dels més importants editors de premsa: Jesús de Polanco (president de Prisa) és el novè, (Antonio Asensio, president de Z i d'Antena 3 és el vint-i-tresè, mentre que dos directors de mitjans escrits Luis María Anson (ABC) i Juan Tapia (La Vanguardia) es troben als

llocs catorzè i vint-i-cinquè de la llista.

El director general de RTVE, Jordi Garcia Candau, ocupa el dotzè lloc i Luis del Olmo, l'únic periodista radiofònic que figura a la llista és el número vint-i-quatre.

Entre els presidents o dirigents autonòmics, a més de Jordi Pujol, ocupen un lloc entre els 25 més importants Xabier Arzallus (setzè) i Manuel Fraga (vintè).

A més, el batlle de Barcelona, Pasqual Maragall, defensa en solitari el paper dels regidors de ciutats al lloc dinovè, mentre que l'ex-president Guerra apareix al número quinze.

El president del Govern Balear, Gabriel Canyelles, del PP, el president del Parlament

Espanyol, Fèlix Pons, i altres polítics i financers mallorquins no són a la llista, és a dir, no es consideren influents, segons aquesta enquesta de Tecop.

Els vint-i-cins homes més influents

1. Felipe González (president del Govern)
2. Jordi Pujol (president de la Generalitat de Catalunya)
3. Narcís Serra (vice-president del Govern)
4. José María Aznar (president nacional PP)
5. Luís Angel Rojo (governador del Banc d'Espanya)
6. Jose Maria Cuevas (president CEOE)
7. Carlos Solchaga (ex-ministre d'Economia i Hisenda i actual portaveu del PSOE)
8. Nicolás Redondo (secretari general UGT)
9. Jesús Polanco (president Grup PRISA)

10. Javier Solana (ministre Afers Exteriors)
11. Antonio Gutiérrez (secretari general CCOO)
12. Jordi Garcia Candau (director general RTVE)
13. Pere Solbes (ministre d'Economia i Hisenda)
14. Luis María Anson (director ABC)
15. Alfonso Guerra (ex-president del Govern)
16. Xabier Arzallus (president PNB)
17. Mario Conde (president Banesto)
18. José María Amusatégui (president Central-Hispano)
19. Pasqual Maragall (batlle de Barcelona)
20. Manuel Fraga (president de la Xunta de Galicia)
21. Carles Ferrer Salat (president de la Unió Europea de Confederacions Empresarials)
22. Elías Yanes (president de la Conferència Episcopal)
23. Antonio Asensio (president Antena 3 i Grup Zeta)
24. Luis del Olmo (director de "Protagonistas")
25. Juan Tápias (director La Vanguardia)

SERVIM QUALITAT PER TOT MALLORCA

MASCRESPO, S.A.
CARNES Y ALIMENTOS MAS CRESPO, S. A.

Ca'n Caimari, 10 - COLL D'EN RABASSA
Teléf: 26 53 04 - Fax 49 17 68
07007 PALMA DE MALLORCA

AIXÍ PENSA CAÑELLAS FER NEGOCI AMB L'AIGUA A LA PART FORANA

Mapa i informació proporcionada per la Coordinadora de Sencelles contra el transvassament.

Legend:

- X = Connexions
- 0 = Pous privats.
- = = Canonada principal de Sa Marineta que passa pel Camí Vell de Muro.
- = Canonades construïdes per Aguas Son Company (Ventura Rubí) i Aguas Término de Maratxí (Fernando Dameto)

Pous:

- 1.- Ventura Rubí
- 2.- Majoral de V. Rubí, Jaume Ramis.
- 3.-
- 4.- Guillem Ferrer, batle de Sencelles
- 5.-
- 6.- Guillem Sales.
- 7.- Pou perforat per F. Dameto.
- 8.-
- 9.-
- 10.-
- 11.-
- 12.- Ventura Rubí
- 13.- Ventura Rubí
- 14.- Ventura Rubí
- 15.- Ventura Rubí

MÍSSILS CONTRA LA LLENGUA CATALANA

Jordi Solé i Camardons

Ja portam uns quants mesos de campanya prehistòrica contra el català, però el més destacable d'aquesta nova entrega d'irracionalisme ha estat el paper que han jugat alguns mitjans de comunicació, que han anat fins i tot més enllà del que els partits polítics espanyolistes haurien volgut, tot amplificant generosament les opinions dels opinadors integristes.

Com comentem en l'article **Hablar en español** (*Escola Catalana*) s'ha produït una confusió sobre els motius reals de l'ofensiva anticatalana, no ho podem reduir tot a simples atacs instrumentals contra el govern de Pujol - com han insistit a dir des de l'Avui fins a *El País* - per tal de desestabilitzar el suport de CiU als socialistes. Al nostre parer aquest fet només ha influït en el moment triat, però no n'ha estat la causa.

El punt de mira dels míssils de l'integritisme espanyol ha estat el govern de la Generalitat, però també la societat civil catalana. Ja fa molt de temps que van descobrir la gallina dels ous d'or de la desintegració catalana, concretament l'any 1983, quan 2.300 funcionaris signaven contra el català afirmant exactament les mateixes bestieses que s'han esbomat en aquesta ocasió. Com ja vam avisar en un article publicat en aquesta revista (**Jiménez Losantos i la limpieza lingüística**, L'ESTEL DE MALLORCA núm. 174, 1-IX-1993, pàg. 6) fou el primer intent d'esperonar els monolingües espanyols contra Catalunya.

Dos llibres marquen el camí a seguir en aquesta nova ofensiva: la "novel·la" *Extranjeros en su país* de l'anònim Azahara Larra i *La dictadura silenciosa* de Jiménez Losantos. Un discurs que falsifica la història passada, la situació present i les perspectives de futur.

La dictadura silenciosa apareix el maig del 1993, en el mateix moment en què s'incrementa la campanya de pintades contra l'extensió del català en l'ensenyament als carrers de Barcelona i es planifiquen les insignificants mobilitzacions de boicot de pares d'alumnes contra les escoles catalanes. Durant l'estiu, els notables espanyols llegeixen el llibre i possiblement com a conseqüència directa d'aquesta lectura i de les informacions que els subministren els organitzadors de l'associació CADECA, el diari ABC i les tertúlies radiofòniques madrilenyes inicien el llançament de míssils contra Catalunya. En aquesta ocasió aquells que havien tolerat la criminalització de l'independentisme català han vist com ells mateixos esdevenien subjectes de criminalització ideològica. No ens hauria d'estranyar, ja que si els integristes espanyols van fer afusellar el nostre president, ara els hereus del crim d'estat bé poden comparar l'actual president amb el feixista Franco, una comparació que parteix precisament del llibre de Losantos, un text que va ajudar a generar el context dels atacs actuals.

Es tracta encara d'una guerra psicològica però l'arma darrera -si no acceptem l'alternativa del suïcidi- és la de l'enfrontament civil, l'intent, a la sèrbia, de fer esclatar en primer lloc una guerra interna -dins de Catalunya- entre els monolingües castellanoparlants que viuen al nostre país contra els bilingües catalans.

I en aquesta ofensiva les opcions genocides espanyoles tenen el poder al seu costat, ja que com explica Josep Gifreu (**El discurs públic pertinent**, AVUI, 13.10.93) l'accés als mitjans de masses facilita la producció d'un discurs públic en contra del català. Tot un seguit de condicions com ara la llengua en què s'han de realitzar els debats, la cobertura estatal d'aquests mitjans i l'exclusió de determinats sectors d'opinions o la prioritització d'uns altres sectors que envaeixen els espais públics d'opinió i producció del discurs, faciliten l'èxit de masses de l'operació.

Quines reaccions provoca?

En els debats televisius hem hagut de patir confessions de sincera espanyolitat pro-bilingüística per

part dels catalans, unes confidències que anaven acompanyades d'una mena de discurs dolgut perquè els espanyols complets no els comprenen. Malgrat excepcions lloables dominava un discurs aigualit i a la defensiva que encara no ha comprès que els espanyols no voldran entendre res fins que els ensenyem -políticament i clívicament- les dents.

Un discurs farcit d'indiscutible bona intenció catalana i democràtica però ineficaçment a la defensiva, ja que els catalans es veien obligats a defensar-se com si fossin sospitosos d'haver comès un crim. Com deia Gifreu, no importa tant què vol dir "**conflicte lingüístic a Catalunya**" sinó qui té el poder real d'introduir i mantenir en els mass media l'acusació de persecució d'una llengua. ¿On és el poder català, que encara no semblen haver-se superat els temps en què Josep Yxart, des de *La Vanguardia* i en espanyol havia de defensar el dret d'Angel Guimerà a fer teatre en català davant els atacs madrilenys?

S'ha passat d'un discurs que advertia del futur incert del català a un discurs en què es discuteix si el català és una llengua genocida. Potser hi ha hagut una incursió catalana en territori culturalment espanyol que ens ha passat desapercebuda? S'ensenya en català en alguna escola de Burgos?

¿Per què els catalans no van contestar amb serenitat però amb claredat l'argument imperialista d'Amando de Miguel que defensava l'espanyol com **una de las pocas lenguas que se puede llamar de comunicación** i que per tant relegava el català a un pur divertimento més o menys empenyorador que posava obstacles a la comunicació? ¿Per què no es rebatien les acusacions mostrant la realitat desigualitària contra el català fent observar, com proposava Quim Monzó (**Fenomenal**, AVUI, 17-10-93), que per cada nen de deu anys que no s'expressa en espanyol se'n poden trobar cent que no s'expressen en català?

Deien els participants catalans en els debats que ningú a Catalunya proposa la desaparició de l'espanyol, una altra veritat a mitges, ja que oblidaven les anàlisis sociolingüístiques que defineixen substitució i normalització com les dues cares d'un mateix procés i les propostes ecodiolomàtiques que entenen la normalització del català com un fet de sobirania sociolingüística catalana que presuposa la relativa però necessària anormalització i reculada de l'espanyol dins del territori català. Ningú no semblava desmentir la ficció que la meta de la normalització lingüística és el bilingüisme.

El director de l'Avui implorà als espanyols que el seduïssin, semblava creure que el violador pot seduir la seva víctima; que em pot seduir qui m'ha detingut i empresonat en plena "democràcia", que ens pot seduir qui ha empresonat i torturat tants demòcrates catalans o qui continua empresonant arbitràriament Núria Cadenas.

Crec que la presó té molt a veure amb la llengua, ja que és la mostra més dramàtica de la subjugació catalana, atès que gràcies a les competències en matèria de presons els catalans només gaudim del dret a ser els carcellers dels nostres propis compatriotes i a fer els retolets interns en català. Com a contra-argument dissuasori sempre s'acaba esgrimint que la gent està del costat del regionalisme ja que l'apatia, la rutina i el mimetisme acrític dels habitants d'aquest país són majoritaris. Com deia amb encert Quim Monzó formen una massa lliscosa, generalment poc heroica, que va fent la viu-viu (**Un país borbonitzat?**, AVUI 3-10-93) però si volem recolzar-nos en la inconsciència de la gent potser encara podríem celebrar els **55 Años de Paz**. De fet, amb els plantejaments tan impecablement i democràticament espanyols que genera el discurs regionalista català oficial, de vegades tinc la impressió que l'objectiu de tot plegat és que els catalans, de bracet amb gallecs i bascos, acabem essent els únics espanyols en un estat on hi haurà castellans únicament castellans, andalusos

El sociolingüista Jordi Solé i Camardons, col·laborador de L'ESTEL

únicament andalusos, aragonesos únicament aragonesos o extremerys únicament extremerys.

La Vanguardia insisteix que l'espanyol no està perseguit a Catalunya en comentaris editorials i enquestes, potser per un cert complex de culpabilitat en la llarga i impagable contribució a la anormalització del català o perquè ja li està bé la feble situació actual del català, ja que fou precisament el diari que ara ha polemitzat amb l'ABC el que l'any 1939 escrigué en el seu editorial:

Porque la consigna es clara y no tienen refugios. Si queremos ser dignos de esa redención y honrar a quien nos ha redimido, todos los españoles debemos hacer tres cosas: pensar como Franco, sentir como Franco y hablar como Franco, que hablando naturalmente en el idioma nacional, ha impuesto su victoria (*La Vanguardia*, 9-6-1939). Unes consignes que avoria íntimament subscriurien els responsables dels atacs contra el català.

Tenim una autonomia molt magra

Molt honorable senyor president de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears:

Tenim una autonomia molt magra; possiblement en comparació amb les altres autonomies i en relació als nostres fets diferencials, som l'autonomia amb més poques competències d'Espanya.

I vós, Sr. Gabriel Cañelles i el vostre partit PP, sou el culpable de que tinguem aquesta autonomia de mel i sucre.

Quantes competències del nostre Estatut, després de més de 10 anys, encara no heu aconseguit? ferrocarrils, hidràuliques, ... Altres comunitats les han sabudes negociar i ja les administren; vós vos contentau amb plorar i plorar.

Que som de la via lenta? També ho era la Comunitat Valenciana de la via lenta i també la Comunitat Canària i també la Comunitat de Navarra i ara ja estan més que equiparats amb les de la via ràpida. Clar: ells tenen uns governs autònoms que creuen en l'autonomia dels seus pobles.

Dels temes que més ens interessin als ciutadans (seguretat ciutadana, escoles, instituts, universitat, hospitals, salut, ...) no en gestionau cap ni un; ni vos interessa gestionar-los. Amb el pacte autònom heu renun-

ciat a les competències sobre Sanitat. Durant aquests 10 anys dues donatitats amb llengua pròpia (navarra i València) i una comunitat insular (Canàries), tot i ésser comunitats de la via lenta, han sabut negociar la transferència de les competències sobre educació; vós i el vostre Govern, res de res. I sobre seguretat ciutadana: ¿heu negociat seriosament la possibilitat de coordinar les policies locals, futur embrió d'una policia autònoma? ¿heu pensat mai a demanar la transferència del sistema penitenciari i així podríem fer la macro-presó allà on volguéssim. Pareix talment com si no volguéssiu cap de les competències importants per por de fer-ho tan malament que acabàssiu perdent la confiança dels ciutadans.

Però si fins i tot l'any passat el Govern Central vos va retallar els ingressos via modificació de l'impost sobre Transmissions i ara vos volem retallar l'impost sobre el Patrimoni i vos no heu dit res de res: ni tan sols heu demanat que aquesta manca dels ingressos es vegi compensada.

Tenim una autonomia molt magra; possiblement l'autonomia manco autònoma d'Espanya. I vós i el vostre partit sou els culpables.

Joan Morell Lladó

Quines peripècies!!!

Per poder trobar una solució al problema d'unes tirades de fems damunt d'un terrat del barri del Camp Rodó

DIA: 11 de novembre

HORA: 11,29

PRIMERA TELEFONADA: (727744)

A.VV: — ¿Em poden posar amb el Sr. Pep Yarza?

FUN1: — Un moment

A.VV: — ...

FUN1: — En aquests moments està reunit. Si me vol deixar cap *recado*...

A.VV: — Voldria poder parlar amb ell... es tracta d'una denúncia feta fa uns mesos sobre una veïnada que acostuma a tirar fems al terrat...

FUN1: — Un moment...

FUN2: — Sí, digui.

A.VV: — Som en Cecili Buele, President de l'A.VV. del Camp Rodó. Volia parlar amb el Sr. Pep Yarza, sobre una denúncia que vàrem fer, ara fa uns mesos: es tracta d'una veïnada que acostuma a tirar fems al terrat...

FUN2: — A quin carrer?

A.VV: — Al carrer Emperadriu Eugènia...

FUN2: — ¿Número 7?

A.VV: — Efectivament...

FUN2: — Sí, aquí tenc una denúncia que varen fer vostès. Però això no és nostre. Haurien de parlar amb UMA...

A.VV: — UMA?... I això què és?

FUN2: — És sa Unitat de Medi Ambient de sa Policia Local...

A.VV: — Sí, però és que vostès mos varen dir que hi havien enviat inspectors i que no hi trobaven res; per això, mos varen dir que els avisàssim tot d'una que veiéssim fems al terrat. I li vull dir que avui n'hi ha...

FUN2: — ¿Els vàrem enviar uns inspectors?... Sí, però han de parlar amb sa Policia Local...

A.VV: — Me pot donar es número de telèfon?

FUN2: — Sí, és el 281600. Demanin per l'UMA...

A.VV: — Moltes gràcies

HORA: 11,35

SEGONA TELEFONADA: 281600

A.VV: — ...281600... (comuniquen)

A.VV: — ...281600... (comuniquen)

A.VV: — ...281600

FUN3: — Un momento por favor. Ahora le atiendo.

A.VV: — ...

FUN3: — ... Un momento, le atiendo.

A.VV: — ...

FUN3: — ... (Se'n sent la veu, al fons, amb una conversa relativa al fet que allò està ple de gent... que tothom està liat... que això està així... que hi ha una, dues, tres, quatre, cinc, sis persones...)

A.VV: — ...

FUN3: — Diga!

A.VV: — ¿Em poden passar amb sa Unitat de Medi Ambient, UMA?

FUN3: — ...

FUN4: — ...Diga!

A.VV: — ¿Unitat de Medi Ambient?

FUN4: — No, ara no hi ha ningú.

A.VV: — Però és que jo he demanat que em passassin a sa Unitat de Medi Ambient!

FUN4: — Sí, és aquí, però fins a la una i mitja no vendran...

A.VV: — I jo què he de fer, idè? Volia demanar, perquè així mos varen dir que ho féssim, que venguessin tot d'una a comprovar...

FUN4: — Senyor, això és una centraleta. Torni a telefonar a partir de la una, perquè ara no hi ha ningú. No hi són. Fins a la una i mitja no vendran.

A.VV: — Moltes gràcies!

HORA: 11,50

HORA: 13,45

TERCERA TELEFONADA: 281600

A.VV: — ¿Em podrien passar amb UMA?

FUN5: — Sí!

A.VV: — He telefonat més prest...

FUN5: — Sí.

A.VV: — ... per veure què se pot fer amb una senyora que tira fems al terrat...

FUN5: — Sí.

A.VV: — ... m'han dit que telefonàs aquí, damunt la una i mitja...

FUN5: — Sí.

A.VV: — ... perquè abans no hi ha ningú...

FUN5: — Pero esto... un momentito... que voy a ver!

PASSEN MÉS DE DOS MINUTS

A.VV: — ...

FUN5: — ...

A.VV: — ...

Papereria Frau

Carrer Cardenal Rossell, 21

Tlf.: 26 72 79. 07007 Coll d'en Rabassa

Restaurante
sa roqueta

Toni Serapio

C/. Sirena, 11. Portitxol

Tlfs.: 24 94 10 - 24 46 58.

07006 Ciutat de Mallorca

Bonapell

FABRICACIÓ PRÒPIA

Peces de vestir,
bosses, guants,
carteres, maletes

marroquineria en general

C/. General Riera, 36.

Tlf.: 75 29 23. Fax 20 70 55

07003 Ciutat de Mallorca

Avinguda Argentina, 81

Tlf.: 45 46 53

07011 Ciutat de Mallorca

BAK
PuntBak S.L.

Assessorament,
aplicacions, xarxes
formació,
multimedia,
hardware

Servici tècnic propi
Ramon

Berenguer III, 16 - B

Telèfon - Fax: 75 72 80

070003 Ciutat de

Mallorca

CONFECCIONS
I PECES A MIDA
Talles grosses

Tot pel ben vestir
de l'home

C/. Tinent Canyelles Alcover, 4

Tlf.: 41 85 43. Es Molinar

FUN6: — ... és que aquí no és una oficina oberta al públic..., per això no mos hi ha trobat... no hi és es *muchacho*... no tenc s'arxiu davant... sí, parl de memòria... vaig enviar per ràdio que els *compañeros* hi anassin... ara no record, però era una persona bastant malament des terrat... ja hi havia més coses abans... vagin a veure els serveis socials... és molt còmode dir des de sanitat que mos passin aquí... això és es problema que tenim... ho poden fer per escrit i sol·licitar a sanitat que informi sobre com està s'expedient... no hi ha dubte que és ella sa qui ho fa, però no va voler obrir... es seu germà no en vol sebre res...

A.VV: — Moltes gràcies!

HORA: 14:05

QUARTA TELEFONADA: 727744

A.VV: — Que em podrien passar amb el senyor Pep Yarza?

FUN7: — Se n'ha anat, fa aproximadament una hora...

A.VV: — Què vol dir? Que ja no hi és? No tornarà?

FUN7: — No, ja se n'ha anat... Si vol que li deixi algun *recado*...

A.VV: — Sí, em farà el favor de dir-li que l'ha cridat en Cecili Buele, de l'Associació de Veïnats del Camp Rodó...

FUN7: — Sobre quin assumpte?

A.VV: NO, MIRI, SENYOR: VOSTÈ JA ÉS SA SETENA PERSONA AMB QUI XERR D'AIXÒ AVUI MATÍ, I LI PUC ASSEGURAR QUE TENC MOLTES GANES DE DEMANAR-LI, PER FAVOR, QUE NO EM FACI TORNAR A EXPLICAR PER SETENA VEGADA DE QUÈ VA AQUEST DITXÓS ASSUMPTE! NO MOS QUEDA MÉS REMEI QUE HAVER D'AGUANTAR SA MERDA DAMUNT DEL TERRAT!

Quan són les 14 hores i set minuts de la tarda, desistesc d'insistir perquè se solucioni aquest petit problema. Els veïnats del Camp Rodó haurem de continuar sentint la pudor d'unes bosses de fems llançades al terrat —que fan vomitera—, o les haurem de llevar amb les nostres mans: a l'Ajuntament de Palma "no hi ha déu que hi posi remei": ni serveis socials, ni sanitat, ni policia local, ni funcionaris, ni regidors... Cecili Buele i Ramis

ZARAU
Fotògrafa

C/ Cardenal Rossell 38 Tel. 26 19 51 COLL D'EN RABASSA

JOIERIA
MARIA JOSÉ

Cada mes, una oferta
Aquest mes, descompte
del 20% en vases de plata

C/. Cardenall Rossell, 52
Tlf.: 26 22 94. 07007 Coll d'en Rabassa

Què opinau de l'arribada del Corte Inglés i d'Alcampo?

Caterina Pujades (Botiga Gabriel). Mallorca és massa petita per a aquestes grans superfícies. Tanmateix els comerciants continuaran votant el PP. No es recordaran d'això que els han fet.

Maria Planes (Can Planes). És fatal per al comerç mallorquí que el Govern Balear hagi autoritzat aquestes grans superfícies. Mai no he votat el PP ni el votaré. Jo vot el PSM, que mira per als mallorquins.

Víctor Bonet (Ferreter). Aquestes empreses s'enduen els doblers a fora i empobreixen Mallorca. No he votat mai ni votaré el PP, que va contra nosaltres. Els mallorquins hem de votar partits mallorquins com el PSM, que ens defensa.

Paula Balaguer (Can Verd). Els petita haurem de tancar. Jo no votaré més el PP, que autoritzant aquestes grans superfícies, ens ha enfonsat. Votaré partits nacionals com Unió Mallorquina, que ens ajuda.

Manuel Bosch (Mercabici). Serà l'enfonsament del comerç tradicional mallorquí. Només quedaran els especialitzats. Aquesta gent que comanda treu comissions d'aquestes grans empreses. Els mallorquins no hem de votar mai més els partits espanyols que s'enduen els impostos a fora de Mallorca i ens exploten. Hem de votar partits mallorquins que defensin els nostres interessos.

Miquel Covas (Joier). El Govern Balear ha enfonsat el comerç mallorquí. Els petits van tancant un darrera l'altre. A les properes eleccions pensaré a qui he de votar. El PP m'ha defraudat.

Catalina Llinàs (Alde). El Govern Balear ajuda a aquestes empreses forasteres i enfonsa les mallorquines. La gent de seny de Mallorca no els tornarà a votar, aquests del Govern Balear.

Mari-Carmen Garcia (Nataly). Un desastre per al comerç mallorquí. Els nostres governants no miren per Mallorca. Valdria la pena canviar de govern votant partits nacionals mallorquins.

Andreu Bonnín (Joier). Aquest Govern va contra Mallorca, ja que aquestes empreses s'enduen els doblers a fora. Hem de votar partits d'aquí com és ara el PSM, que defensen Mallorca.

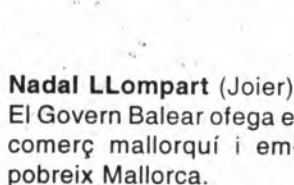
Catalina Aguilar (Ca na Sales). Matarà el comerç mallorquí. Jo som del PP, però aquest partit ens ha enganyat i ens ha fotut a tots. Tots els mallorquins ens hem d'unir i a les properes eleccions hem de votar Unió Mallorquina, que ens defensarà.

Conxa Gallardo (Confeccions). Ens faran la punyeta. Aquests partits que votam van contra nosaltres. Hem de votar partits mallorquins que ens defensin.

Dolors Aumatell (Art Mallorca). Serà un desastre per al comerç tradicional mallorquí i per a tot Mallorca. Aquestes empreses s'enduen els doblers a fora. Sempre he votat el PP perquè tenc aquest ideal. El seguiré votant encara que ens faci aquestes endemeses.

Nadal Llompart (Joier). El Govern Balear ofega el comerç mallorquí i empobreix Mallorca.

Maria-Dolors Fuster (Modes Boom). Un desastre per al comerç tradicional mallorquí. Aquesta gent que comanda va contra els mallorquins. Mai més no votaré el PP.

Catalina Pou (Sermis). Serà un desastre per a Mallorca. Aquesta gent s'enduen els doblers a fora. El Govern Balear i l'Ajuntament de Ciutat no miren per als mallorquins. Els mallorquins no hem de votar mai més el PP, que congria aquests mandataris.

Sebastià Forners (Sastre). Hem de frenar aquestes empreses que vénen de fora, perquè perjudiquen als mallorquins.

Propietaris de l'Adrogueria Nova. Aquesta gent del PP prometen una cosa i en fan una altra. Els mallorquins ens hem d'unir i votar partits mallorquins. Unió Mallorquina ens agrada.

Antònia Oliver (Merceria). Aquests grossos ens faran tancar. No estic gens contenta amb aquesta gent del PP que els ha autoritzat. Els comerciants no els tornarem a votar, ens han perjudicat molt.

Loli Martín (Confeccions). El Govern Balear està en contra del comerciant mallorquí. Els comerciants no votaran mai més el PP, que ha autoritzat aquestes superfícies.

Charly Boy (Botiguer). És una brutor això que ens fa el Govern Balear amb les grans superfícies i els *manteros*. He de votar partits nacionals mallorquins i fote aquesta gent del PP a fora. Unió Mallorquina m'agrada.

Arnau Pou (Palangres). Els *manteros* són una màfia que enganya els turistes vellats. Això els perjudica a ells i als comerços de la barriada.

La Santa Espina El lloro

Aquesta sardana fou prohibida en temps de la dictadura feixista espanyola simplement perquè la lletra deia:

Som i serem gent catalana
tant si és vol com si no és vol,
que no hi ha terra amb més ufana
sota la capa del sol.

Déu va passar-hi en primavera,
i tot cantava al seu pas,
canta la terra encara entera,
i canta que cantaràs.

Canta l'ocell, el riu, la planta
canten la lluna i el sol
tot treballant la dona canta
i canta al peu del bressol.

I canta a dintre de la terra
el passat jamai passat,
i jorns i nits de serra en serra,
com tot canta el Montserrat.

Aquest poema dedicat al dictador espanyol Francisco Franco Bahamonde —quan aquest encara vivia i feia de les seves— estava escrit al temps present; nosaltres l'hem posat al temps passat; l'essència és la mateixa i encara amb més força.

Vas caure'ns al damunt
de terres africanes,
i es va acabar la pau.
Perquè d'ençà aquell dia
xerraves sense mesura
fermat al teu palau.

Només deies el que et dictaven
i a canvi t'alimentaven
i et creies un mariscal.

Quan mories no te trobàrem plomes
però tampoc tenies vergonya.

Esdres i Nehemies, exemples per al nostre poble (I)

Ajuda Evangèlica

Esdres, sacerdot i escriba, i Nehemies, governador nomenat pel rei del gran Imperi Persa, representen un doble exemple (religiós i civil, respectivament) del coratge i esperit de sacrifici, valors aquests tan exòtics en aquesta societat nostra de l'individualisme egoista, la insolidaritat "neo-liberal", i el "light".

Aquest dos homenots es van haver d'enfrontar a un dur panorama: refer un poble dues generacions després d'una desfeta a mans de la cruel Babilònia. De la captivitat tornà un escàs 5%, i ara no tenien rei ni exèrcit propis. La capital i el temple eren enderrocats, però ells pregaren amb fe a Déu, confiats en Ses Promeses, i n'obtingueren un bell entusiasme de reformadors i líders.

Contemporanis d'Esdres i Nehemies hi ha dos profetes: Ageu i Zacaries. Ageu reprengué el poble per no tenir cura de la reconstrucció del temple (ara també el nostre poble es fa el desentès de la feinada de reconstruir-se espiritualment i nacional). La petita "resta" jueva que havia tornat de Babilònia, cosa de

poc més de 42.000 homes, anava més capficada pels propis afers —com l'embelliment de les pròpies cases— que no pas per reconstruir el temple. L'antic esplendor del temple de Salomó, era assolat, i no enlluernava el poble, d'entrada. Ageu té paraules d'encoratjament per als que es comprometin en aquesta tasca. El jove profeta Zacaries també exhortà a la reconstrucció, entre la relativa indiferència del poble; i anuncià la vinguda del Messies.

En el nostre cas, després de l'hecatombe de la guerra civil, amb la diàspora de cents de milers de conciutadans, una llarga repressió de morts i misèries, silenci i por, la nit del franquisme i el refregit post-franquista, el poble català hauria de fer recompte i preguntar-se: On som? El nostre poble, amb contradiccions que són llei de vida, ha anat reviscolant econòmicament, cultural i nacional... també en coneixença de la Paraula de Déu, abans molt desconeguda. Hi ha hagut renovació espiritual, fins a cert punt. I un desvetllament espiritual en comporta d'altres en les distintes àrees d'una societat. Malgrat les enormes pressions i marginacions per part d'un règim foraster gens amic de veure'ns vertebrats. Malgrat la confusa situació religiosa. Ara cal no badar i seguir endavant. Esdres i Nehemies ho van fer, com nosaltres, enmig de greus entrebancs, i ara són claror de les nacions.

Esdres

Esdres fou un sacerdot reformador (Esd. 10:2-5), qui es basà en la Paraula de Déu: l'estudià (7:10), l'ensenyà (8:2-8) i la va transcriure (7:11). Fou un escriba íntegre (7:13-26), devot (21,10.1), abnegat (10:6) i un home de fe (8:22). Se li atribueixen alguns psalms, com el 119, els dos llibres de Cròniques o Paralipòmens i l'inici de la sinagoga jueva.

El rei Cirus de Pèrsia l'autoritzà a tornar a Jerusalem amb algunes desenes de milers de jueus. En arribar-hi, bastiren l'altar i restabliren el culte a Iahvé. Però els vells pobles enemics d'Israel (Moab, Ammon, Ismael), que encara hi habitaven, van voler afegir-se a la reconstrucció del temple i foren rebutjats. Llavors, s'hi oposaren violentament i causaren la suspensió de l'obra. En diverses ocasions volen intimidar Esdres (3:3, 4:3-4) i en fan malicioses interpretacions com ara en (4:11-16) en la lletra que escriuen al nou rei de Pèrsia: "Al rei Artaxerxes, tos servidors, la gent de la regió occidental de l'Eufrates... Sàpiga el rei que els jueus, que han vingut de prop vostre, han arribat a Jerusalem i estan reconstruint la ciutat rebel i perversa; reparen les muralles i ja han posat els fonaments. Que sàpiga, doncs, el rei, que si aquesta ciutat es reconstruïda, i les muralles restaurades, no pagaran més tributs, ni impostos ni peatge, i això resultarà en detriment del tresor dels reis. Com sia, doncs, que vivim a sou del palau, ens sembla que no podem permetre que hàgim de veure aquest afront al rei; per això li enviam aquestes informacions. Que busquin en el llibre de les memòries de vostres pares; hi trobareu la prova que aquesta és una ciutat rebel, funesta per al rei i per a les províncies, i que ja des de temps antic s'hi han tramut revoltes..." En llegir aquests versets, ressonen als nostres oïts els ecos de les periòdiques campanyes anticatalanes (allò d'enviar la legió africana i sembrar Catalunya de sal que deien els feixistes dels 30-40, les amenaces i deformacions dels líders polítics espanyols i de la premsa i ràdio de Madrid, etc) que

engeguen els qui sacralitzen "unidades de destino" i en treuen profit a base de clientelisme polític, burocràcia colonial i espoliació fiscal.

Els demàgogs i buròcrates que viuen de l'estat constituït saben molt bé, i els catalans hem de saber-ho igualment, que un govern sol unir les passions dels homes governats i, com que les passions humanes més fortes són més de malícia que no d'amor, el govern sol seguir l'odi dels governats, donar-los la raó perquè es desfoguin amb algun boc expiatori adient: bé, el jueu, l'immigrant, el català, en fi, alguna minoria que no pugui defensar-se. Llavors engeguen la corresponent campanya "antisemita" (o anticatalana), tot atribuint a la minoria la responsabilitat de tots els mals, amb distintes i subtils modulacions fins a formar una gran simfonia acusatòria. Més val acusar els catalans que no pas que pensin i vegin com les restes de l'Espanya imperial encara són a les mans d'una oligarquia en inacabable decadència que ha impedit a l'Altiplà i a Andalusia una industrialització consistent, ha format una burocràcia ineficaç, i ha empenyorat el "suelo patrio" a la gran banca i les transnacionals. Heus aquí la dinàmica de tot els *progroms*, de tots els antisemitismes. Herbert R. Southworth, en parlar de l'antisemitisme del feixisme espanyol d'avantguerra, remarca: "No hi havia prou jueus a Espanya com perquè la persecució interessàs a la Falange en la mesura que sí li interessava la persecució dels catalans, bascos i unes altres minories regionals". "L'antisemitisme ocasional del règim de Franco... no constituï mai una base doctrinal, com sí, el formaren, però, l'anticatalanisme, l'antibasquisme i l'antigalleguisme".

Però malgrat les trames dels nostres enemics, cal entendre, com féu Esdres, les arrels profundes, espirituals, de les nostres mancances: "Des dels temps dels nostres pares fins avui, som molts culpables, i pels nostres pecats hem estat abandonats, nosaltres, els reis nostres i els sacerdots, al poder dels reis de diversos països, a l'espasa, a la deportació, al pillatge i a la vergonya de la nostra cara, fins el dia d'avui" (Esd.9:7). La Paraula profètica no és gens fàcil: va contra els poderosos enemics i contra els pecats del poble, sovint enfurismat per l'opressió.

Realment els catalans solem caure en la superficialitat i la indolència dels panxacontents, en una inconcebible desmotivació, i no veim el perill —tot i que el llop udola sovint— fins que el tall de l'espasa ja ens enlluerna i ja és massa tard per espolsar-se la peresa. Després ens toca reprendre la reconstrucció del nostre poble en circumstàncies de gran duresa i amb enormes pèrdues que podríem haver evitat d'estar més alerta durant l'època de les vaques grasses. I cada volta fan la represa més destruïda, més esclaus, igual com Israel, que es dividí, fou conquerit, deportat, etc. "Però ara, per un moment, l'amor de Iahvé, Déu nostre, s'ha fet sentir sobre nosaltres, ens ha deixat una resta i ens ha donat un punt ferm al seu lloc sant; el nostre Déu ha il·luminat els ulls nostres i ens ha concedit alè de vida enmig del nostre esclavatge. Perquè som esclaus; però nostre Déu no ens ha abandonat en el nostre esclavatge..." (9:8-9). Aquesta pregària d'intercessió pel seu poble, humil, realista i històrica (Esd.9:6-15) ha d'esser un exemple per als creients de la nostra nació i de totes les nacions que enceten una recuperació després d'un gran desastre.

En «Campanilla» ja té la seva penya

El matador de braus canpastiller Josep Barceló (Barceló de Barcelona) ja té una penya taurina que duu el seu nom. Un grup d'aficionats a la festa dels braus va decidir crear-la i divendres passat va tenir lloc la presentació oficial al restaurant El Bierzo, on el matador passa llargues estones, sinó al restaurant Es Centre, de Porreres. Serà per allò de "foraster de Porreres" que tantes vegades hem sentit a dir.

Sabiem de la bona disposició d'altres gents de la Part Forana, com els poblers i murers, de pobles com Felanitx amb plaça de toros i la penya independentista El Coso, o d'Inca amb la plaça de braus en ruïnes. Ha estat, doncs, una sorpresa això de tanta afició a la "Fiesta Española" a la vila de Porreres.

Diuen les cròniques que Es Centre estava decorat amb cartells de toros, fotografies de matadors dels anys seixanta, fotografies del "Campanilla" i exposició de tot l'equip del matador: vestit de color grana que va lluir a la cursa del 100 anys de

l'Última Hora, capot de passeig, capot de brega, muleta, fundó i les peces íntimes, a mes de les vares i espases que es col·locaren a ambdues voreres de l'escenari. Mentrestant els assistents pogueren recordar la cursa del centenari a través del vídeo.

Els assistents soparen a l'estil mallorquí: frit, coques, sobrassada torrada, botifarrons, bunyols, tot regat amb vi i mistela de Porreres. La filharmònica de Porreres dirigida pel mestre Antoni Peris va interpretar un parell de pas-dobles i els Aires de Monti-sion varen ballar balls mallorquins.

Una festa que contrasta amb la poca afició del mallorquí i espanyols vinguts a Mallorca a "la fiesta española". La plaça de Braus de Ciutat obrí les seves portes als toros molt poques vegades, la d'Inca en ruïnes no les obrí mai, per Felanitx i altres llocs de la part forana una volta a l'any... I que me'n direu, un torejador a Mallorca, s'ha de sentir com un esquimal al Sahara. I que durí la cosa.

Alevins del C. F. Can Pastilla. Van setens a la classificació.

Futbol 7 de l'Atlètic Collerenc. Van al mig de la taula classificatòria.

Infantils de l'Atlètic Collerenc. Van a mitjan taula classificatòria.

Infantils de l'Atlètic Collerenc. Van cinquens a la classificació.

Benjamins de futbol 7 del C.F. Can Pastilla. Van sisens a la classificació.

Cadets del C. F. Can Pastilla. Van vuitens a la classificació.

Equip de primera regional de la Unió Esportiva Collera. Van molt malament, els segons dels darrers i si no 'hi posa remei davallaran de categoria.

Infantils del C.F. Can Pastilla. Van els cinquens a la classificació.

Catalunya, l'erotisme i la independència

Jaume Fàbrega i Colom. El Punt

Fins i tot l'Enciclopèdia Catalana, tan circumspecta, diu que, tradicionalment, se sol atribuir a substàncies com les espècies o l'alcohol (amb moderació) uns efectes afrodisíacs... Naturalment, es tracta d'una atribució, ja que les substàncies i la gastronomia eròtica o afrodisíaca formen més aviat part de la literatura i de la imaginació que no pas de la tradició culinària. Però per imaginar no s'hi perd mai res i a més pot ser bonic i, com veuran, també ben il·lustratiu.

No ens penséssim pas que l'interès pels possibles efectes eròtics del menjar és una cosa d'avui. Ja era una qüestió que preocupava els nostres avantpassats, del rei cap avall, que també s'interessaven per «les viandes que ajuden al foder». Aquesta bonica expressió és la que fa servir l'anònim autor del *Speculum al foder*, o sigui, en llenguatge d'avui, *Manual de cardar*, un llibre de receptes afrodisíacques que es conserva robat a la Biblioteca Nacional de Madrid, ja que es tracta d'un manuscrit català del segle XIV. Els espanyols, o castellans, en aquells moments no escriven llibres de cuina. Aquest és un llibre en què es recull la recepta de «medicina per endreçar la verga», que no és ni més ni menys que la llet gelada que encara avui beuen els valencians (entesos en coses de l'amor); o sigui, una llet freda aromatitzada amb canyella i llimona.

Però, a més, Catalunya deté un altre rècord: no solament en la nostra llengua s'hi va publicar el primer receptari eròtic occidental, com el que acabem de citar, sinó, fins i tot, el primer manual estrictament amatori, el *De coitu* del gran metge i científic del segle XIV Arnau de Vilanova, el mateix que assessorava els reis i papes en qüestions de «regiment de vida» o alimentació (publicats sota la forma d'*Escrips Mèdics*, de lectura encara profitosa avui) i que va posar al punt el destil·lat d'aiguadents —un afrodisíac clàssic—... Per tant, Arnau de Vilanova (que els francesos s'han apropiat sota el nom d'Arnaut de Villeneuve,

SEXE I CULTURA A MALLORCA: EL CANÇONER

Gabriel Janer Manila

«No solament en la nostra llengua s'hi va publicar el primer receptari eròtic occidental, sinó, fins i tot, el primer manual estrictament amatori, el *'De coitu' del gran metge i científic del segle XIV Arnau de Vilanova*»

i els espanyols amb el d'Arnaldo de Villanova), en aquestes qüestions, hi entenia, ja que coneixia l'àrab i l'hebreu, llengües dels autors clàssics dels tractats d'aquest tema.

La preocupació dels nostres reis per aquestes matèries, altrament, es demostra a través de diversos documents medievals, que els historiadors comencen a estudiar. Començant per Pere I, rei catòlic que va perdre la batalla de Muret a causa, segons el cronista, del fet que es va passar tota la nit folgant amb dones, després, està clar, d'un copió sopar afrodisíac... Aquesta batalla va representar la frustració

del somni de la gran nació occitano-catalana, i la conquesta i genocidi d'Occitània per part de França.

Al seu torn, Joan I, *Amador de la gentilesa*, el 1391, es preocupava de fer avisar abans la seva muller quan hi anava per foder: «Molt cara companyona. Demà nós anam a l'Arboç e a sopar e jaure ab vós; pregant-vos que entre les altres viandes nos facets aparellar andolles e botons de moltó».

Les andolles, presents en altres textos medievals, són, segurament, una mena d'embotits; sota aquest nom, i aquesta forma, ha arribat fins avui en alguna comarca valenciana. Segurament és el mateix nom que retrobem a Astúries, Galícia i Lleó (*androlla*), a Occitània (*andolha*) i fins a França (*andouille*), un apreciadíssim embotit a base de tripes. Pel que fa als botons de moltó, són les turmes de xai fet que, efectivament, són considerats una tradicional menja eròtica (per exemple, al llibre ja esmentat de *Speculum al foder*).

Un episodi més, relacionat amb la cuina afrodisíaca, va ser desgraciat per a la nostra història nacional. Un altre rei catòlic —però ja no de nissaga catalana—, Ferran II, va anar a folgar amb la seva muller, que ja no era Isabel de Castella la Catòlica (!), sinó Germana de Foix (altrament, culpable dels inicis de l'espanyolització de València) a Carrioncillo, prop de Medina del Campo. Dues dames de la cort li van fer preparar una clàssica vianda afrodisíaca, un potatge fred de *botons de bou*..., amb el resultat de la mort sobtada del rei, cosa que fou tràgica per a la nostra història: si hagués nascut un fill, hauria heretat la Corona de Catalunya-Aragó, i per tant allò de la *unidad de España* se n'anava en orris. I Catalunya, probablement, hauria romàs independent i no una masoveria —com és ara— dels espanyols.

ASSACIAR NECESSITATS

Antoni Llompart

El nacionalisme satisfà la necessitat de pertinença de l'individu, cap a una comunitat amb llengua comuna, institucions i costums afins, i interès mutu, com a pas previ per a l'autorealització personal. Esdevé aquesta necessitat quan s'han assolit abans, les de subsistència i de seguretat.

Hem de fer possible que el nacionalisme de la pertinença es converteixi en l'independentisme cap a l'auto-realització col·lectiva. És l'única manera per seguir avançant sense entrebancs, sense molèsties, sense paparres.

Amb l'invent d'Espanya ens han volgut empeltar, substituir, el destinatari de la nostra pertinença. Per això, som una comunitat en règim d'arrendament. Quan ens adonam que el lloguer és un abús, un robatori, quan ens adonam que estam a ca nostra, quan ens volem treure les paparres de damunt, ens intenten recordar que les "necessitats de subsistència i seguretat" elementals estan en perill. Ara resultarà que els mallorquins vivim a esquena drete, que ho tenim tot de franc, dins aquest Estat foraster.

Una altra vegada l'estratègia de la por, però ara no hi val l'excusa dels rojos ni dels heretges.

D'ara endavant, L'ESTEL DE MALLORCA COMPTARÀ amb la col·laboració regular d'Antoni Llompart

Restaurant Cas Carboner

Climent Garau de Lluçmajor

El falcó sol fer judici quant és desperta demati senyalant lo seu camí, mirant alt i precipici, de lo alt tendrà primici per molt enfora mirar. Com mallorquí lloarà, la vila de Montuiri.

Montuiri, Montuiri, tu que n'ets tant agradós tens terror molt abundós d'ell tu en treus benefici Déu te va fer bon judici no haguessis de patir disfrutes d'un bell jardí i de tot en treus primici.

Per adornar el jardí a sa falda de llevant s'hi aixeca un restaurant

com flor a punt de collir. El qui va a menjar-hi diu, ja prest hi tornaré te el nom de Cas Carboner dona sempre menjar fi.

N'és un lloc ben elevat molt prop de sa carretera: el sol que de ple li pega, de front, també de costat ell està garantitzat pels cotxes poder aparcar; a Cas Carboner hi ha, en tot gran seguretat.

Aquell que lo dissenyà, hi posà molta atenció no va descuidar factor, perquè bé pogués quedar tot moment ho calculà i li va sortir perfecte, és joia de gran respecte, que tothom sol alabar.

Els quintos del 34 de Sant Joan van anar a dinar plegats a Cas Carboner de Montuiri amb el director de L'ESTEL, Mateu Joan i Florit.

RESTAURANT MILLOR

El «chapeau» dels menús
Dies feiners, 650 ptes. Diumenges i
festius 975 ptes.
Carrer Espartero, 26. Santa Catalina

BAR CENTRAL

Menjars, tapes variades
entrepans
Son especialistes en paelles
Menú del dia a 600 ptes.
C/. Cardenal Rossell, 80
Tlf.: 26 10 39
Coli d'en Rabassa

PEIX I MARISC A LA PLANXA
Tancat per vacances, des del dia
12 de desembre al 9 de gener
Es Portitxol. Es Molinar. Palma

RESTAURANT S'HOSTALOT

Menú dies feiners 650 ptes. Cuina mallorquina.
Porcella rostida. Escaldums. Carn torrada.
Camí Vell de Sineu, km. 5. Tlf.: 42 87 12.
S'Hostalot

MESÓN, El de Cano

Avinguda Can Pastilla, 104
Tlf.: 74 39 02.
Can Pastilla

C/. Joaquín Verdaguer, 12
Arenal - Tel. 26 67 21
Palma de Mallorca
ESPAÑA

Foldos

Carrer de Manacor, 121 C.
Tel.: 27 85 18.
07007 Palma de Mallorca

CANAL 26 GALAVISION

Necessita locutors,
entrevistadors i
gent del món de
l'espectacle i de
l'art

Tlf.: 49 11 11 - 26 96 17

Dimarts
tancat

Ctra. Manacor, Km. 28 - Tel. 64 65 04 - 07230 Montuiri

RESTAURANT

SES COVES DE GENOVA

BACALLÀ AMB SANFAINA - MONGETES AMB BOTIFARRA -
VADELLA AMB BOLETS I ALTRES DELÍCIES DE LA
CUINA GIRONINA.
APARCAMENT PRIVAT
DILLUNS TANCAT

C/. Barranc, 45

Tlf. 40 23 87

GENOVA

Els Vuit Vents

BAR - MESÓN - RESTAURANTE

**Especialitat en cuina
mallorquina**

**Carn a la graella i pizzas
Convits màxim 80 persones**

Carrer Vicari J. Fuster, 265 A
Tlf.: 24 46 49. 07007 Es Molinar

BAR - RESTAURANTE

Andreu

Som especialistes en:

Arròs brut, paella, cordon blue,
bistec al pebre bo, sípia, conill a
l'allet, llenguado menier, carns i peix
en general.

Carrer de la Grua, 6. La Ribera Can
Pastilla.

Sortida 2 de l'autopista (dimarts
tancat)

Carns al caliu, frit mallorquí, pa amb oli.
Demanau la nostra pinya colada importada del
Carib. C/. Pare Bmeu. Salvà, 16. Tlf.: 49 08 55.
Les Meravelles

FORN DE SANT JOAN

Bar
Restaurant
LA PETITA
CUINA DE MERCAT
Reserves: 72 84 22
Sant Joan, 4 - Ciutat

PIZZERIA MOLINS

56 pizzas
diferents
C/. Vicari J.
Fuster, 265-B
ES MOLINAR
(Davant la mar
Tlf.: 41 12 11

PARRILLA - GRILL

Bar CAN TORRAT

Especialitat en carns al caliu.
Graella a disposició dels clients
Camí de les Meravelles. Sortida 3 de l'autopista.
Tlf.: 26.20.55. S'Arenal de Mallorca

Plaça Pius XII, 7. Ciutat
Entre els balnearis 8 i 9 s'Arenal
Port del Mar s/n Palma Nova

PATRICE HUSSON: "HE VINGUT A MALLORCA PER RECUPERAR LA CASA QUE EL FALANGISTA TOMEU ENSEÑAT VA ROBAR A LA MEVA FAMÍLIA L'ANY 1947"

Abans de començar, ens podrieu dir qui sou vós?

Vaig néixer a París dia 6 d'octubre de l'any 1944. Mon pare era el prestigiós músic i compositor francès, Marcelle Husson. Ma mare, Francesca Maiol i Maiol, era descendent de Can Penya i de Can Carabasseta de Sa Calobra i va esser una pianista coneguda a França. Ma mare ja havia nascut a França on la seva família, capdavantera en el comerç sollerí, ja s'hi havia establert. El meu oncle avi, Jaume Maiol i Nadal, va esser el famós corredor ciclista molt conegut a França, va viure i va morir a Marsella l'any 1965. El meu oncle va esser campió a França i a Espanya i l'any 1912, en un dels seus habituals viatges de vacances que va fer a Mallorca, va guanyar el campionat de Balears de resistència en una cursa guanyada a l'aleshores invencible campió mallorquí Simó Febrer.

**"ABANS DE MORIR LA MEVA PADRINA EM VA FER
JURAR QUE RECUPERARIA LA NOSTRA CASA
PAIRAL DE CAN MAIET"**

- Per què heu tornat a Mallorca?

Dins la meva família, a França, mai no s'ha perdut la llengua catalana, amb l'accent de la vall de Sóller, i mai no s'han oblidat les nostres arrels catalanes de Mallorca. Sempre hem tingut clar que la nostra casa pairal era Can Maiet a Sa Calobra. La nostra família antigament era Calobra de cognom, després Esmerich i ara Maiol. He tornat a Mallorca per complir la promesa que vaig fer a la meva padrina, Rosa Maiol Maiol, en el seu llit de mort a Sóller dia 9 de febrer de 1972. Tinc un deute amb la meva padrina. Ella em va fer jurar que recuperaria la nostra casa pairal, Can Maiet, de la forma que fos i que el dirigent falangista, Tomeu Enseñat, ens va robar durant la postguerra, l'any 1947. Pens que aquesta injustícia s'ha de reparar i jo, de moment, faig comptes recórrer a totes les armes que em permet el sistema democràtic.

- Heu dit que Tomeu Enseñat us va robar el patrimoni familiar...

Efectivament. El meu besavi, Josep Maiol i Maiol, va testar en el llit de mort de la forma coneguda a Mallorca com **vinclat**, que consisteix que el patrimoni anirà de major a menor sense poder sortir de la família. Va testar dia 22 de març de 1904 i els seus hereus eren per ordre els seus fills orfes mare: Pere Antoni, Esperança i Rosa. Com que eren menors d'edat, el meu besavi va deixar com a tutor i administrador l'amo en Joan Vicenç Ginestra de Can Nyegos. El meu oncle avi, Pere Antoni, va morir, fadrí i sense descendents, a la badia de Cadis dia 14 d'octubre de 1922 en un accident marítim. El patrimoni, complint la voluntat del meu besavi, va passar a Esperança Maiol i Maiol que es va casar amb

Patrice Husson i Maiol, protagonista de l'entrevista, davant les portes de la casa pairal que ara reclama i que el falangista Tomeu Enseñat l'any 1947 va robar, segons les seves paraules, a la seva família.

Josep Maiol Maiol (L'amo en Pep Carabasseta), home molt respectat en tota la Serra de Tramuntana, amb els seus fills orfes de mare Esperança, Rosa i Pere Antoni (d'esquerra a dreta). (Foto de principis del segle XX)

Jaume Maiol Maiol (Penya), oncle avi del nostre protagonista, campió a França i a Espanya. Primer ciclista mallorquí que va guanyar curses internacionals com el Gran Premi Longines, Clàssica Marsella - Tolon, etc. Al velòdrom municipal de Marsella hi ha una placa recordant la seva memòria. (Foto *Historia del Ciclismo en Mallorca*, Ed. Miramar, Palma 1991, pàg. 123).

Les cases de la possessió de Can Maiet de Sa Calobra, patrimoni fideicomís de la família Maiol.

Domènec Rullan i Vives. Esperança va morir dia 12 de novembre de 1947 també sense fills. L'eixorc Rullan, quan va quedar viu, en lloc de passar el patrimoni a la cunyada Rosa Maiol va demanar assessorament al falangista i figura poderosa del franquisme a Mallorca, Bartomeu Enseñat casat amb Esperança Enseñat Julià, neboda de Domènec Rullan. Aquí va començar el merder. Tomeu Enseñat va pressionar el viu Domènec Rullan, que va morir dia 15 de desembre de 1955, perquè simulés acte de venda a la seva neboda Esperança, cosa que va fer just vint-i-un dies després de la mort d'Esperança.

- Què va fer en aquell moment la vostra àvia?

La meva àvia, Rosa Maiol, que estava casada amb en Joan Maiol Nadal (Penya), darrera supervivent dels germans, gaudia en aquells moments d'una bona posició econòmica a França. Així i tot, tot d'una que es va adonar de la malifeta va moure plet més que per una qüestió de béns econòmics, per una qüestió de béns pairals

**"EL TRIBUNAL SUPREM DIA 13 DE MAIG DE 1957 VA
SENTENCIAR A FAVOR DE LA NOSTRA FAMÍLIA I
ENSEÑAT ENCARA NO HA TORNAT ELS BÉNS QUE
- ENS VA ROBAR"**

- Què van decidir els tribunals?

En primera instància, els tribunals de Palma, segons sentència núm. 17 de l'1 de març de 1950, van donar la raó al viu Domènec i al matrimoni Enseñat. Hem de pensar que en aquells moments, Tomeu Enseñat, feia molta de vasa com a cap de brot de **Falange Española**, destacat element actiu en la repressió del 36 i dirigent d'El Movimiento en el qual va ocupar els següents càrrecs: **Comisario General de Excavaciones de Baleares** (1951-1956) i màxim dirigent de la secció de **Bailes y Danzas Regionales de Baleares**, que cada 1 de maig anava a Madrid a deleitar el dictador Franco.

Davant això, la meva padrina va recórrer al Tribunal Suprem de Madrid, que amb sentència núm. 379 de dia 13 de maig de 1957, li va donar la raó i va anul·lar la sentència de l'Audiència Territorial de Palma de dia 1 de març de 1950 favorable als Enseñat.

- Com és que fins avui, tot i existir una sentència favorable del Tribunal Suprem, no us han restituit el patrimoni?

La meva padrina, Rosa Maiol, va acudir al matrimoni Enseñat perquè li retornassin els béns immobles i aquests encara la insultaren de mala manera, li feren bafa i l'amenaçaren d'enviar-li l'escamot del Roig Tix i del Macu de Campanet a matar-la a ella i a tota la seva família. Hem de pensar en el clima de por i de terror, i en les cunetes de Mallorca que havien omplert de morts els escamots falangistes. La família dels Penya eren coneguts per tota la Serra de Tramuntana per la seva valentia. Però davant la barbàrie d'aquells anys, varen fer anques enrera. Teniu en compte que l'escamot de Campanet era un dels més sanguinaris de Mallorca que, després d'una nit boja de sang i de mort, desapareixia de la circulació un temps i es refugiava als porxos del port de Sa Calobra.

- Quina relació hi havia entre Tomeu Enseñat i el Roig Tix?

Tomeu Enseñat era un dels fundadors i dirigent de **Falange Española** d'Inca de la qual depenia l'escamot del Roig Tix de Campanet. També convé recordar que

(Passa a la pàgina següent)

Tomeu Enseñat (el primer assegut començant per la dreta) vora d'altres falangistes detingut a la presó de Manacor abans del 18 de juliol de 1936. Enseñat va esser fundador de Falange Española a Inca i a Sóller. (Foto extreta del llibre *Historia de la vieja guardia de Baleares*, Marqués de Zayas, Madrid 1955, pàg. 128).

(Ve de la pàgina anterior)

Enseñat va estar tancat a la presó de Manacor (Vegeu Foto) i que, com a dirigent d'Inca, la seva secció va estar involucrada en l'atemptat terrorista més gros que hi ha hagut a Mallorca, la bomba contra la Casa del Poble que va esclatar dia 4 de juny de 1936. Es pot llegir al llibre del Marqués de Zayas, *Historia de la Vieja Guardia de Baleares*, Madrid 1955, pàg. 160: *Es interesante consignar cómo se produjo un hecho que en aquellos días causó gran sensación en toda la Isla. Los camaradas de Manacor, auxiliados por Boloqui, prepararon un grueso petardo, que fué traído a Inca. En un coche que salía de esta ciudad para Palma, con dos señores, se metió un camarada con un cesto de fruta en las piernas, si bien debajo de ella había el citado petardo para colocarlo en un colmado del ensanche de Palma, propiedad del entonces alcalde de Búger y Diputado Provincial. Al llegar a Palma, otro camarada de Inca ya le esperaba, y en el propio paseo del Borne tomaron un taxi y marcharon al ensanche, pero se confundieron y no encontraron el citado colmado; mas se dieron cuenta en las inmediaciones de la Casa del Pueblo, que de ella salían grupos de obreros que discutían acaloradamente por asuntos políticos, y creyendo el momento oportuno, un camarada bajó del taxi y colocó el citado cesto de fruta en una ventana. Dió fuego a la mecha y se metió otra vez en el taxi sin que sospecharan nada ni el taxista. Al llegar a la Plaza de España bajan y al momento alquilan otro coche, que los llevó a Inca. A la mañana siguiente la Prensa daba cuenta del estallido de una bomba en la Casa del Pueblo, hecho que fué apasionadamente comentado en toda Mallorca.*

- Aquest Tomeu Enseñat és el conegut director de l'Escola Municipal de Danses de Palma i pare de Catita Enseñat i sogre de González Ortea?

Sí. Els meus dubtes que la democràcia hagi arribat a Mallorca són que el PP, un partit que està governant Balears d'ençà de l'Estatut d'Autonomia, doni cabuda a individus tan sospitosos com González Ortea i Catita Enseñat, que avui gaudeixen i destrsuen un patrimoni que el vell Enseñat va robar a la meua família.

- Tomeu Enseñat té anomenada i fama de solteric.

Tomeu Enseñat vol amagar el seu passat sinistre i escabrós. Ell va néixer a Inca l'any 1917, però davant la bona societat mallorquina es presenta com a solteric perquè per la comarca d'Inca encara se'n recorden de les seves malifetes com a falangista. Precisament, Enseñat va conèixer la seva esposa, que sí és de Sóller, en una bauxa de Falange feta als porxos del port de Sa Calobra abans del 18 de juliol de 1936, quan els falangistes practicaven el terrorisme i s'amagaven per les muntanyes de la Serra de Tramuntana. Actualment viu a Palma perquè de Sóller també va haver de fugir quan els solterics descobriren la seva gran barra i poca-vergonya i els continuats robatoris del patrimoni arqueològic.

- Això que deis és molt fort!

Sí, sí i encara no ho he dit tot perquè heu de pensar que els botxins falangistes tenien el costum de tallar les orelles a les seves víctimes i guardar-les com a trofeus. El dia que ho acabi de contar serà gros!

- Animals! Però això fa feredat i escarrufal

No, idò, encara tenc més coses dins el gavatz. Jo he viscut a França gairebé tota la meua vida però sé de bona font la barbàrie practicada pels falangistes dins Mallorca. Segons vaig sentir contar un parell de vegades per ca meua, la banda de Campanet ensenyava el rellotge d'or

El falangista i antany home poderós del franquisme, Tomeu Enseñat, en l'actualitat.

José Mª González Ortea, ex-portaveu del PP al Parlament i actualment enginyer cap de la Conselleria d'Obres Públiques.

Catita Enseñat, ex-delegada de cultura amb UCD, ex-directora general del Govern Balear i actual directora General d'Espais Protegits.

Francesca Maiol i Maiol a Marsella acompanyada del seu fill, protagonista de l'entrevista, Patrice Husson. Francesca Maiol, excepcional pianista, va esser alumne de José Iturbe i l'any 1922 va obtenir el Primer Premi de Piano del Conservatori de París. Aprofitant les seves vacances d'estiu a Mallorca, amb el seu marit, Marcelle Husson, va fer diversos concerts a Sóller i a Palma.

Marcele Husson, pare del protagonista de l'entrevista, compositor i violinista Primer Premi del Conservatori de París i del qual va esser director. Organitzador del festival de música Aixen-Provença i fundador de Ràdio Marsella-Provença. Gràcies a ell, l'agrupació de Sóller **Brot de Taronger** va participar en la pel·lícula *Souvenir de Mallorca*, de la qual ell era l'autor de la música. Va morir a Marsella dia 8 d'octubre de 1957.

que havien robat al cos calent del metge de Campanet, Julià Bennàsser i Mir, assassinat dins una cuneta a la sortida del poble.

"TOMEU ENSEÑAT TENIA INFLUÈNCIES FORTES I RELACIONS PERSONALS AMB LES AUTORITATS FRANQUISTES"

- Tornem allà on érem. Què va passar a partir de l'any 1957 i de la decisió del Tribunal Suprem a favor de la vostra família?

La meua padrina va recórrer a la Guàrdia Civil i no la van escoltar. Va tornar a la Sala de l'Audiència de Palma on tampoc no li van fer cas. Va anar al Govern Civil i li van fote la sentència i la van amenaçar. Tomeu Enseñat tenia influències molt fortes i relacions personals amb el governador franquista de Balears (1956-1969), Plácido Alvarez Buyla, l'esposa del qual, Mª Eulalia Derreteria Polo, era cosina de la dona del general Franco. A Enseñat encara avui li agrada bravejar en privat d'haver fet de cicerone de l'esposa del dictador, Carmen Polo de Franco, quan venia a Mallorca a visitar la seva cosina. Ens varen fer la vida impossible. Es va voler aprofitar de la Font del Tancat perjudicant els drets ancestrals dels veïnats que tenien dret a aigua. Va repetir l'intent en els anys 60 damunt la Font de Ses Cases de Sa Calobra a on tot els veïnats agermanats li van haver de posar un plet, que Enseñat va perdre.

- Encara avui continua perjudicant-vos?

Sí. Sí. Ara el cap visible del clan Enseñat és José Mª González Ortea (Gijón, Astúries 1946). Aquest foraster i peix gros del PP s'ha aprofitat del seu càrrec dins la Conselleria d'Obres Públiques i d'Ordenació del territori del Govern Balear, per perseguir-nos sistemàticament: ha col·locat discos per prohibir l'accés general a les cases de Sa Calobra, m'ha tancat un camí d'accés a la nostra propietat de Can Penya i pretenia apropiar-se de l'altre únic camí que tenc per arribar a la casa de Sa Calobra. Aprofitant l'avinentsa, vull donar les gràcies als germans Vicenç Colom de Can Nyegos, la família dels quals des de temps immemorials han estat els nostres apoderats a Sa Calobra, que defensaren els interessos de la nostra família a capa i espasa i que per motius d'això, com a represàlies per la seva lleialtat, González Ortea, des de dins el Govern Balear i com a president (1987-1991) de la Comissió d'Ordenació del Territori del CIM; i Catita Enseñat, com a directora general (1987-1993) del Medi Ambient del Govern Balear, han mogut fils per emmerdar-los, difamar-los i desacreditar-los davant l'opinió pública. Es dona el fet que els únics esbucaments realitzats pel CIM en tot Mallorca, són els dels germans Vicenç. Em sent en deute amb ells.

Jaume Sastre

PETITS ANUNCIS

Aquests anuncis poden ser remesos a la nostra redacció, Camí Pedreres 132. Tel. 265005 i a totes les agències de Publicitat.
Cada paraula, 20 pessetes.

BORSA INMOBILIARIA

PARTICULAR ven àtic al carrer General Riera. Una habitació doble, menjador, bany, entrada ampla, cuina fusta del nord, terrassa convertible en saló, gas ciutat, porta blindada, terrassa. 5.000.000 ptes. Tlf. 639262.

Venc solar a la urbanització sa Torre. Situat quasi a primera línia, vista a la mar, 1.292 m². Preu interessant. Tel 41 21 98.

VENC pis 2 dormitoris, devora el club nàutic de S'Arenal, lluminós, en perfecte estat, particular. 6.500.000 ptes. negociables. Telefonau de 17 a 20 hores al 77 15 16. Demanau per na Francisca.

S'Arenal, particular venc pis; 2 dormitoris, prop del Club Nàutic, en perfecte estat i molt lluminós. Vingui a visitar-lo i es convencerà. Preu 7.500.000 ptes. Tel. 264259.

CAN PASTILLA, planta baixa, cantonada, 280 m, 5 anys d'antiguitat. Bona construcció, 3 dormitoris, bany, traster, jardí. Im-mob. Pascual. Tel. 72 62 04.

S'ARENAL, apartament de 70 m², 1 dormitori, cuina moblada amb barra americana, sala-menjador, 2 banys, totalment moblat. Preu 3.700.000 ptes. Joan Oliver, tel 12 02 57.

S'Arenal; lloguer pis de 2 dormitoris, sala-menjador, cuina amb electrodomèstics, 1 bany, terrassa, 43.000 ptes comunitat inclosa. Mir 26 33 96 (1860).

Sant Joan, es ven casa en perfecte estat de conservació; 4 habitacions, cuina, bany, sala-menjador, sala, corral amb cisterna. Tel. 29 60 95 i 56 00 24. Joan-Lluís Gayà.

LA GRUTA, àtic, 3 dormitoris, bany, vista panoràmica. Tel. 45 85 11.

S'Arenal, local en perfecte estat, 115 metres, més 80 metres de soterrani. 60.000 ptes. Mir 26 33 96 (1783).

Venc solar de 505 m² a Bellavista de ses Cadenes. Sr. Castellano. Tel 26 12 55.

CALA GAMBA, planta baixa, 3 dormitoris, sala amb xemeneia, 2 banys. 16.800.000. Api Pascual. Tel. 45 85 11.

LLOG pis moblat a l'avinguda Argentina. 190 m². 4 cambres, terrasses, menjador amb xemeneia. Ideal per a compartir. 70.000 ptes. Tel. 792490

Lloc d'aparcament devora l'ambulatori de S'Arenal. Tel. 469610.

S'ARENAL, venc pis, 3 habitacions, bany, cuina, dues terrasses... A la zona de la plaça de les verdures. Tel. 263674.

Bonic terreny a Llucmajor (Camí d'Alicanti). Cantó 11 m. caseta dos compartiments, a reformar. Pou, possibilitat, llum i telèfon. Tel. 450994. Preu a convenir.

S'ARENAL, àtic 4t pis, 2a línia, 2 dormitoris, bany, sala-menjador amb terrassa, cuina moblada. 5.800.000. Tel. 20 00 07.

S'Arenal, local apart. per a negoci o magatzem, 25 metres aprox. 25.000 ptes. Mir 26 33 96 (1783).

COLL D'EN RABASSA, pisos de Protecció Oficial, en construcció, 3 dormitoris, bany, saló-menjador, cuina terrassa, aparcament. Preu 8.200.000 ptes. Entrada 1.000.000. Tel 20 34 11.

Cala Pi, venc solar de 1.246 m². S'hi poden construir 2 xalets adossats. Aigua, llum i tots els serveis. Preu 4.500.000 ptes, tres anys de facilitats. Tel 54 02 63.

Venc pis al carrer Tòquio de S'Arenal. 8.000.000 de pessetes. Tel. 295820.

Deixaria cambra doble a casa compartida, jardí i hortet. Molt econòmic. Preferentment gent jove. A Santa Ponça, urbanització Galatzó. Tel. 671419.

Venc àtic a General Riera. Un dormitori, vestidor, bany complet, saló-menjador, terrassa amb portes corredisses, cuina per estrenar amb fusta de nord. Preu 5.500.000 ptes. Tel. 639181, Bàrbara.

PERRUQUERIES

BLANCA Perruquera. Gran i General Consell, 36 - S'Arenal. Tel. 265109.

Perruqueria Pep. Unisex. Carretera de Llucmajor 204. Tel. 49 13 67. S'Ar-anjassa.

MAKA Perruquera. Pedicura i manicura. Botònic Germà Bianor, 19. Tel. 260756.

ANIMALS DE COMPANYIA

Clinica Veterinària S'ARENAL. Dr. Daniel A. Magrini. Consulta al carrer Joaquim Verdager, 17. Dematins de 10 a 13. Hora-baixes de 16'30 a 19'30. Tel. Clínica: 49 01 53.

Clínica veterinària. De dilluns a divendres de 16'30 a 20'00. Dissabtes de 12'30 a 14'30. Plaça de l'Església, 2a. Tel. 743854. Coll d'en Rabassa.

VENDES

Venc motor fora borda, nou un Johnson de 14 cavalls. 150.000 ptes. Tel. 546540.

Venc llot de matrimoni, matalàs inclòs, dues tauletes de nit estil provençal. Nou, sense estrenar. Tel. 541449.

Venc revestiment de marbre, de color gris perla, per a foganya de llenya. Ho venc a meitat de preu, per 100.000 ptes. Completament nou. Tel. 79 49 03.

Venc motor "Mercuri", foraborda, de canya curta, 2,2 HP, en bon estat. Preu 35.000 ptes. Tels. 753033 i 755460.

Venc una taula escriptori, blanca, de fòrmica nova. Ideal per una habitació d'una nina o nin. 5.000 Ptes, i en val 10.000. Demanar per Malena, tel. 41 05 42.

Gran oportunitat: es ven ordinador nou, sense estrenar, a meitat de preu o preu a negociar. Tel. 27 79 90, Marga.

Perduda aliança a la Colònia de Sant Jordi. Gravet 25-7-53; gratificaré devolució. Tel. 468111.

Venc Compacte, inclou pletina, discs, cassette, etc. En molt bon estat i a bon preu. Tel 42 76 47.

Venda d'estores saharauis. Per a més informació crida al telèfon 53 44 55, o bé veniu Pollença, a "La Punta", cra. del Port.

Venc grup Electrògen dièssel, 3 Kw, 220 v, monofàsic, motor d'arrencada, perfecte estat. Tel 59 16 33

Venc contestador automàtic, marca Sanyo. Tel. 264 259.

M'interessa comprar les tapes dels setze toms de l'"Enciclopedia Estudiantil" que va editar la casa Sopena als anys seixanta. Demanar per Juan José. Tel. 751527.

PERSONALS

N'Aina i na Maria, dues inqueres de 16 anys, volen correspondència amb al·lots de la comarca. Escriure al carrer Fra Torrents, 75 Inca.

Som en José, tenc 20 anys, vull conèixer senyoreta de 18 a 20 anys per amistat, de moment. Tel. 710087.

MODISTA de 40 anys, fadrina, bons estalvis, encara que aquest sigui l'únic valor que cerques vull casar-me, amb home generós, amorós, sense mal vicis, romàntic. Tel. 277990.

DEPENDENTA de 46 anys, 1'73 d'alçada, corpulència normal, molt atractiva, tenc cotxe i apartament propi vora la mar, vida molt sana. Senyor que li agradi l'esport, gran amiatat al principi, i després futur matrimoni. Tel. 722836.

HOME de 32 anys, treball en una oficina, som bastant senzill. Voldria conèixer senyora o senyoreta, culta, simpàtica i amorosa, per a fins matrimonials. Contactar al 722836.

Jove de 29 anys, fadrí, estudis, d'estatura alta, pis i cotxe. Vull conèixer senyoreta educada, sincera i carinyosa, amb fins matrimonials. Tel. 710087.

Fadrina, aficionada a la música i a la pintura, feina fixa. Vull conèixer jove de 20 a 26 anys amb similars gusts per a sortir junts. Tel. 721494.

Estrangera, moreneta, simpàtica, carinyosa, traductora, aficionada a l'esport, ball i demés. Vull formar parella o matrimoni amb senyor de 36 a 46 anys, sense mal vicis. Tel. 710087.

Viudo de 58 anys, educat, amb casa, cotxe, ingressos elevats. Desitjo trobar senyora. Tel. 710087.

L'ESTEL Tel. 26 50 05
de Mallorca
L'ORGULL I LA CONFIANÇA D'ESSER MALORQUINS

ANUNCIAU-VOS DE FRANC A

L'ESTEL de Mallorca

Nom: D.N.I.

Cognom: TEL:

ATENCIÓ

- Escriuiu un sol anunci per cupó.
- Usau lletres majúscules.
- Escriuiu dins el requadre el text.

Ompliu aquest cupó i enviau-lo a:
S'ARENAL DE MALLORCA: Camí de les Pedreres, 132 - 07600 -
SES CADENES DE S'ARENAL

PER IL·LUMINAR LA SEVA LLAR
ELÈCTRICA NYEGOS
Jaume Balmes, 45
Telèfon 29 56 18
07004 Ciutat de Mallorca

Per enviar o recollir qualsevol sobre o paquet en poques hores.
Urbans, regionals, nacionals, internacionals

Carrer Berlin, 24
Tlf.: 74 33 35 - 36
S'Arenal

PETITS ANUNCIS

Senyoreta de 30 anys, nascuda a Eivissa, fadrina, sense fills, vull contactar amb senyor educat, net i feiner, amb fins formals. Tel. 721494.

Al·lota de 26 anys, alta, simpàtica, de bon veure, culta. Vull conèixer jove bon al·lot, feiner per a sortir-hi i amb fins formals i seriosos. Cridau-me al 710087.

Fadrina, estudiant de pediatria, 23 anys, senzilla i molt agradable; el meu cor està tot sol, necessit amor i tendresa, vull trobar l'home que sàpiga donar-me el que deman. Tel. 206979.

Cuina, de 50 anys, amb bona presència, fadrina, voldria conèixer senyor de fins a 60 anys, sincer i amable i sobretot fadrí. Tel. 206979.

Cuiner de 39 anys, fadrí, de bona presència. Vull conèixer al·lota de 25 a 30 anys. Som sincer, no m'importa l'estat civil. Cridau-me al 206979.

Fadrí, alt, esportista. Vull fer feliç a una dona interessada en conèixer-me, simpàtica, formal, sense mal vicis, de 30 a 40 anys, indiferent si té fills. Tel. 710087.

Fadrina de 40 anys. Vull conèixer senyor de fins a 50 anys, fadrí, formal i sincer; per amistat i fins formals. Tel. 206979.

Fadrina de 29 anys, carinyosa, alegre, divertida, estudis superiors, sense problemes de cap casta. Voldria fer amistat amb jove fidel, educat i carinyós. Tel. 721494.

Propietària tenda de comestibles, elevats ingressos, pis, casa rústica. Estic tota sola, no veig l'alegria de la vida. Vull fer una llar amb un home de fins a 60 anys. Tel. 206979.

Senyor de 50 anys, visc de rendes, xalet, pis i cotxe, d'estatura normal. M'agradaria conèixer senyora que li agradi la llar, viuda o separada, amb fins formals. Tel. 710087.

Militar, alt càrrec, bona presència, 1'83 d'estatura, mallorquí, fadrí, 40 anys. Vull trobar parella per casar-me. Tel. 710087.

Llicenciat en Filosofia i Lletres, vidu, 50 anys, sense fills. Interessat a trobar dona educada, bona, físicament agradable. Tel. 722836.

Senyora, 68 anys, viuda, bona presència, prima. Tenc la vida bastant resolta, visc de rendes altes, però estic sola. Tel. 710087.

Rosa, 20 anys, fadrina, guapa, simpàtica, alegre; treball en comptabilitats. El meu interès en aquest anunci és conèixer jove, bo. Tel. 721494.

Empresària, 52 anys, divorciada, sense fills, vida resolta; m'agradaria conèixer cavaller amb formalitat, educació, de fins a 70 anys. Tel. 722836.

Comerciant, valencià, de 38 anys, fadrí, alt, sincer, de bon veure, comprensiu. Vull relacionar-me amb senyoreta de 27 a 30 anys de prop de Palma. Tel. 710087.

Viuda de 58 anys, activa, jovial, agradable; vull no estar tota sola. El senyor que estigui interessat en conèixer-me, que sigui alegre i dinàmic i que em cridi al 206979.

Auxiliar administrativa, de 30 anys, fadrina, pis, cotxe, feina fixa. Vull contactar amb home de fins a 37 anys, més o manco, feiner i sense mal vicis amb fins completament seriosos. Tel. 721494.

Mallorquina, 40 anys, atractiva, bona salut, pis propi, feina fixa. M'agradaria conèixer a un home feiner, culte i formal, amb fins seriosos. Tel. 206979.

Fadrina, 50 anys, formal, senzilla, molt agradable. Vull conèixer senyor de qualitats similars, comprensiu, que li agradi la llar. Tel. 721494.

Divorciada, 48 anys, la soletat és molt present en mi, i vull desfer-me'n, no tenc fills. Vull senyor amb bones qualitats, comprensiu, honest dialogant. Tel. 206879.

Administratiu, 28 anys, alt, bona presència. Vull conèixer al·lota senzilla. Tenc un treball segur, cridaume al 710087.

Fadrineta de 20 anys, guapa, treball fix, alegre, cerc jove que li agradi sortir, divertir-se, que sigui alegre, honrat, treballador, molt sincer, ja que jo també ho som. Tel. 710087.

Tinc 28 anys i em sento bastant sol. M'agradaria trobar un amic amb qui anar al cinema, conversar i intercanviar idees. Sóc persona senzilla, només puc oferir una bona amistat. Apartat 892-07080 Ciutat.

DIVORCIADA, 36 anys, una filla independent, pis propi, cotxe, bons estalvis, visc sola. Cridau-me al 710087.

DIVORCIADA de 43 anys, bona feina, alta, bona presència. Desig conèixer senyor, no m'importa el seu estat civil. Tel. 277990.

Jove, 20 anys, fadrí, estudis, d'estatura alta, pis i cotxe. Voldria conèixer al·lota educada, sincera i carinyosa, amb fins matrimonials. Tel. 710087.

Fadrí. Càrrec important, 39 anys, 1'87 metres, cotxe, xalet, necessit companyia, fidel, atenta, sincera. Tel. 710087.

Separada, 37 anys, bon físic, agradable, educada. M'agradaria trobar senyor, amable i net. Don el que deman. Per relació de bona amistat. Tel. 277990.

Secretaria, 32 anys, necessit carinyo, cerc senyor bon al·lot de fins a 45 anys, la resta no importa; som dolça, afectuosa, senzilla, de moment amistat, després fins matrimonials. Tel. 710087.

GASTRONOMIA

Restaurant Amilcar. Carta ben assortida. Menús a 800 ptes. C/ Amilcar, 14. Tel. 49 27 64. S'Arenal de Mallorca.

RESTAURANT DELFIN DORADO. Paelles, graellades de carn i de peix. Mení a 700 ptes. Joan d'Àustria, 13. Tel. 741095. Badia.

BAR RESTAURANTE ANDREU. Cuina variada i tapes. Sopars deportius i de companyia. Carrer de la Grua, 6 - Ca'n Pastilla.

XINA ORIENTAL. Menjars i begudes xineses. Carrer de Joaquim Verdader, 12. Tel. 266721, s'Arenal.

BAR BARA. Cuina casolana mallorquina. Carrer de Felanitx, cantonada Manacor. Tel.: 42 77 80. Son Ferriol.

MCDONALD'S S'ARENAL. Celebra el teu aniversari amb nosaltres en un ambient familiar. Avinguda nacional, 34 (entre els balnearis 8 i 9). Tel. 491891. Sra. Susana.

Ca Na Puri. Pizzes des de 500 ptes. Menús a 625 ptes. C/ Faust Bonafé, 65. Tel. 429161. Son Ferriol.

SERVEIS PROFESSIONALS

GABINET DE PSICOLOGIA: Neurosis, trastorns de caràcter, psicoteràpia infantil, depressió. Tel. 427193

Reparacions de TV - Vídeos - Audio - Antenes TV. Tel. 753580

Gimnàstica mèdica, DO. IN. Cada dilluns i dijous a les 20'30. Organitza Grup de Dones de s'Arenal a l'Escola vella del carrer Diego Zafortesa. Tel. 260443 - 269147 - 264259. Pose't en formal

TELEVISORS, vídeos, radio-cassettes, arreglaments. **ELECTRONICA J. GARCIES.** Carrer Francesc Frontera, 10. Tel. 264335. Coll d'En Rabassa.

HERBALIFE
Distribuidor (Supervisor)
Lider en nutrició calular els 90
Facil la seva comanda a Catl
Crespi
Alexandre Rosselló, 3-5-4
07003 - Palma de Mallorca
(Espanya)
Tel.: (971) 72 28 36 - 54 05 86

BUGADERIA Super Clean, rentam en sec i amb iagua, mantes, cobertors i tota la resta. C/ de sant Antoni de la Platja, 8 - Can Pastilla. 260370.

TINTORERIA CALTOR. Netetja de catifes, mantes, cortines, cobertors i tota classe de peces de vestir. Carrer Torrent, 9 - S'Arenal. Tel. 265447.

GRADUAT SOCIAL s'ofereix per treballar a assessoria laboral, empresa o similar. Estudis acabats setembre 1993. Cridau de 13 a 14 hores al 660668.

Jove que fa feina els matins, cerca feina pels horabaixes. Tel. 297067.

PNEUMATICS SON FERRIOL, equilibrats de rodes, canvi de rodes i pegats, alineació de direccions assistida per ordinador. Avinguda del Cid, 73. tel. 42 75 53 Son Ferriol.

BUGADERIA OLIMPIA. Servei a hotels i Restaurants. Rentat de roba a particulars. C/ Titus Livi, 10. Tel. 262960 Can Pastilla.

Botiga i pastisseria Ca'n Manresa. Carrer Fàbrica, 19. Palma. Tel. 731631. «La qualitat per damunt de tot».

BUGADERIA LLITERMA. Autoservei, rentat en sec i en banyat, neteja de catifes, servei ràpid. Carrer Virgili, 17. Tel. 26 63 31. Can Pastilla.

ZEN-SHIATSU, teràpia manual energètica basada en la medicina xinesa per mantenir la salut, augmentar el benestar i enfortir tots els sentits. Ideal per combatre l'estrès, les depressions i qualsevol desequilibri físic, emotiu, mental o espiritual. Tel. 264259.

FONTANERIA, gas, calefacció i electricitat. Instal·lacions CE. JU. Avinguda del Cid s/n Tel. 427992 Son Ferriol.

Persona cerca feina per fer a casa; mecanografia, ceràmica, llistes de correus... Tel. 29 70 67.

Es confecciona o arregla qualsevol peça de vestir, cortines coixins etc... Tel. 771005.

Es passen treballs a màquina i per ordinador. Netejat i rapidesa. Tel. 771005.

BORSA DEL MOTOR

SI DESITJA UN COTXE nou de la nostra gamma, vingui i en parlem. **AGENCIA OFICIAL RENAULT.** Tel. 413867 - Son Ferriol.

ENSENYANCES

C. BALEARES, 25-2
El Arenal

* Informàtica
— Programació en:
BASIC - CLIPPER
dBASE III PLUS
— Formació d'usuaris en:
QUATRO - LOTUS 1-2-3
WORDPERFECT - WORKS
* A més d'un llarg etcètera pots aprendre:
BANCA - REPAS
COMPTABILITAT
MECANOGRAFIA

MESTRE, s'ofereix per fer classes particulars o feina similar. Tel. 467931.

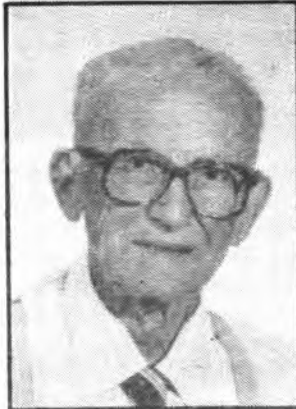
Estudiant de Filologia catalana fa classes de repàs d'EGB i BUP, preferentment assignatures de lletres. Demanau per na Carolina al 299829.

Oferim de franc cursos bíblics i subscripcions a revistes cristianes en català: **Ajuda Evangèlica dels Països Catalans.** Ap. 1022 Castelló 12005. Tel. 964-207607 (secció d'ensenyament).

Sopar-tertúlia de Convergència Nacionalista Balear a mes siurell de sa Cabaneta. Personatge convidat Paco Hernández de la associació adalucista. Se va parla d'integració de xorissos i del «Barco de Rejilla». Tanmateix se va arribar a la conclusió de que els adalusos seran una clau per proclamar la independència dels Països Catalans.

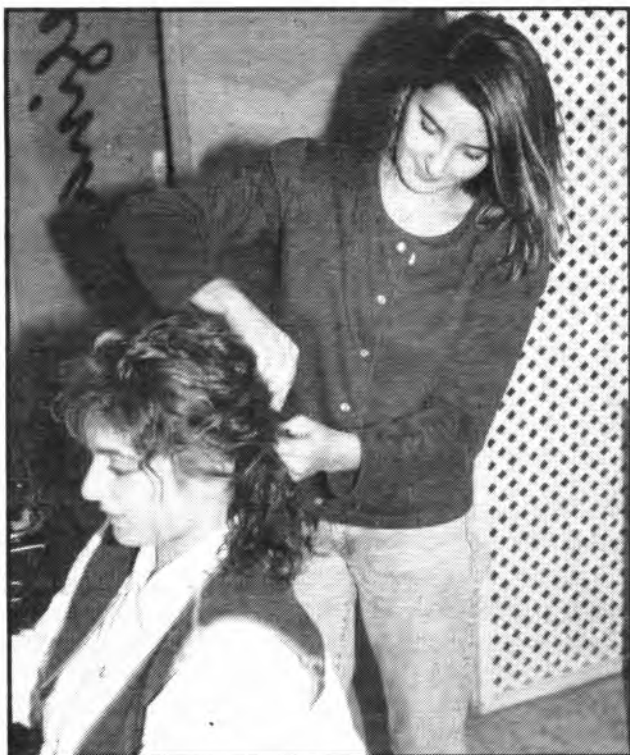
N'Abel Garcia Mates va morir dia 24 de novembre al Molinar a l'edat de 89 anys. Un home que va passar tota la seva llarga vida al Molinar, on de jove va fer de capeller; quan la gent va deixar de duu capells, va posar una tintoreria. Va esser president durant molts d'anys del Club Nàutic Portitxol. També era subscriptor de L'ESTEL DE MALLORCA. El vegem en el cel.

En Pere Cifre i Quetgles, que viu a la barriada de la Plaça de Braus de ciutat s'ha jubilat als 65 anys, com a celador del Consultori de s'Arenal. El senyor Cifre va començar a fer feina al consultori quan se va obrir pel febrer de l'any vuitanta, abans feia feina a la distribuïdora Rotger i feia feina a s'Arenal. Sabem que continuarà venint per aquí, perquè hi te molts d'amics.

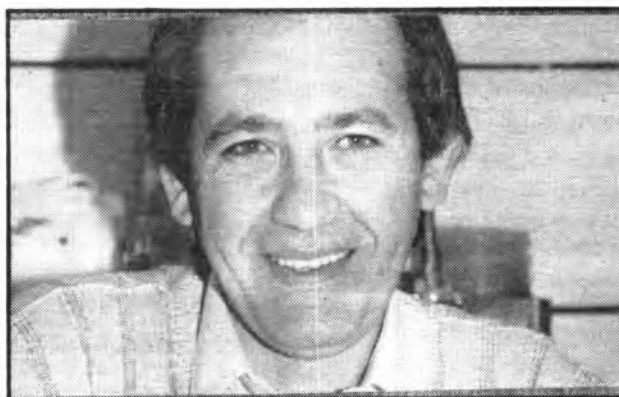
En Serafi Riera és un dels amos de la botiga Bicicletes s'Arenal de Can Pastilla. Ven bicicletes de carretera i de muntanya, recanvis, accessoris i roba esportiva.

Na Mònica Miranda ha obert una perruqueria al centre neuràlgic del Coll d'en Rabassa. L'establiment es diu "Regina".

N'Antoni Cervera (de cas Compte) i na Concepció Garau, han obert un bar a primeríssima línia del Portitxol. La gent jove i els pescadors són els seus clients. Sabem que tindran sort en el seu nou negoci.

N'Andreu Alcaez és l'amo del fregidor Ciutat Jardí. Sardineta, aladroc, llúcera, mollets, gambetes, gatons, mussola.. tot ben fregit i ben bo. S'hi pot menjar i beure per un milenar de pessetes.

La família Garcia, pare i fill, ha posat un bar a primeríssima línia del Molinar amb una vista impressionant. Serveixen begudes i berenars. Gent jove i no tan jove en un ambient ben agradable.

En Guillem Barceló i n'Alain Trausch han obert una acadèmia al Coll d'en Rabassa. Ensenyen idiomes, informàtica, fan repassos... Varen obrir el mes d'abril passat i tenen molts d'alumnes

En Francesc Bermúdez va morir als 47 anys, aquest mes d'agost passat a Can Pastilla, després d'una llarga malaltia duita amb resignació cristiana. En Paco, barber, primer al carrer de les Balears de s'Arenal i més tard al carrer Virgili de Can Pastilla, era conegut i apreciat per la seva amabilitat i simpatia. Amic i subscriptor de L'ESTEL des de la seva fundació ara fa tretze anys, deixa un buit difícil d'omplir. A la seva viuda Angels Garrido i al seu fill Paco (continuador de la professió de son pare), la nostra més sentida condolença.

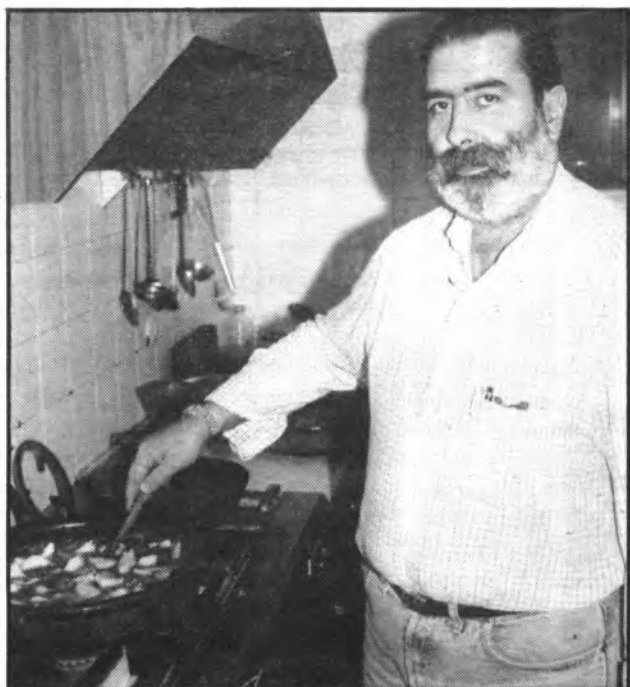

Na Maria-Teresa Valero és la madona del Palau de l'Arròs, de la Ciutat Jardí. Arròs a Banda, arròs negre, fideuà, arròs de gromàntil, arròs amb col i bacallà, arròs al forn, paella de marisc i fins a devuit arrossos més. S'hi pot menjar per unes 3.500 ptes.

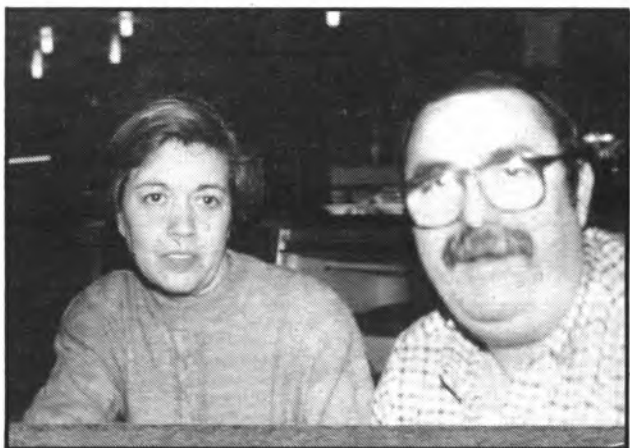

Na Maria Rives ha obert una botiga de vendre pa i pastissos al carrer Xadó del Molinar.

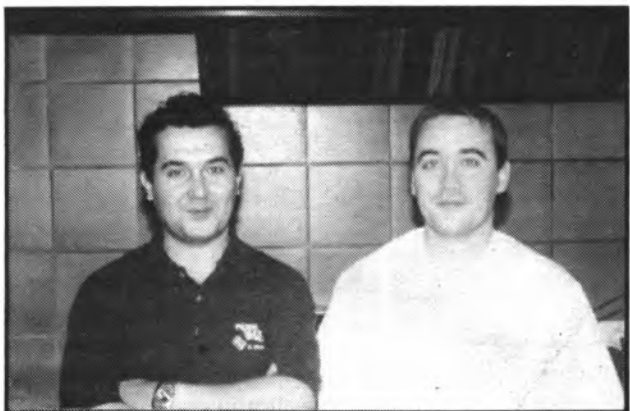

N'Andreu Bujidos és l'amo del restaurant Leonés II a la Ciutat Jardí. Cuina artesana amb caldereta de cabrit, verdures de vedella a la lleonesa... Fa menús a 800 ptes.

La família Borràs regenta el restaurant Central del Coll d'en Rabassa. Fan paelles, paleta de xai rostida, calamars farcits i moltes altres coses. Fan menús a 600 ptes. Per la nit de nadal i la de cap d'any, hi haurà música en viu a càrrec de n'Emilio.

José García i José González són es amos del restaurant Es Molins, del Molinar. Pizzes i pastes italianes, escalopins de vedella i altres coses. S'hi pot menjar per 1.000 ptes.

Personal del restaurant Can Jordi, de la Ciutat Jardí. Peix i marisc a la planxa, esclata-sangs i altres bolets. Bon menjar a preu raonable.

N'Antoni Bujosa és l'amo del restaurant Portitxol. És el primer restaurant de la comarca amb trenta-vuit anys d'existència sota la direcció de la mateixa família. Peix i marisc amb viure al restaurant. Bodes i banquets d'empreses. S'hi pot menjar per 3.500 ptes.

En Jordi Beaz i na Conxa Lorente són els nous propietaris de la cafeteria-restaurant del Club Nàutic Portitxol. Tapes variades i menús a 650 ptes. Paelles i sarsueles de peix per encàrrec a més de molta simpatia és el que ofereixen als seus clients.

Rafel i Paqui són els propietaris dels restaurant Es Vuit Vents, del Molinar. Fan Paelles i arrossos. Menús a 700 ptes. La nit de nadal i la nit de cap d'any faran cotilló a unes 2.000 ptes.

En Jordi Martorell i en Gabriel Truyols són els amos del restaurant Es Llaüt, de la Ciutat Jardí. Peix i marisc a la planxa és la seva especialitat. Menú degustació per 3.000 ptes.

Restauració

Jossi i Inés són les madones del restaurant Es Racó de París, de la Ciutat Jardí. Carns i peixos a la pedra o a la graella en pròpia taula. Menú a 1.100 ptes.

N'Antoni Serapi és l'amo de Sa Roqueta, el restaurant del Portitxol amb peix i marisc viu que bota. Preu mitjà, 3.500 ptes.

En Francesc Cano és l'amo del restaurant Decano de Can Pastilla. La seva especialitat és la carn al caliu. El menú val 750 ptes.

En Josep Lluís Vaquer és l'amo del restaurant Andreu de Can Pastilla. Conill a l'all, llong amb esclatas-sangs, paelles a la mallorquina són les seves especialitats. El menú val 700 ptes.

L'ESTEL
de Mallorca
Telèfon: 265005

S'ESCARABAT, C. B.
Papers, cintes, toner, reciclats
Programes educatius Reciclatge d'ordinadors
C/ Arxiduc L. Salvador, 47 - Tel. i Fax. 34 (971) 29 86 92
Palma de Mallorca- Balears- Spain

Els productes mallorquins están de moda

GALLETES QUELY

(Redacció) El passat mes d'agost, un lamentable incendi va destruir la fàbrica de les **Galletes QUELY** d'Inca. Afortunadament tres mesos després, la nova fàbrica ja està en marxa i aquest estimat producte torna a esser a les prestatgeries de les botigues. Han estat tres mesos difícils i durs, tant per a l'empresa i tota la plantilla de treballadors que han hagut de fer feina a escarada per reconstruir la fàbrica, i també per als consumidors que han hagut de patir síndrome d'abstinència durant tot aquest temps. Les galletes d'Inca foren creades als antics forns de **Can Guixa d'Inca** i la seva antiguitat es remunta com a mínim fins a l'any 1853. L'empresa QUELY, ja des dels seus inicis és propietat de la família Domènech, i les seves galletes de fama i popularitat reconeguda es varen inventar davant la necessitat de crear un producte especial capaç d'aguantar tot el temps que es necessitava al segle XIX per fer una travesia intercontinental en vaixell.

Al Camp Mallorca hem envasat aquestes ametles sense cap tipus de conservant ni aroma artificial. Només tenim com a ingredients el clima mediterrani, la saba de la terra i el saber ancestral del pagès. Volem que les tasteu per poder gaudir d'un producte de la nostra terra de gust exquisit.

Les ametles del Camp Mallorca són el resultat de seleccionar les de més alta qualitat entre les nostres produccions de tota Mallorca. Així, podem oferir-vos aquest producte natural, perquè els nostres pagesos, amb la seva experiència de cultiu i les millors tècniques i d'equipament, no empenen cap producte químic, sinó, tot al contrari, és la tradició popular en el conreu dels ametllers la que guia el procés productiu, des de sembrar, empeltar, exsecallar, adobar, llaurar, collir i finalment, seleccionar les millors ametles per a la seva comercialització i consum.

El Camp Mallorca vos ofereix la nostra ametlla mallorquina en tres varietats: TORRADA, per menjar a qualsevol hora del dia; PELADA, per cuinar tant la carn com el peix, els plats salats i els més dolços; i FARINA, per poder assaborir la rebosteria mallorquina més fina: gelat, torró, amargs, garrapinyades, tabor d'ametlla..., i qualsevol altre plat que amb el vostre enginy vulgueu elaborar.

AMETLA MALLORQUINA

CAMP MALLORQUÍ

Cooperativa del Camp Mallorca
Cra. Palma-Inca, km. 17,6
07330 Consell (Mallorca)
Tel.: (971) 62 24 00
Fax.: (971) 62 23 94

CAMP MALLORQUÍ

ARRIBA L'AMETLA ECOLÒGICA MALLORQUINA

(Redacció) Dissabte dia 6 de novembre, la **Cooperativa Camp Mallorca** va presentar a Consell en un acte multitudinari que va comptar amb l'actuació de Biel Majoral, les noves bosses d'ametles mallorquines que amb un pes de 250 grams s'han començat a comercialitzar. És sabut de tothom que l'ametlla mallorquina és una de les més gustoses del món, però, és clar, avui en dia no n'hi ha prou tenir un bon producte si després no se sap promocionar i vendre bé. La totalitat de supermercats i de botigues de Mallorca estan empestades d'ametlla de Califòrnia, una ametlla que si bé té un bon aspecte exterior, en canvi no té punt de comparació amb el gust de l'ametlla mallorquina. Per tal de front a aquesta competència, un grup de pagesos mallorquins organitzats i inscrits en el **Consell Regulador d'Agricultura Ecològica** han llançat al mercat bosses de 250 grams d'ametlla ecològica mallorquina en versió crua, pelada i torrada. El principal requisit del cultiu ecològic de l'ametlla mallorquina és tractar la terra amb adobs naturals i no amb d'adobs químics. Els promotors d'aquesta idea, Bàrbara Mestre, directora gerent de Camp Mallorca, i Jaume Falconer, responsable d'Imatge i de Comunicació, estan molt esperançats en aquest producte que serà sens dubte, l'avançada de nous productes com torró, pastissos o gelats ecològics. De moment, la comercialització de l'ametlla mallorquina es farà a través de les 15 cooperatives sòcies de **Camp Mallorca** ja que es pretén amb això fomentar el contacte directe dels pagesos amb els clients. Ja ho sabeu doncs, mallorquins i mallorquines, aquestes properes festes de Nadal, tothom a fer torró, gató, llet i gelat amb ametlla mallorquina, la millor del món. L'ametlla és molt apreciada pel seu valor nutritiu i per l'ús que se'n fa en pastisseria i en l'elaboració de diverses begudes. Els plàters amb bessos d'ametlla mallorquina torrada són les darreries imprescindibles d'un bon sopar o dinar de matances.

**MALLORQUINS!
MALLORQUINES!**

**PER NADAL I DURANT TOT
L'ANY,
COMPRAU PRODUCTES DE
MALLORCA!**

SÓN ELS MILLORS DEL MÓN!

És una suggerència de l'ESTEL DE MALLORCA
El diari dels mallorquins.

Jaume Mesquida acaba de treure el mercat el primer cava mallorquí de **Bodegues Mesquida** de Porreres

CAVA BRUT JAUME MESQUIDA

Bodegues Mesquida és una empresa familiar que des de 1945 es dedica a l'elaboració de vins de qualitat. Amb domicili al carrer Vileta núms. 7 i 9 de Porreres, Telèfon 647106, aquesta empresa que té les vinyes repartides en deu finques de Porreres, enguany ha tret al mercat el **Cava Jaume Mesquida (Brut de Mallorca. Chardonnay)** al preu de 970 ptes. IVA inclòs.

L'empresari Damià Sastre el dia que va presentar el **Suc de Taronja Mallorca**

SUC DE TARONJA DE S'HORT DE CAN SASTRE

(Redacció) Aquest suc de taronja 100% natural, sense conservants ni colorants, amb caducitat no superior als vint dies, envassat en tetra-break, va esser presentat el mes de juny de 1993. El suc de taronja mallorquí ha estat possible gràcies a l'empresari Damià Sastre, propietari de **Palma Crem** i destacat hotelier, i a les empreses **Fruita Bona** i **Mallorca Cítrics** que van firmar un conveni per tal d'aprofitar els excedents de taronja mallorquina. Aquest producte no té res a veure amb la totalitat de suc que es troben al mercat que al capdavant no són més que suc reconstituïts fets a base d'extractes. El suc de taronja natural **Palma Crem**, en canvi, ofereix una qualitat superior, s'ha de consumir abans dels vint dies i s'ha de conservar sempre dins el frigorífic. **Suc de taronja Palma Crem. Hort de Can Sastre.** Tel. 263814 - 491151. Fax: 491801. Demanau-lo a la vostra botiga o supermercat habitual.

Els productes mallorquins están de moda

OLI DE SÓLLER

(Redacció) Olis Sólter és un producte de la Cooperativa Agrícola Sant Bartomeu (Carretera de Fornalutx. Tel. 63 02 94. 07100 Sólter - Mallorca). Aquest oli d'oliva verge és d'excel·lent qualitat, té una acidesa màxima de 2 graus i es fa amb l'oliva mallorquina de la serra de Tramuntana, bàsicament de la vall de Sólter.

Instal·lacions de la moderna tafona amb què s'elabora l'Oli de Sólter

POSTRES TUDURI

Postres Tuduri és una empresa mallorquina domiciliada al Carrer de Manacor de Ciutat núm. 50, Telèfons 46 98 70 - 46 90 33. Dintre dels seus productes destaquen Greixonera de Brossat, Flam d'ou i Gató d'Ametlla.

Continuarà...

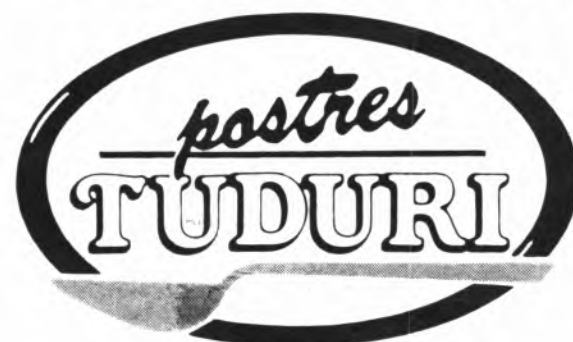
Flam d'Ou

ous, llet i sucre

SENSE COLORANTS NI CONSERVANTS

POSTRE MALLORQUÍ

Contestant a n'Obrador

Climent Garau de Llucmajor

Me donà satisfacció lo que un moment vaig sentir va parlar molt clar i fi un excel·lent orador fou en Francesc Obrador que ses coses aclaria, amb moltes encertaria la seva proposició.

Va parlar del molt atur que sofreix la nostra illa coses que canviaria fent petit el caramull Gasten molts milions avui, allargant les autopistes amb maquinotes precises que mouen molt gran tràil

A les obres frenaria durant una temporada i aquella gent aturada mirar si feina feria petites obres mouria com son fent reparacions, ses gents en es seus racons amb obres les gastaria.

Facilitats donaria que es pogués desenrotllar inclús poder ajudar, si qualcú, falta tenia un nou camí se prendria si los dava llibertat el molt de obrer aturat satisfacció sentiria.

Ses normes canviaria de les que hi ha existents no n'estarien contents el bagots de l'alcaldia de guanyar les frenaria les bones comissions les puja molts de milions això no los convendria.

No sap senyor obrador canviar llenyam que costa? ja sentirà la resposta: per fer la operació, te pega escarrufor lo que te van exigint se idea te va fugint Val més apuntalar-ho.

Un permís per començar, un planell per dita obra, l'enginyer que ha de respondre i l'arquitecte per mandar, l'aparellador vendrà per mirar si està be.

Un caramull de paper que tu hauràs de pagar.

No sent que sia precis, no pots maura avui cap obra si tot sols ho pots resoldre i fugir del compromís Fas feina molt indecís i això que la casa es teva, si veuen pols per s'acera t'apliquen el sis -sents-sis

De lo teu, tu no en comandes pagant contribucions qui comanda fa els patrons, per pegar-te garrotades a factures presentades no les podràs reclamar i per un dia retrassar el 22 augmentades.

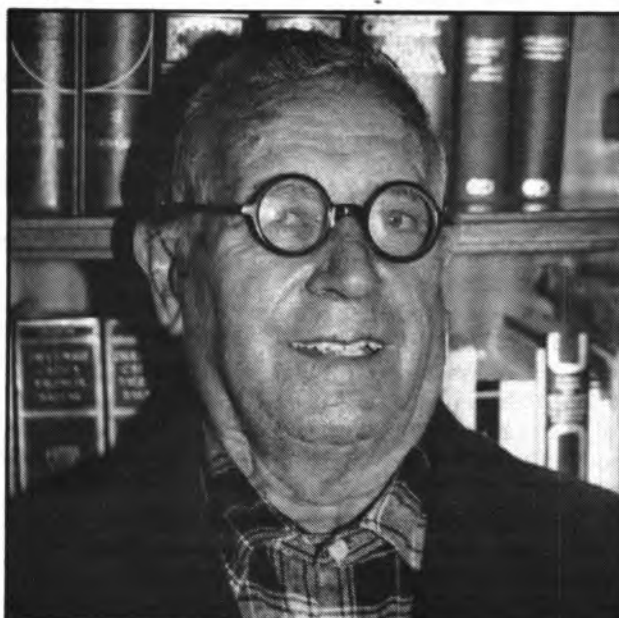
Vull dir senyor Obrador que de noltros ne fan burla per això avui s'atura tota la producció el ram de la construcció, amb so camp abandonat, molt de negoci tancat, que no guanya un velló.

I el poble que va patint sofrint les impertinències han llevades les llecències a n'el molt sofrit petit han dit jo aquí estic els quatre anys per comandar de lo que pugui guanyar sanetjaré l'esperit.

Vivim a dins una guerra on molta lluita hi ha la honra se esfumà de la dreta i de l'esquerra ho és un serra-mamerra que cadascú va tirant el qui més se va atipant el qui toca sa guiteria.

Hem de fer sa figa blana dic jo senyor Obrador sempre sol tenir raó tot aquell que mos comanda però en venir la campanya de les noves eleccions li prendrem les messions perquè del mando s'enveja.

Però qui hem de votar, per treure a n'en Canyelles, hi ha gent per les voreres, que el càrrec pot ocupar

és la senyora Munar amb Pesseeme i Pesseó, la gent confiança te, que l'assumpte resoldrà.

La democràcia ha duit posar molt de personal,

cada qual ha mogut ball del mode que ha convengut, el qui xerrar ha sabut, ha guanyada la carrera però la hora darrera ha deixat el sac ben buit.

Digna illa mallorquina

L'Illa de Mallorca és una cosa preciosa, és com la jove hermosa, que la pretén un marquès. No li farà falta res amb brillants, tampoc polseres visquent amb bones maneres cos esvelt l'afavoreix.

La nostra Mallorca te, tota cosa necessari si en volem fer inventari, vos convencereu molt be; L'aigua de per tot li ve del ponent en el llevant muntanyes el vent parant, quant fort del nord se mos ve.

Platges, cales i pinars a on canten les xigales, El terreny mos fa entrades ficant-se per moltes parts, sen conten a centenars de platgetes curioses, s'hi troben les gents gojoses quan allà se van banyant.

Santanyí té u raó molt digne de alabar hi fa allà bon estar, a cala de Mondragó, uns pins de gran proporció que molta gent tapparà si sota d'ell vols menjar, donen dret a tot senyor.

Allò és el cel en vida que sa gent isfrutarà l'aigua l'estopejarà que t'ofereix la carícia. Un llarg braç d'aigua s'afica és un brancam de la mar que en el bosc fa arribar oferint-li dolça brisa.

Aquella aigua quieta que t'arriba a tot moment, no és mai impertinent Cap ona mai hi penetra. d'arena blanca completa sa vorera està servida, tot resulta alegria sa gent roman satisfeta.

T'hauries de conservar verge tu durant molts d'anys, els teu hermosos encants, n'0 s'haurien d'espensar ja que Déu te va dotar d'aquest tan gros privilegi Déu va fer aquesta sentència cada qual fa la sentència pels molts d'anys puguis durar.

Des mando seràs temptada per fer-te urbanitzar, no se mira d'espensar ls flora per Déu creada, de fet la moda ha entrada, d'anar a conveniència cada qual fa la sentència pels molts, va ofuscada.

Perquè s'ha de destrossar, aquell cúmul de bellesa, que Déu amb seva destresa a tots el mos regalà l'aigua li proporciona, pel seu créixer a tot moment una vendor imponent, pels nostres ulls alegrar.

Perquè la humanitat, mos resulta tant salvatge contra la natura vaja cremant mates i pinar? El conillet, morirà la cega i la perdiu, en que faci el cap viu d'allà no escaparà.

Per això s'autoritat ha demostrat lo que és en la que més procedeix, en sos gastos augmentar a tota gent controlar amb màquines sofisticades i moltes gents empleades que s'hi van a recrear.

Aquell esperit que hi hi hagué de bastants molts anys enrera, tothom duia sa quimera de conrar el sementer plantava el garrover, l'ametler i la figuera la garriga que bella era, vinya per un bon vi fer.

El mallorquí estimava terra que el Rei conquerí, seva consigna complí com la cosa més sagrada a tot moment vigilava, que no entràs el foraster, per les penyes l'algerer tot moment guerra li dava.

El català se parlava llengua que deixà el bon Rei, com l'or de un cascavell, cap moment se canviava la tradició conserva amb tota sa dignitat, el davant i el veinat, amb tot treball s'ajudava.

Cap incendi mai hi hagué a dis la verge garriga, pi i mata hi creixia així com Deu la volgué, del continent tort vengué per menjar-se s'olivó llentiscle, també cucó, de baix de terra tragué.

El mallorquí lluitarà defensant seva existència, posant tota resistència, per ella poder salvar. Cap moment renegarà, perquè ho duu dins el cor, hereu de qui me sent jo, en que en vulguin trepitjar.

Una terra rotja enemig d'una Àfrica negra

Cecili Buele i Ramis

La setmana que ve, a Burundi, s'han de celebrar els funerals del primer President de la República, elegit democràticament el propassat mes de juliol, pertanyent a l'ètnia dels "bahutu", el qual va esser assassinat per militars "batutsi" que han tornat a sembrar de violència i de mort aquest petit país centre-africà.

El fet d'haver-hi romàs durant quatre anys, i d'haver viscut en carn pròpia les matances massives que s'hi produïren l'any 1972, m'ha empès a informar l'opinió pública mallorquina sobre una de les realitats crues que convé tenir molt present, perquè consider que han de sacsar molt vivament la nostra consciència de ciutadans demòcrates d'aquest planeta terra.

***

A les platges meridionals de la Mar Mediterrània, la mateixa Mar Nostra que banya les costes de les Illes Balears i Pitiüses, emergeix immens un continent ple d'enigmes i misteris.

Mosaic variat de cultures i de pobles, se'l veu cosit de rius i llacs i jungles i muntanyes, farcit de sabanes i deserts, zones urbanes postmodernes o poblats primitius de fang i palla... I un cel lluent o carregat de pluges, segons el caprici de la lluna, si aquesta s'hi sent enamorada o si s'hi trasbalsa festejant la Creu del Sud!

L'anomenen Àfrica. L'habita avui en dia, majoritàriament, gent negra. S'hi parlen centenars —o milers— de llengües primitives. Hi caben, sense exagerar, més d'una dotzena d'Europes. S'hi mesclen calmes i clamors i guerres. S'hi vessa tanta sang damunt la terra, que aquesta arriba a ser molt sovint roja!

Se'l varen repartir certes potències, amb seu central a Europa. Anys enrera, n'era un conjunt de colònies sotmeses al dictat de les metròpolis: alemanya, belga, britànica, espanyola, francesa, italiana, portuguesa, etc. que en varen fer bocins i el trossejaren, en varen fer partions i algunes llesques. Al cor, l'esmicolaren. I pariren Rwanda. I engendraren Burundi. I nasqueren dos petitíssims estats centrafricans, no més grans que la nostra Catalunya, vora dos gegants com són Tanzània i Zaire, sense gens mi mica de respecte cap als antics pobladors d'aquelles terres, girant molt més la ullada cap al nord.

I així quedà: malfet i malgarbat per força el negre continent dels africans!

I així perdura. I n'haurà de seguir malauradament la ruta, fins que, qualcú que pot, acabi amb la desídia i es posi a esbrinar-ne més indicis, amb tota la cura que demana el bastiment d'un món regit per la justícia i governat per la força de la raó més nítida. S'ha d'arribar a posar remei a tanta grosseria! Si no es fa avui això, demà pot resultar impossible!

Ulls clucs, hom veu que hi ha atencions primeres que fan remoure cel i terra, per tal d'aconseguir que hi hagi guerra —si cal també— per deturar la força i l'avanç d'alguna utòpica quimera.

Però aquests ulls no veuen ni d'enfora que hi hagi qui s'aixequi i que s'enfronti al ruc que planeja emprar la força, llevant d'enmig infants, dones i mascles, poblats i boscs i cases, carreteres, eucaliptus, canyes o les gespes. Allà, a Burundi, on ha tornat roja la terra, pel gran volum de sang que ha estat vessada! Sang d'animals, sens dubte, la primera. Sang dels humans

cada vintena d'anys que passen.

Són quatre, almanco, els grups humans que hi viuen, a més d'alguns altres petits sectors forans: els **batwa**, els **bahutu** i els **batutsi**, durant un temps amb els **bazungu** progressaren.

I ara què? S'hi senten altra volta els trists gemecs d'aquells qui un dia moren a mans de la violència desfermada pels altres que no volen que canviï l'estil de governar de temps enrera.

"**BATWA**": els pobladors primers que hi arribaren a aquestes roges terres africanes. Situades vora un dels llacs més grans d'aquest planeta —Tanganika, en diuen també ara— avui no representen gaire més de l'1% de gent que les habita. Tothom els veu poc més o manco com a simis: sense drets, impostos, obligacions, ni faltes, sense el més mínim respecte que es demana pertot a qualsevol persona nada.

Els "**BATWA**" són els artesans del país. Es dediquen a fer olles de fang i argila, com també a treballar els metalls per fer-hi eines. Definits com a "pigmoïdes pertanyents a la classe social més baixa" (F. M. Rodegem), els "**BATWA**" mantenen una pronúncia de la llengua del país —kirundi, en diuen— que els és característica, amb moltes connotacions de tipus nasal. Retenen uns hàbits de comportament i uns costums propis. Se'ls distingeix d'enfora, entre d'altres coses, per la vestimenta rudimentària que porten habitualment, i per l'estatura corporal considerablement més baixa.

"**BAHUTU**" són els segons que hi arribaren a aquestes roges terres africanes, on se situa i es venera amb gran respecte l'ull de la font més meridional del gran riu NIL que desemboca a les costes mediterrànies d'Egipte, després de travessar més de mitja Àfrica desèrtica.

Avesats a conviure pacíficament amb els originaris "**BATWA**", els "**BAHUTU**" esdevenen els agricultors del país. Es dediquen al cultiu de la terra, on sembren mongetes, plàtans i tubercles, blat de les Índies, iuca, moniatos, arbres fruiters del tròpic i altres herbes.

Els "**BAHUTU**" parlen la llengua del país, emprant un vocabulari que fa empegueir els de la classe social superior, els quals el consideren excessivament vulgar.

A l'actualitat, els "**BAHUTU**" representen el 84% de la població burundesa, i es pot dir que constitueixen la classe social mitjana. Abans de l'arribada dels europeus —els "**BAZUNGU**"—, hi havia alguns "**BAHUTU**" que exercien determinades funcions a la cort del rei. Sobretot, com a curanderos i endevinadors rebien uns bons sous i certs privilegis reials.

"**BATUTSI**" són els darrers que arriben a aquesta regió, creuada per nombrosíssims rius, que en mantenen la gran correntia amb les fortes pluges tropicals que hi cauen a l'època humida.

Són pastors de vaques que arriben a imposar-se, pel poder econòmic i ramader, sobre els altres dos grups ja hi havia abans.

Els "**BATUTSI**" constitueixen la classe social superior. Representen el 15 % de la població. Mantenen una pronúncia de la llengua del país molt refinada i recercada. Es consideren els senyors, i acostumen tractar la resta de la població com si aquesta n'hagués de ser la servidora.

La monarquia burundesa que hi troben instal·lada els europeus, quan aquests hi arriben, pertany a l'ètnia dels "**BATUTSI**". Quan s'aconsegueix la independència de la potència colonial belga, són els "**BATUTSI**" els qui romanen com a governants i regidors dels destins del Burundi.

"**BAZUNGU**" són els europeus que hi arriben el segle passat, provinents d'Alemanya i de Bèlgica, sobretot. Colonitzen durant algunes dècades aquestes terres. Hi introdueixen el francès com a llengua oficial. N'extreuen productes com el cafè, els plàtans, el te o la fusta. Introdueixen l'ensenyament i les religions d'Europa. Capgiren l'estil de viure dels tres grups ètnics.

Quan se'n tornen a ca seva, hi deixen els "**BATUTSI**" com a continuadors de la tasca de governar el país, a l'estil d'Europa, cada cop més al marge de les venerables tradicions i ancestrals costums dels tres pobles que el conformen.

Sacsa qualsevol mentalitat democràtica el fet de constatar que és precisament un sector minoritari —del 15% de la població— el que s'ha d'encarregar de governar una majoria del 84%!

Amb el pas del temps, l'augment del nivell cultural de la gent, els esforços dels intel·lectuals i l'obertura d'ulls de la gent del poble, s'ha pogut aconseguir un bon avanç en els hàbits democràtics d'aquest petit país africà: el propassat mes de juliol s'hi duïen a terme les primeres eleccions democràtiques. En sortia elegit el primer President pertanyent a l'ètnia dels "**bahutu**": a la fi, era la majoria de la població la que s'hi podia sentir representada.

Una facció, emperò, de l'exèrcit —que romanien a les ordres de comandaments "**batutsi**"— al cap de tres mesos el llevà d'enmig, l'assassinà.

I el poble ja no aguantà més: i s'aixecà contra aital actuació violenta: assassinar un President dels "**bahutu**" significava tornar a reprendre les matances massives que hi havia hagut anys enrera, quan, en diabòlics plans d'extermini, hom havia pretès nivellar quantitativament les dues ètnies majoritàries: igualar 15% i 84%, en nombre d'homes (els mascles fan la raça!).

I les masses dels "**bahutu**" sortiren als camins i els ompliren d'arbres i de pedres, per dificultar el pas dels camions militars. I s'exaltaren. I començaren a matar els qui creien que els podien matar, a ells. I la fúria assassina es féu senyora del país. I es calcula en mig milió el nombre de morts, i en més d'un milió el de fugitius cap a Rwanda.

El PP i el Sr. Cadenas han convertit Mallorca en una colònia tercermundista. Al Molinar han d'anar a cercar aigua amb barrals a la font com si Mallorca fos Somàlia o el Burundi.

És Nadal una festa pagana?

La data del naixement de Jesús no és coneguda amb exactitud, amb quasi total seguretat no degué caure a l'hivern, sinó a l'entretemps i encara a l'estiu, perquè el clima a Palestina no permet que uns pastors es quedassin de nit a la serena, tal com diu l'Evangeli.

La data del 25 de desembre va ésser incorporada en l'última època de l'Imperi Romà. Les saturnals eren una festa romana que durava 7 dies (17-24 de desembre), en honor del deu Saturn, patró de l'agricultura. Els menjarots, el ball, la beguda, els regals, etc, eren característiques d'aquestes festes. El 25 de desembre, aniversari de Mitra, déu del Sol, originàriament déu babilònic de la llum, arribà a ésser-ne el punt màxim. En un esforç per convertir els pagans i recobrar els que s'havien apartat tot seguint aquestes pràctiques paganes, l'església oficialitzada progressivament com a religió d'estat, va cristianitzar l'aniversari de Mitra, n'adoptà la data i els costums, però fent-ne la celebració no pas de Mitra, sinó de Jesús, segons llegim a l'*Enciclopèdia Britànica*. També llegim a l'*Enciclopèdia Americana*: "Per regla general és mantingut que el 25 de desembre va ésser escollit perquè corresponia a les festes paganes que eren celebrades al voltant del solstici d'hivern, quan els dies comencen a allargar-se, per celebrar el renaixement del Sol". Segons la *New Catholic Encyclopedia*: "En aquest dia, el 25 de desembre, en començar el Sol el seu retorn als cels septentrionals, els aleshores pagans de Mitra celebraven l'aniversari del Sol invencible".

L'arbre de Nadal

Hom atribueix el seu origen a Bonifaci, qui va convèncer els alemanys del segle VIII que abandonassin l'adoració de les alzines sagrades. Diu la llegenda que quan tallà una d'aquestes alzines, un avet la va substituir al mateix lloc. Bonifaci va dir als nous convertits que l'avet seria l'arbre sagrat d'ells, l'arbre de Crist. També hi ha qui creu que prové de l'arbre del Paradís, popular a l'Alemanya medieval gràcies a una obra de teatre en honor dels sants Adam i Eva, la "festa" dels quals cau el 24 de desembre.

El grèvol i el vesc

A l'Edat Mitjana, els teutons i celtas d'Alemanya i Anglaterra consideraven el grèvol com a símbol de vida eterna ja que, mentre altres arbres es marcién durant l'hivern, aquest romania sempre verd. El vesc era sagrat per als druides de l'antiga Britània, ja que li atribuïen un poder màgic sobre els dimonis, la brui-xeria, els verins, les malalties i l'esterilitat. A Escandinàvia el tenien per tan sagrat que si uns enemics es trobaven sota aquest arbre, deixaven les armes i es feien un petó de pau.

Es van desenvolupar llegendes fantàstiques per enllaçar aquestes plantes amb la religió oficial nova, és a dir, el cristianisme d'estat, a l'estil dels evangelis apòcrifs, on insistentment apareixen desgavellades aventures de la Verge amb el xiquet Jesús.

Naturalment, els cristians dels primers segles van evitar totes aquestes tradicions paganes. En comptes de dedicar-se a aquests folclores, es dedicaven a mirar de complir més en la paraula de Déu, en el poder de Déu per canviar espiritualment les persones pel seu amor. La resta són romanços. Romanços de la religió d'estat, per enganyar el poble pla i mantenir-lo en la ignorància i la superstició, en la indefensió espiritual i material. **Ajuda Evangèlica**

L'Estel de Mallorca

La revista que diu el que els mallorquins pensen, i no s'atreveixen a dir.

Subscriu-vos-hi. Tlf.: 265005

Antoni Pascual i Ribot (*)

Els motius d'una dimissió

El passat dia 23 vaig presentar la meua dimissió com a secretari de la Comissió de Turisme del Parlament Balear. Crec que he de donar una explicació d'aquesta conducta ja que l'electorat m'atorgà la seva confiança per representar-lo a les institucions i complir el treball que es derivi d'aquest mandat. Quan s'exerceix una activitat pública i, en concret, en competències tan importants per a les nostres Illes Balears com les de turisme, s'ha de fer amb tota responsabilitat. Dic això perquè la dimissió ha d'ésser el darrer remei de qui té assumides responsabilitats públiques.

Ara bé, l'exercici d'aquestes mateixes funcions públiques amb la indicada responsabilitat i decòrum que mereixen s'ha de poder complir en un mínim marc de serietat i formalitat. Si és exigible a l'empresa privada, més ho ha d'ésser en els assumptes públics, on no hi pot haver actuacions irregulars ni experiments a costa de l'electorat. Sense aquestes elementals normes i principis ètics, la política i els polítics no tenen raó d'ésser.

Tant jo com Unió Mallorca

estam totalment d'acord amb el principi de regeneració política que propugna el Sr. Aznar a Madrid, amb l'impuls democràtic del PSOE, el que passa és que volem que això s'apliqui realment i no quedi en simples intencions. Aquesta regeneració ha d'arribar a la nostra Comunitat Autònoma, i els partits han d'ésser els primers a practicar-la, essent mínimament coherents amb allò que prediquen.

Per aquesta raó em sembla insostenible que es critiqui a Madrid el transfuguisme polític i després els representats d'aquests mateixos partits el fomentin en aquesta Comunitat Autònoma, oferint càrrecs a canvi de suport. Aquestes actituds i comportaments en contra de l'ètica política han d'ésser erradicats definitivament o si no mai es recuperarà la confiança del ciutadà.

En el seu moment, Unió Mallorquina va proposar un pacte antitransfuguisme i segueix mantenint la necessitat i conseqüències d'aquest. No hem d'oblidar que no existrien aquestes conductes si no hi hagués partits que utilitzassin en profit propi els qui han traït el seu electorat. La negociació i el pacte són bons si es fan entre partits, però no si una de les parts són persones que ja no representen ningú sinó els seus propis interessos particulars.

(*) Secretari General d'Unió Mallorca

BIBLIOTECA MUNICIPAL

Xarxa de Biblioteques del Consell Insular Ajuntament de Llucmajor

C/. Berga, cantonada Formentera
S'Arenal. Telèfon: 49 0002

HORARI
De dilluns a divendres
de 15'30 a 20 h.
Dissabtes
de 10 a 13 h.

ATENCIO
Dia 23 de desembre a les 17 h.
Contes contats per
na Catalina
contacontes

Novetats:

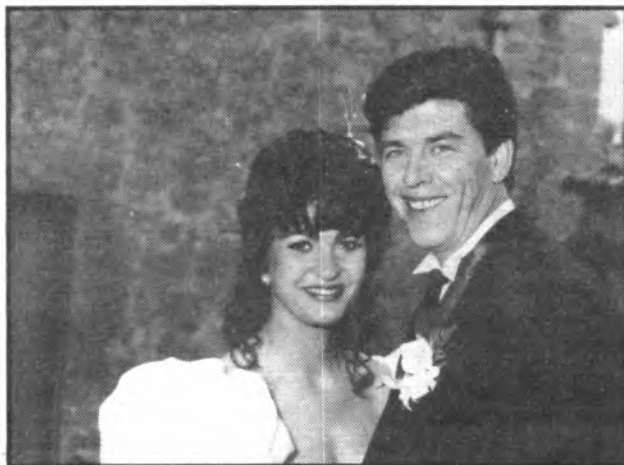
- GUARNES, José Luis: Historia del cine americano 3: muerte y transfiguración.
- DYER, Wayne W.: Tus zonas mágicas.
- HAMMETT, Dashiell: El hombre delgado.
- PORVAZNIK, Alfonso: La cocina d'Eslovàquia.
- PUJOL, J. / RODRIGUEZ, P.E. / MARKO: Això és màgia.
- CHOMSKY, Noam: Año 501: La conquista continúa.
- SOLÀ, Albert: Estrès i qualitat de vida.
- DOYLE, Sir Arthur Conan: El gos de Baskerville.
- MINGUET, P / BROSA, J.: Juegos de manos.
- PEARSON, John: La dinastia Churchill.

I ARA TAMBÉ TENIM VÍDEO-CASSETTES I COMPACT-DISCS A LA VOSTRA DISPOSICIÓ

José A. Hurtado i Francisca Benítez es casaren dia 28 d'agost a la Porciúncula. Feren el sopar de nocces al restaurant Tai-Tai. (Foto Zarauz)

En Víctor i na Isabel es casaren a Valldemossa el passat dia 20 de novembre. Feren el sopar de nocces a S'Hostal des Pla. (Foto Argar)

Na Marta Bonet fou batiada el passat 19 de setembre a la parròquia del Coll d'en Rabassa. El sopar per celebrar-ho fou a l'Aqua-City. (Foto Zarauz)

Na Lluïsa Roda i en Jesús Hernández es casaren el passat dia 28 d'agost a la parròquia d'Andratx. Feren el sopar de nocces al mesón del Mar de Santa Ponça. (Foto Zarauz)

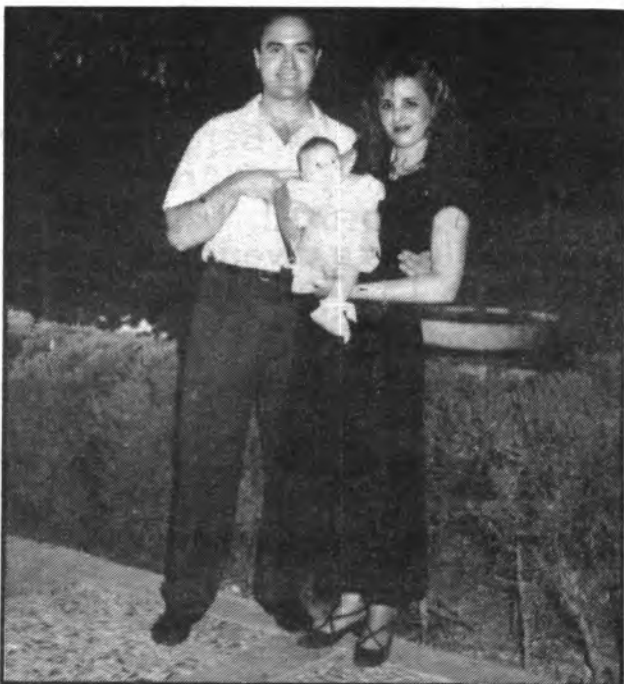
Na Margalida Bauçà de Badia Blava va fer la primera comunió a la Porciúncula el passat mes de setembre. El sopar per celebrar-ho fou al Tai-Tai. (Foto Argar)

N'Antoni Company i na Marietta Tots es casaren a l'església del Coll d'en Rabassa el passat dia 30 d'octubre. Feren el sopar de nocces a S'Era de Pula. (Foto Argar)

En Carles i na Joana-Maria es casaren a l'església de Llucmajor dia 9 d'octubre. Feren el sopar de nocces a Sa Portassa d'Algaida. (Foto Zarauz)

En Ricard Sánchez fou batiat a l'església del Coll d'en Rabassa el mes passat. Feren un bon refresc per celebrar-ho a ca seva. (Foto Zarauz)

Na Maria Isabel Llamas féu la primera comunió a l'església dels Sagrats Cors de Ciutai. El sopar de comunió fou a Binicomprat. (Foto Zarauz)

L'ESTEL

de Mallorca

BOLLETÍ DE SUBSCRIPCIÓ

Nom: .....

Carrer: .....

..... D.P. ....

Població: ..... Tel.: .....

M'interessa una subscripció:

☐ SEMESTRAL 1.500 PTS

Rebut domiciliari a un banc

Banc: .....

Direcció: .....

N.º entitat: ..... N.º suc.: .....

Compte n.º: .....

Firma

Ompliu aquesta tarja i enviau-la al

Camí de les Pedreres, 30 - S'Arenal